

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Tiesu sistēma (ES un valstu)>Parastās valstu tiesas

Parastās valstu tiesas

Vispārējās piekritības tiesas ir dalībvalstu tiesu sistēmas kodols. To pārziņā ir liela daļa tiesas procesu. To jurisdikcijas joma ievērojami atšķiras. Šeit atradīsiet informāciju par vispārējās piekritības tiesām un to jurisdikciju katrā dalībvalstī.

Lielākajā daļā dalībvalstu vispārējās piekritības tiesu pārziņā ir divi galvenie tiesvedības veidi:

tiesvedība krimināllietās, t. i., tiesas procesi, kas attiecas uz (krimināli) sodāmiem likumpārkāpumiem (piemēram, zādzībām, vandālisma aktiem, krāpniecību utt.). Šīs tiesas var piespriest sodus, un tās parasti sauc par „**krimināltiesām**”, tiesvedība civillietās, t. i., tiesas procesi, kuros tiesas izskata iedzīvotāju un/vai uzņēmumu strīdus (piemēram, ar nomu, pakalpojumu līgumiem vai laulības šķiršanu saistītas domstarpības utt.). Šīs tiesas parasti sauc par „**civiltiesām**”.

Lai iegūtu sīkāku informāciju par konkrētu valsti, noklikšķiniet uz tās karodziņa.

Lapa atjaunināta: 18/01/2019

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Beļģija

Šajā sadaļā sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Beļģijā.

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Augstākā tiesa

Kasācijas tiesa (*Cour de cassation*): tā ir augstākā līmeņa tiesa, “tiesu tiesa”, kas atrodas Briselē.

Zvērināto tiesa

Desmit provincēs un Briseles rajonā ir pa vienai **zvērināto tiesai** (*Cour d'Assises*). Tā nav pastāvīga tiesa, bet to sasauca katru reizi, kad uz to nosūta apsūdzētos.

Apelācijas tiesas

Apelācijas tiesas (*cours d'appel*): Beļģijā tādas ir piecas.

Briselē (Valoņu Brabantas provincei, Flāmu Brabantas provincei un Briseles reģionam),

Ljēžā (Ljēžas, Namīras un Luksemburgas provincēm),

Monsā (Eno provincei),

Ģentē (Rietumflandrijas un Austrumflandrijas provincēm),

Antverpenē (Antverpenes un Limburgas provincēm).

Darba apelācijas tiesas (*cours du travail*): Beļģijā tādas ir piecas. Tās ir apelācijas tiesas, kas specializējas darba tiesībās. Tās darbojas minēto apelācijas tiesu apgabalos.

Pirmās instances tiesas

Pirmās instances tiesas (*tribunaux de première instance*): Beļģijā ir 13 šādas tiesas (viena katrā tiesu rajonā un divas Briseles rajonā – 1 NL un 1 FR).

Darba tiesas (*tribunaux du travail*): Beļģijā ir 9 šādas tiesas (principā, viena katrā apelācijas tiesas apgabalā, izņemot Briseles tiesas apgabalu, kurā darba tiesas atrodas Lēvenē, Nivelē un Briselē, kā arī izņemot Eipenes vāciski runājošo teritoriju).

Komerctiesas (*tribunaux de commerce*): Beļģijā ir 9 šādas tiesas (principā, viena katrā apelācijas tiesas apgabalā, izņemot Briseles tiesas apgabalu, kurā komerctiesas atrodas Lēvenē, Nivelē un Briselē, kā arī izņemot Eipenes vāciski runājošo teritoriju).

Zemāka līmeņa vai vietējās tiesas

Miertiesas (*justice de paix*): Beļģijā ir 187 miertiesas (pa vienai katrā tiesu kantonā).

Policijas tiesas (*tribunaux de police*): Beļģijā tādas ir 15.

Tiesu jurisdikcija

Miertiesas

Miertiesas izskata **civillietas un komerclietas**, kurās prasības summa ir mazāka nekā EUR 1860. Miertiesas piekritībā cita starpā ir strīdi saistībā ar nomu, kaimiņattiecībām, servitūtiem un atsavināšanu neatkarīgi no prasības summas, kā arī saistībā ar pagaidu pasākumiem laulāto starpā. Izņemot gadījumus, kad spriedums ir pieņemts par prasību, kuras summa nepārsniedz EUR 1240, miertiesas spriedumu var **pārsūdzēt** pirmās instances tiesā vai komerctiesā atkarībā no tā, vai strīds pēc būtības ir civiltiesisks vai komerctiesisks.

Policijas tiesa

Policijas tiesa ir **krimināltiesas un civiltiesas**, kas izskata sīkus pārkāpumus (*contraventions*), kriminālpārkāpumus, kas pārkvalificēti kā sīki pārkāpumi (*délits contraventionnalisés*), īpašu likumu (piemēram, Lauku kodeksa un Mežsaimniecības kodeksa) pārkāpumus, prasības par ceļu satiksmes negadījuma rezultātā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu un ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus. Policijas tiesas spriedumus var **pārsūdzēt** pirmās instances tiesā, izņemot Tiesu kodeksā uzskaitīto veidu lietās, ja spriedums ir pieņemts par prasību, kuras summa nepārsniedz EUR 1240.

Pirmās instances tiesa

Pirmās instances tiesas piekritībā ir visi strīdi, izņemot tos, kuri ar likumu noteikti citu tiesu piekritībā. To sauc par pirmās instances tiesas **pārējo piekritību**.

Pirmās instances tiesa ir iedalīta šādās daļās: **civiltiesas, krimināltiesas un jaunatnes tiesas**. Kopš 2007. gada pie Antverpenes, Briseles, Austrumflandrijas, Ljēžas un Eno (*Hainaut*) **pirmās instances tiesām** ir izveidotas sodu izpildes tiesas.

Civiltiesas

Civiltiesas (*tribunal civil*) izskata **lietas saistībā ar personu civiltāvokli** (piemēram, laulības šķiršana, izcelšanās, adopcija). Tās piekritībā ir arī strīdi par naudas summām, kas pārsniedz EUR 1860, strīdi par mantojuma tiesībām vai autortiesībām, kā arī apelācijas sūdzības par miertiesnešu pasludinātiem spriedumiem.

Krimināltiesas

Krimināltiesa (*tribunal correctionnel*) ir tiesa, kuras uzdevums ir iztiesāt **kriminālpārkāpumus** (*délits*) un **par kriminālpārkāpumiem pārkvalificētus noziegumus** (*crimes correctionnalisés*), kā, piemēram, izkrāpšana, krāpšana, nonāvēšana aiz neuzmanības, zādzība, iekļūstot slēgtā telpā, laupīšana. Tā darbojas arī kā apelācijas tiesa policijas tiesas pasludinātiem spriedumiem.

Lietu krimināltiesā var ierosināt ar tiešu prokuratūras pavēsti, vai arī to var civilprasītājs kriminālprocesā, vai arī ar pirmstiesas palātas rīkojumu, kad tā izmeklēšanas beigās nosaka, vai apsūdzētais ir nosūtāms uz krimināltiesu.

Pirmstiesas palāta (*chambre du conseil*) ir izmeklēšanas tiesa, kuru veido viens pirmās instances tiesas tiesnesis, kurš pārbauda, vai ir pamatojums lietas nosūtīšanai uz krimināltiesu, vai arī nolemj apsūdzēto netiesāt (lietas izbeigšana). Pirmstiesas palāta arī lemj par to, vai personu paturēt pirmstiesas apcietinājumā vai atbrīvot, ja vajadzīgs, ar konkrētiem nosacījumiem, vai nu ik mēnesi, vai – tādu noziegumu gadījumā, ko nevar pārkvalificēt par kriminālpārkāpumu (*crime non correctionnalisable*) – reizi trijos mēnešos.

Pirmstiesas apcietinājums ir drošības līdzeklis, kuru piemērojot, personu tur aizdomās par kriminālpārkāpuma vai nozieguma izdarīšanu, tur ieslodzījumā līdz tiesai. Šo līdzekli piemēro, lai novērstu to, ka aizdomās turētās personas pazūd laikā, kad tām jāierodas tiesā, ka tās starplaikā izdara citus nodarījumus, mēģina iznīcināt pierādījumus vai sazināties ar trešām personām (piemēram, lai ietekmētu lieciniekus vai citus aizdomās turamos). Aizdomās turētie, kas ir galīgi attaisnoti vai kuru kriminālvajāšana tiek izbeigta, var pieprasīt tieslietu ministram kompensāciju par cietumā nepamatoti pavadīto laiku – kompensāciju par nelikumīgu ieslodzījumu. Lai saņemtu šādu kompensāciju, ir jābūt izpildītiem diviem nosacījumiem: pirmstiesas apcietinājumam ir jābūt bijušam ilgākam par astoņām dienām, un apcietinājuma vai turpmāka apcietinājuma cēlonis nedrīkst būt bijis paša aizdomās turētā rīcība. Ministrs ļoti stingri izvērtē pēdējā nosacījuma ievērošanu.

Pirmstiesas palātas nolēmumus var **pārsūdzēt** apsūdzības izvirzīšanas palātā (*chambre des mises en accusation*). Tā pārstāv izmeklēšanas tiesu apelācijas tiesas līmenī.

Jaunatnes tiesa

Jaunatnes tiesa (*tribunal de la jeunesse*) jo īpaši izskata lietas, uz kurām attiecas 1965. gada Likuma par jaunatnes aizsardzību darbības joma, piemēram, vecāku varas izbeigšana un nepilngadīgo ievietošana audžuģimenēs vai slēgtos centros, kā arī jauniešu noziedzības lietas.

Tiesnesis neuzliek sodu gados jauniem noziedzniekiem, bet piemēro tiem dažādus **pasākumus**. Praksē tiesnesis var jo īpaši izteikt nepilngadīgajiem brīdinājumu ("saut tos pie kārtības"), ievietot viņus audžuģimenē vai speciālā iestādē, kur viņi atradīsies citu jauniešu sabiedrībā un saņems audzinātāju atbalstu, pieprasīt veikt sabiedrisku darbu un – ārkārtas apstākļos – pat ievietot viņus uz laiku cietumā. Jaunatnes tiesas tiesnesis piemēro **pasākumus, kas attiecas uz uzraudzību, aizsardzību vai izglītību**. Ja nepilngadīgais, kurš ir veicis nodarījumu, ir sasniedzis 16 gadu vecumu, jaunatnes tiesas tiesnesis vai īpašos apstākļos pārtraukt tiesvedību attiecīgajā lietā. Nepilngadīgo tad nosūta uz īpašu jaunatnes tiesas palātu, kura pildīs krimināltiesas funkcijas. Īpaši smaga nozieguma, piemēram, slepkavības, gadījumā jaunieši izņēmuma kārtā nosūtīs uz zvērīnāto tiesu neatkarīgi no tā, vai viņš ir nepilngadīgs. Jaunatnes tiesa arī var piemērot pasākumus vecākiem, ja tie nepilda audzināšanas pienākumus (vardarbība pret bērnu, vecāku varas nepareiza izmantošana, nožēlojami dzīves apstākļi u. c.). Dažās situācijās ārkārtas apstākļi arī pieļauj steidzamu pasākumu veikšanu, lai aizsargātu bērnu.

Likumprojekts, par kuru Pārstāvju palātā balsoja 2011. gada jūlijā un kurš ir nosūtīts Senātam, paredz pirmās instances tiesās izveidot ģimenes un jaunatnes lietu tiesas nodaļu. Šis projekts paredz, ka mirtiesneša kompetence tiek nodota pirmās instances tiesu ģimenes lietu palātām, un ka jaunatnes lietu palātu kompetence tiek nodota ģimenes lietu palātām.

Soda izpildes tiesas

Soda izpildes tiesas (*tribunaux de l'application des peines*) pasludina spriedumus par personu, kuras notiesātas ar brīvības atņemšanu, ārējo juridisko statusu. Tās lemj par šādu pasākumu piemērošanu: **ieslodzījums atklāta tipa cietumā (ieslodzītajiem cietumā ir jāpavada tikai vakars un nakts), elektroniskā uzraudzība, nosacīta atbrīvošana un pagaidu atbrīvošana**, ņemot vērā izraidīšanu vai atgriešanu. Prokuratūra un notiesātās personas var iesniegt kasācijas sūdzību pret soda izpildes tiesu nolēmumiem.

Pirmās instances tiesas nolēmumu pārsūdzēšana

Izņemot soda izpildes tiesas pasludinātos spriedumus, ja viena no pusēm vai valsts prokuratūra nav apmierināta ar pirmās instances tiesas pasludināto spriedumu, tā var šo spriedumu **pārsūdzēt** ar nosacījumu, ka tas ir pasludināts pirmajā instancē, proti, nevis pēc apelācijas sūdzības par nolēmumu, kuru jau bija pieņēmusi policijas tiesa vai mirtiesā. Šādā gadījumā lietu izskata apelācijas tiesa neatkarīgi no tā, vai lieta ir piekritīga civiltiesai, krimināltiesai vai jaunatnes tiesai.

Darba tiesa

Darba tiesai ir jurisdikcija **sociālos jautājumos**: sociālais nodrošinājums (pensijas, bezdarbs u. c.), darba strīdi (darba līgumi, darba regulējums u. c.) un nelaimes gadījumi darbā. Tā ir kompetenta lemt arī par fizisku personu celtām prasībām par **parādaisību kolektīvo kārtošanu**.

Darba tiesu veido **dažādas palātas**. Izņemot gadījumus, kad Tiesu kodeksā ir paredzēts citādi, tās veido profesionāls tiesnesis, kurš ir priekšsēdētājs, un divi piesēdētāji. Atkarībā no tiesā izskatāmās lietas rakstura piesēdētāji pārstāv darba ņēmējus, darba devējus vai pašnodarbinātas personas. Šīs personas ieeļ pēc tam, kad tās izvirzījušas darba nozares organizācijas (darba devēji, augstāk kvalificēti darba ņēmēji, zemāk kvalificēti darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas). Prokuratūru šajā gadījumā dēvē par prokuratūru, kas darbojas pie darba tiesām (*auditorat du travail*), savukārt prokurors ir prokurors, kas darbojas pie darba tiesām (*auditeur du travail*).

Ja puses nepiekrīt darba tiesas spriedumam, tās var to **pārsūdzēt** darba apelācijas tiesā.

Komerctiesā

Komerctiesā izskata **komersantu strīdus** par summām, kas **pārsniedz EUR 1860**, kā arī ļoti specifiskus jautājumus, kā, piemēram, **bankrota lietas** vai **sabiedrības akcionāru savstarpējos strīdus**. Komerctiesā arī izskata apelācijas sūdzības pret mirtiesu spriedumiem komercietās.

Komerctiesas palātu veido viens (profesionāls) tiesnesis un divi komerctiesas piesēdētāji. Šos tiesas piesēdētājus izvirza dažādas apvienības, kas pārstāv tirdzniecības un rūpniecības nozares. Tās izraugās kandidātus no komersantu, komercsabiedrību vadītāju, uzņēmumu revidentu un grāmatvežu vidus.

Prokuratūru pārstāv pie pirmās instances tiesas darbojošās prokuratūras pārstāvji.

Ja puses vēlas apstrīdēt komerctiesas lēmumu, tās to **pārsūdz** apelācijas tiesā. Tomēr apstrīdētajam spriedumam ir jābūt pasludinātam pirmajā instancē, un līdz ar to tas nedrīkst būt spriedums attiecībā uz agrāku mirtiesas nolēmumu.

Apelācijas tiesas un darba apelācijas tiesas

Apelācijas tiesu veido vairākas palātas.

Civillietu palātas izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem, kurus pirmajā instancē pasludinājušas pirmās instances tiesu civillietu nodaļas un darba tiesas.

Krimināllietu palātas izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem, kurus pirmajā instancē pasludinājušas krimināltiesas.

Jaunatnes lietu palātas izskata apelācijas sūdzības par spriedumiem, kurus pirmajā instancē pasludinājušas jaunatnes tiesas.

Apsūdzības izvirzīšanas palāta ir izmeklēšanas tiesa, kuras uzdevums ir izskatīt Pirmstiesas palātas nolēmumu pārsūdzības. Tā ir arī apsūdzības izvirzīšanas palāta, kas nosūta aizdomās turēto uz zvērīnāto tiesu, jo viņš ir izdarījis noziegumu, preses nodarījumu vai politisku nodarījumu.

Tāpat kā darba tiesas gadījumā **darba apelācijas tiesas** palātas veido profesionāls tiesnesis un divi vai četri tiesas piesēdētāji. Darba apelācijas tiesa izskata apelācijas sūdzības par darba tiesas nolēmumiem.

Zvērināto tiesa

Noziegumi

Ja persona ir **apsūdzēta par to, ka tā izdarījusi noziegumu, ko nevar pārkvalificēt kā kriminālpārkāpumu vai kas nav pārkvalificēts kā kriminālpārkāpums**, viņu aicina ierasties zvērināto tiesā, kur viņu tiesā **no sabiedrības vidus izraudzīti pārstāvji**.

Tiesas priekšsēdētājs ir profesionāls tiesnesis, kuram palīdz divi piesēdētāji, kuri arī ir profesionāli tiesneši. Viņi nelemj par apsūdzētā vainu vai nevainīgumu. To, vai apsūdzētais ir izdarījis nodarījumu, izlemj zvērinātie. **Zvērinātos** izraugās no sabiedrības vidus pēc nejaušības principa. Ikviens Beļģijas pilsonis vecumā no 28 līdz 65 gadiem, kuram ir pilsoniskās un politiskās tiesības, kurš prot lasīt un kuram nav bijis piespriests cietumsods uz laiku ilgāk par četriem mēnešiem vai piespiedu darbs vairāk par 60 stundām, var tikt uzaicināts par zvērināto.

Zvērināto tiesas process sākas ar apsūdzības nolasišanu, apkopojot izmeklēšanā konstatēto informāciju. Pēc tam tiek uzklauti liecinieki un izmeklēšanā iesaistītās personas. Šis uzklaušanās uzdevums ir jaut zvērinātajiem, kuri nav varējuši iepazīties ar lietas materiāliem, izveidot viedokli. Pēc tam prokuratūra uzrāda apsūdzību, izsakās civilprasītāji kriminālprocesā, un advokāti izsaka savus apsvērumus. Uzklauša arī apsūdzēto. Viņš atbild uz tiesas priekšsēdētāja jautājumiem, sniedz paskaidrojumus par faktiem un var pastāvēt uz savu nevainīgumu. Procesa beigās **dīvpadsmit zvērinātie** pulcējas aiz slēgtam durvīm. Viņiem ir **jālemj par apsūdzētā vainu vai nevainīgumu**. Viņi pieņem lēmumu balsojot, un viņu lēmums var būt ar atrunām. Piemēram, viņi var atzīt apsūdzēto par vainīgu, vienlaicīgi atzīstot atbildību mīkstinošu apstākļu esību. Ja apsūdzēto atzīst par vainīgu, profesionālie tiesneši un zvērinātie kopīgi apspriežas par piemērojamo sodu. Šo lēmumu pieņem ar absolūto balsu vairākumu. Spriedums par vainu ir jāpamato.

Parasti zvērināto tiesas lēmumu nevar pārsūdzēt. Notiesātā persona, civilprasītājs kriminālprocesā, un prokuratūra tomēr var iesniegt kasācijas sūdzību

Kasācijas tiesā. Ja notiesājošo spriedumu Kasācijas tiesa atceļ, lietu nodod citai zvērināto tiesai, kurai ir jāpieņem jauns nolēmums.

Preses nodarījums un politisks nodarījums

Par preses nodarījumu var runāt gadījumā, ja konstatēti nosodāmi izteikumi tekstos, kas izplatīti vairākos eksemplāros ar tehniska procesa palīdzību. Politisks nodarījums ir nodarījums, kas izdarīts politiska iemesla dēļ un ar politisku mērķi. Zvērināto tiesa nodarbojas ar lietas izskatīšanu par politiskiem nodarījumiem un preses nodarījumiem, izņemot rasisma un ksenofobijas motivētus preses nodarījumus.

Kasācijas tiesa

Kasācijas tiesa nodrošina to, **lai tiesas ievērotu likumu**. Tai ir piekritība visā valsts teritorijā. Kasācijas tiesa nelemj par faktiem, bet tikai par juridiskiem jautājumiem. Kasācijas sūdzību var iesniegt tikai, **pamatojoties uz juridiskiem argumentiem**, proti, ja ir pārkāpts likums vai vispārējs tiesību princips. Kasācijas sūdzību iesniegt var tikai par pēdējā instancē pasludinātiem spriedumiem vai lēmumiem, proti, nolēmumiem, pret kuriem vairs nevar iesniegt parastu apelācijas sūdzību.

Kasācijas tiesu veido viens pirmais priekšsēdētājs, viens priekšsēdētājs, nodaļu priekšsēdētāji un tiesneši. Prokuratūru pārstāv ģenerālprokurors, kurš darbojas pie Kasācijas tiesas, vai ģenerāladvokāts. Tiesa sastāv no **trīm palātām**: pirmā izskata civillietas, komerclietas, nodokļu lietas un disciplinārlietas, otrā – krimināllietas un trešā – lietas saistībā ar darba un sociālā nodrošinājuma tiesībām. Katrā no šīm palātām ir franču valodas nodaļa un nīderlandiešu valodas nodaļa. Katrā valodas nodaļā parasti ir pieci tiesneši.

Pirms sprieduma pasludināšanas tiesneši uzklauša **valsts prokuratūras**, kas darbojas pie Kasācijas tiesas, atzinumu. Kasācijas tiesa var nolemt noraidīt kasācijas sūdzību. Ja izvirzītie argumenti netiek pieņemti, sūdzību noraida un apstrīdētais spriedums kļūst galīgs. Ja Kasācijas tiesa uzskata, ka apstrīdētais nolēmums tika pieņemts, nepareizi interpretējot likumu, šo nolēmumu pilnībā vai daļēji atceļ, nosūtot vai nenosūtot lietu atkārtotai izskatīšanai. Spriedumu atceļ un nosūta tiesai, kurai ir tāds pats statuss kā tai, kura pasludināja apstrīdēto spriedumu, ja lieta ir atkārtoti jāizskata pēc būtības. Lietu nekad atkārtoti nenosūta tai pašai tiesai.

Piezīme

Jāpiezīmē, ka papildus civiltiesām civilprasības (pamatā saistībā ar kaitējuma atlīdzināšanu), ko iesnieguši civilprasītāji, proti, plašā nozīmē personas, kas cietušas sodāmā nodarījumā, izskata arī apelācijas tiesu krimināllietu palātas, zvērināto tiesas, pirmās instances tiesu krimināllietu palātas (krimināltiesas) un policijas tiesas (izskatot krimināllietas).

Juridiskās datu bāzes

Papildu informācija par tiesām ir pieejama [Beļģijas tiesu varas portālā](#).

Vai piekļuve datubāzei ir bezmaksas?

Jā, piekļuve datubāzei ir **bez maksas**.

Noderīgas saites:

Federālais Publiskais tieslietu dienests

Lapa atjaunināta: 17/09/2015

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Bulgārija

Šajā daļā jūs atradīsiet informāciju par Bulgārijas tiesu sistēmu.

Tiesvedības organizācija – tiesu sistēma

Pirmās instances tiesas civillietās un krimināllietās

Reģionālās tiesas

Galvenā pirmās instances tiesa ir reģionālā tiesa. Tā izskata civillietas, krimināllietas un administratīvo pārkāpumu/soda lietas. Tādas ir, piemēram, ģimenes tiesību un darba tiesību lietas, uzturlīdzekļu un adopcijas prasību lietas, civillietas un komerclietas, kurās celtās prasības summa nepārsniedz 50 000 BGN (< EUR 25 000), kā arī ģermeniska nekustama īpašuma sadalīšanas lietas.

Reģionālās tiesās ir šādas amata vietas: priekšsēdētājs un viņa vietnieki, administratīvais sekretārs, tiesas sekretārs, sekretārs, administrators, tiesas ierēdnis un arhīvists.

Rajona tiesas

Rajona tiesa, darbojoties kā **pirmās instances tiesa**, izskata:

civillietas – prasības, lai apstiprinātu vai noliegtu paternitāti, pabeigtu adopciju, prāvas, lai noteiktu aizliegumu, kā arī civillietas, kurās celtās prasības summa pārsniedz 50 000 BGN (> EUR 25 000).

krimināllietas – lietas par kriminālpārkāpumiem pret valsti, slepkavībām, laupīšanām vainu pastiprinošos apstākļos, narkotiku glabāšanu un izplatīšanu, nolauptīšanu un nelikumīgu brīvības atņemšanu, kā arī par kriminālpārkāpumiem attiecībā uz muitas režīmu, finanšu, nodokļu un apdrošināšanas sistēmām, amatpārkāpumiem, kukuļdošanu, kriminālpārkāpumiem attiecībā uz transportu, kā rezultātā iestājusies nāve, utt.

komerclietas un uzņēmējdarbības lietas – bezpeļņas juridiskās personas tiek reģistrētas rajona tiesā, kas arī izskata sūdzības par reģistrācijas aģentūras izdotiem atteikumiem saskaņā ar Likumu par komercreģistru. Rajona tiesa izskata arī komerclietas, kurās celtās prasības summa pārsniedz 25 000 BGN, bankrota procedūras, kā arī procedūras saistībā ar sūdzībām par tiesu izpildītāju darbībām.

administratīvās lietas – saskaņā ar Administratīvā procesa kodeksa pārejas un galīgajiem noteikumiem administratīvās lietas, kas ierosinātas līdz 2007. gada 1. martam, izskata rajona tiesas.

Rajona tiesas ir izvietotas rajonu centros. Katras rajona tiesas juridiskajā apgabalā ir viena vai vairākas reģionālās tiesas.

Pilsētas tiesas mītne atrodas Sofijā, un tā ir pilnvarota darboties kā rajona tiesa.

Starpposma apelācijas pārskatīšana civillietās un krimināllietās

Rajona tiesas, darbojoties kā **starpposma apelācijas pārskatīšanas instances**, izskata civillietas un krimināllietas likumā noteiktajā kārtībā.

Kā starpposma apelācijas pārskatīšanas instance apelācijas tiesa izskata apelācijas prasības rajona tiesas lietās, kā arī citās rajona tiesas lietās, kuras tai nozīmētas likumā noteiktajā kārtībā.

Kasācijas apelācijas pārskatīšana civillietās un krimināllietās

Augstākā kasācijas tiesa darbojas kā trešā un pēdējā instance visās civillietās un krimināllietās.

Juridiskā datubāze

Bulgārijā katra tiesa uztur savu tīmekļa vietni, kas izveidota tādēļ, lai apmierinātu iedzīvotāju, juridisko personu un administratīvo struktūru vajadzības. Šīs tīmekļa vietnes sniedz informāciju par tiesas struktūru un darbību, kā arī informāciju par attiecīgā laikā izskatāmām lietām un jau pabeigtām lietām.

Attiecīgo datu bāžu nosaukums un interneta adrese

 Augstākās tiesnešu padomes tīmekļa vietnē ir dots sīki izstrādāts Bulgārijas tiesu saraksts, to adreses un tīmekļa vietnes (tikai bulgāru valodā).

Lapa atjaunināta: 17/12/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Čehija

Tiesu sistēma Čehijas Republikā ietver 89 apgabaltiesas, astoņas reģionālās tiesas un Augstāko tiesu.

Vispārējās piekrišanas tiesas - Ievads

Jurisdikcija civillietās

Civillietas izskata apgabaltiesas, reģionālās tiesas, augstās tiesas un Čehijas Republikas Augstākā tiesa.

Pirmās instances tiesas

Apgabaltiesas (*okresní soud*) izskata civillietas, darba tiesību lietas, ģimenes tiesību lietas un komerclietas, ja tās saskaņā ar tiesību aktiem nav citas tiesas jurisdikcijā.

Citas lietas, kas nav privāttiesību jomā (piemēram, lietas, kas attiecas šķīrējtiesnešu iecelšanu vai atcelšanu, šķīrējtiesas nolēmuma atcelšanu u.c.), civilprocesuālā kārtībā izskata apgabaltiesas, ja tas noteikts tiesību aktos.

Lietas, kas ir apgabaltiesas jurisdikcijā, parasti izskata viens tiesnesis.

Darba tiesību lietas un citas tiesību aktos noteiktas lietas izskata kolēģija, ko veido viens tiesnesis un divi piesēdētāji.

Reģionālās tiesas (*krajský soud*) ir pirmās instances tiesas lietās un strīdos, kas noteikti Civilprocesa kodeksa 9. panta 2. punktā un 9.a pantā.

Lietas, kuras reģionālajā tiesā tiek skatītas pirmajā instancē, izskata un nolēmumus tajās pieņem viens tiesnesis; tiesību aktos paredzētajos gadījumos lietas pirmajā instancē izskata kolēģija, ko veido tiesas sēdes priekšsēdētājs un divi citi tiesneši.

Augstākā tiesa darbojas kā pirmās instances tiesa saskaņā ar Likuma Nr. 97/1963 (Starptautisko privāto un procesuālo tiesību likums) 67. pantu; saskaņā ar minētā likuma noteikumiem Augstākā tiesa atzīst ārvalstu tiesu nolēmumus.

Augstākā tiesa lietas izskata kolēģijās vai paplašinātajās kolēģijās.

Otrā instance

Ja lietu pirmajā instancē izskata apgabaltiesa, apelācijas instances tiesa (otrās instances tiesa) ir reģionālā tiesa.

Ja lietu pirmajā instancē izskata reģionālā tiesa, lietu apelācijas instancē izskata augstā tiesa.

Augstā tiesa lēmumus pieņem kolēģijās, kuras veido tiesas sēdes priekšsēdētājs un divi citi tiesneši, ja vien speciālajā likumā nav noteikts citādi.

Juridiskās datubāzes

Čehijas Republikas pieņemtie tiesību akti ir pieejami (tikai čehu valodā) valdības oficiālajā tīmekļa vietnē [Portál vlády ČR](#).

Vai piekļuve juridiskajai datubāzei ir bez maksas?

Jā. Šī tīmekļa vietne ir vienīgā, kurā leģislatīvo aktu teksti ir pieejami bez maksas.

Jurisdikcija krimināllietās

Krimināllietas izskata apgabaltiesas, reģionālās tiesas, augstās tiesas un Čehijas Republikas Augstākā tiesa.

Pirmās instances tiesas

Ja vien Likumā Nr. 141/1961 "Par kriminālprocesu" nav noteikts citādi, lietu pirmajā instancē izskata apgabaltiesa.

Tiesību aktos noteiktajos gadījumos lietas apgabaltiesā izskata kolēģijā; pārējos gadījumos lietas izskata tiesnesis vienpersoniski. Apgabaltiesas kolēģijas sastāv no tiesas sēdes priekšsēdētāja un diviem asociētajiem tiesniešiem. "Tiesnesis, kas lietu izskata vienpersoniski" ir tiesnesis vai tiesas sēdes priekšsēdētājs. Tikai tiesneši var būt par tiesas sēdes priekšsēdētājiem.

Ja tiesību aktos paredzētais sods par nodarījumu ir vismaz pieci gadi ieslodzījumā vai ja var uzlikt īpaša veida sodu, krimināllietu pirmajā instancē izskata reģionālā tiesa. Lietas, kas minētas Kriminālprocesa likuma 17. panta 1. punktā, pirmajā instancē izskata reģionālajā tiesā arī tad, ja minimālais brīvības atņemšanas sods ir mazāks.

Reģionālā tiesa lietas izskata kolēģijās. Tiesneši vienpersoniski izskata lietas, kuras minētas procesuālajos tiesību aktos.

Reģionālo tiesu kolēģijas veido:

- tiesas sēdes priekšsēdētājs un divi asociētie tiesneši, ja kolēģija krimināllietu izskata pirmajā instancē;
- citos gadījumos - tiesas sēdes priekšsēdētājs un divi tiesneši.

"Tiesnesis, kas lietu izskata vienpersoniski" ir tiesnesis vai tiesas sēdes priekšsēdētājs. Tikai tiesneši var būt par tiesas sēdes priekšsēdētājiem.

Otrā instance

Apelācijas sūdzības par apgabaltiesas spriedumiem izskata reģionālajā tiesā. Apelācijas sūdzības par spriedumiem, kurus reģionālā tiesa taisījusi kā pirmās instances tiesa, izskata augstajā tiesā.

Augstā tiesa lēmumus pieņem kolēģijās, kuras veido tiesas sēdes priekšsēdētājs un divi citi tiesneši, ja vien speciālajā likumā nav noteikts citādi.

Jurisdikcija administratīvajās lietās

Administratīvās tiesvedības uzdevums ir aizsargāt fizisku personu un juridisku personu subjektīvās publiskās tiesības.

Šo uzdevumu veic administratīvās tiesas. Tās ir specializētas palātas reģionālo tiesu sistēmā, un tās darbojas kā pirmās instances administratīvās tiesas.

Administratīvās tiesas sastāv no tiesas sēdes priekšsēdētāja, tiesas sēdes priekšsēdētāja vietnieka un citiem tiesnešiem. Atsevišķas lietas izskata kolēģijas trīs tiesnešu sastāvā.

Administratīvās tiesas izskata šādas lietas:

- sūdzības par lēmumiem publiskās pārvaldes jomā, kurus pieņēmusi iestāde, t.i., pārvaldes iestāde, pašvaldību iestāde, fiziska persona, juridiska persona vai cita iestāde, kurai uzdots noteikt fizisku un juridisku personu tiesības publiskās administrācijas jomā;
- sūdzības par iestādes bezdarbību;
- sūdzības par iestādes prettiesisku rīcību;
- sūdzības attiecībā uz jurisdikciju;
- lietas saistībā ar vēlēšanām un vietējiem/reģionālajiem referendumiem;
- lietas, kas saistītas ar politiskajām partijām un kustībām;
- vispārēju pasākumu pilnīga vai daļēja atcelšana to prettiesiskuma dēļ;
- lietas par tiesnešu, tiesu amatpersonu, prokuroru un tiesu izpildītāju disciplinārbildību;
- lietas attiecībā uz dažiem profesijas reglamentējošiem noteikumiem.

Augstākā administratīvā tiesa ir pirmās instances administratīvā tiesa, un tās sastāvā ir Augstākās administratīvās tiesas priekšsēdētājs, viņa vietnieki un citi tiesneši. Atsevišķas lietas parasti izskata kolēģijas trīs tiesnešu sastāvā.

Papildus sūdzībām par citu tiesu nolēmumiem Augstākā administratīvā tiesa izskata lietas par politisko partiju un politisko kustību likvidāciju, par to darbības pārtraukšanu vai atsākšanu, sūdzības saistībā ar jurisdikciju un lietas par vispārēja rakstura pasākumu pilnīgu vai daļēju atcelšanu. Jurisdikcija citās materiālo tiesību jomās Augstākajai administratīvajai tiesai ir piešķirta speciālajos tiesību aktos.

Sīkāka informācija atrodama šajā tīmekļa vietnē: [Evropský soudní atlas ve vicech oběanských – Soustava soudů v České republice](#) [Eiropas Tiesiskās sadarbības atlants civillietās – Tiesu sistēma Čehijas Republikā].

Papildu informācija pieejama šādā tīmekļa vietnē: [Nejvyšší správní soud](#) [Augstākā administratīvā tiesa].

Saites

[Tiesu sistēmas uzbūve](#)

[Tiesu sistēma](#)

Lapa atjaunināta: 15/03/2013

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Dānija

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Dānijā.

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Augstākā tiesa (Højesteret)

Augstākā tiesa ir galīgā apelācijas tiesa Dānijā, un tā atrodas Kopenhāgenā. Tiesa pārskata spriedumus un rīkojumus no šādām tiesām:

Austrumdānijas Augstā tiesa,

Rietumdānijas Augstā tiesa un

Kopenhāgenas Jūras un komercietu tiesa.

Augstākā tiesa pārskata gan civillietas, gan krimināllietas un ir galīgā apelācijas tiesa (trešās instances tiesa) mantošanas, maksātnespējas, piespiedu izpildes un zemes reģistrācijas lietās.

Augstākā tiesa nepārskata jautājumus sakarā ar personas atzīšanu par vainīgu vai nevainīgu krimināllietās. Tikai izņēmuma gadījumos pastāv pārsūdzības tiesības (trešajā instancē) Augstākajā tiesā (skat. zemāk). Augstākās tiesas palātā nav tiesu piesēdētāju.

Austrumdānijas Augstā tiesa (Østre Landsret) un Rietumdānijas Augstā tiesa (Vestre Landsret)

Dānijā ir **divas augstās tiesas** – Austrumdānijas Augstā tiesa un Rietumdānijas Augstā tiesa.

Civillietas un krimināllietas tiek iztiesātas rajona tiesās (pirmā instance). Ja ir kādi noteikti apstākļi, civillietu var nodot izskatīšanai augstajai tiesai.

Rajonu tiesas (Byretterne)

Rajonu tiesas iztiesā civillietas, krimināllietas, piespiedu izpildes, testamenta apstiprinājuma un bankrota lietas. Arī notariālās darbības ir rajona tiesu jurisdikcijā. Atsevišķas tiesas veic reģistrāciju noteiktos jurisdikcijas rajonos līdz to pārņemis Zemes reģistrācijas tiesa.

Juridiskās datubāzes

Lai iegūtu plašāku informāciju, lūdzu, skatiet [Dānijas tiesu sistēmas struktūras shēmu](#).

Lapa atjaunināta: 03/06/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Vācija

Šajā iedaļā sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Vācijā.

Vispārējās piekritības tiesas — ievads

Piekrītība civillietās

Apgabaltiesas (*Amtsgerichte*) kā pirmās instances tiesas ir kompetentas civilīetās — galvenokārt lietās, kurās prasību vērtība nepārsniedz EUR 5000. Neatkarīgi no prasību vērtības šīs tiesas ir kompetentas arī, piemēram, nomas strīdos un ģimenes un uzturīdzekļu lietās.

Apgabaltiesās lietas var izskatīt viens tiesnesis.

Reģionālās tiesas (*Landgerichte*) kā pirmās instances tiesas ir kompetentas civilīetās par visiem strīdiem, kas nav apgabaltiesu kompetencē. Parasti tie ir strīdi, kuros prasību vērtība pārsniedz EUR 5000.

Reģionālajās tiesās lietas principā arī izskata viens tiesnesis. Tomēr lēmumus sarežģītās un būtiski svarīgās lietās pieņem tiesnešu kamera — tiesas kolēģija, kuras sastāvā ir trīs profesionāli tiesneši.

Otrās **instances** reģionālajās tiesās lietas izskata reģionālo tiesu civillietu kolēģijas. Parasti kolēģijā ir trīs tiesneši, kas izskata apelācijas pret apgabaltiesu spriedumiem.

Reģionālajās tiesās var izveidot arī **tirdzniecības lietu kameras**. Parasti tās pirmajā un otrajā instancē izskata strīdus uzņēmēju/tirgotāju starpā. Šo kameru sastāvā ir viens profesionāls tiesnesis un divi piesēdētāji, pēc profesijas tirgotāji.

Augstākās reģionālās tiesas (*Oberlandesgerichte*) parasti ir otrās instances tiesas. Civilīetās tās izskata apelācijas pret reģionālo tiesu spriedumiem un apelācijas pret apgabaltiesu spriedumiem ģimenes lietās.

Augstāko reģionālo tiesu senātu sastāvā principā ir trīs profesionāli tiesneši. Tomēr civilīetās, kas nav īpaši sarežģītas un būtiski svarīgas, var izskatīt viens tiesnesis.

Augstākā vispārējās piekritības tiesa ir **Federālā Tiesa** (*Bundesgerichtshof*) — pēdējās instances tiesa, kas izskata tikai kasācijas sūdzības, proti, tikai sūdzības par tiesību piemērošanas jautājumiem. Federālās Augstākās tiesas senātu sastāvā ir pieci profesionāli tiesneši.

Piekritība krimināllietās

Pirmās instances tiesas

Tiesu kompetence kriminālajā tiesvedībā ir noteikta **Likumā par tiesu varu** (*Gerichtsverfassungsgesetz* — *GVG*). Pirmās instances tiesa krimināllietās ir apgabaltiesa (*Amtsgericht*), ja vien nav noteikts, ka lieta ir piekritīga reģionālajai tiesai vai augstākajai reģionālajai tiesai (*GVG* 24. panta 1.–3. punkts).

Lēmumu principā (*GVG* 25. pants) pieņem viens krimināllietu tiesnesis, ja:

lēmums attiecas uz kriminālpārkāpumu (*Vergehen*) vai ja

apsūdzība ir vērsta pret privātpersonu, un ja

paredzamais sods nav bargāks par divu gadu cietumsodu.

Visos pārējos gadījumos lēmumu pieņem maģistrāta tiesa (žūrija) (*GVG* 28. pants), kuras sastāvā ir viens profesionāls tiesnesis un piesēdētāji.

Maģistrātu tiesām uzticētās lietas attiecas uz vidēji smagiem noziegumiem, kas ietilpst apgabaltiesu kompetencē (*GVG* 24. panta 1. punkts), ja vien šīs lietas nav nodotas krimināllietu tiesnešiem (*GVG* 25. pants). Šeit ietilpst nodarījumi, par kuriem draud divu līdz četru gadu cietumsods. Turklāt šādas lietas pēc prokuratūras pieprasījuma var izskatīt tā dēvētā paplašinātā maģistrāta tiesa (*GVG* 29. panta 2. punkts) — ja prokuratūra un tiesa uzskata, ka lietas apjoma dēļ papildus jākonsultējas ar vēl vienu profesionālu tiesnesi.

Pirmās instances **reģionālās tiesas** (*Landgericht*) kompetence ir noteikta *GVG* 74. panta 1. punktā. Reģionālo tiesu kompetencē ir visi kriminālnoziegumi, kas nav piekritīgi ne apgabaltiesām, ne augstākajām reģionālajām tiesām, t. i., noziegumi, par kuriem draud ilgāks cietumsods.

Jāievēro, ka Vācijas krimināltiesībās izšķir “kriminālpārkāpumus” (*Vergehen*) un “kriminālnoziegumus” (*Verbrechen*). Kriminālnoziegums šajā izpratnē (atbilstoši Federālajam Kriminālkodeksam) ir kriminālnodarījums, par kuru saskaņā ar likumu draud vismaz gadu ilgs kriminālsods. Tādējādi kriminālnoziegumi ir paši smagākie kriminālnodarījumi.

Reģionālās tiesas kompetencē ir arī visi pārējie kriminālnodarījumi, kuru gadījumā draud par četriem gadiem ilgāks sods (*GVG* 74. panta 1. punkta otrais teikums, 1. gadījums). Turklāt reģionālā tiesa ir kompetenta gadījumos, kad prokuratūra nolemj izvirzīt apsūdzību reģionālajā tiesā, tāpēc ka lieta ir īpaši svarīga, lai gan kompetentā tiesa ir apgabaltiesa.

Reģionālajā tiesā lietas izskata krimināllietu kamera. Pirmās instances lēmumus pieņem lielā krimināllietu kamera (*Große Strafkammer*) — parasti trīs profesionālu tiesnešu un divu piesēdētāju sastāvā. Saskaņā ar *GVG* 76. panta 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem tiesas procesa sākumā lielā krimināllietu kamera var nolemt, ka lietas izskatīšanai pietiek ar diviem profesionāliem tiesnešiem un diviem piesēdētājiem.

Augstākā reģionālā tiesa ir pirmās instances tiesa, kas izskata *GVG* 120. panta 1. un 2. punktā minētos kriminālpārkāpumus un kriminālnoziegumus, kuru lielākā daļa attiecas uz Vācijas Federatīvās Republikas drošību/pastāvēšanu. Lietas var izskatīt Federālās Tiesas senāti, piedaloties pieciem profesionāliem tiesnešiem, no kuriem viens ir prezidējošais tiesnesis. Tomēr tiesas procesa sākumā krimināllietu senāts var nolemt, ka lietas izskatīšanai pietiek ar trim profesionāliem tiesnešiem, ieskaitot prezidējošo tiesnesi, ja vien lietas apjoma vai sarežģītības dēļ tās iztiesāšanā nav jāpiedalās vēl diviem profesionāliem tiesnešiem (Likuma par tiesu varu (*GVG*) 122. panta 2. punkta pirmais un otrais teikums).

Apelācija

Apelācijas pret apgabaltiesu spriedumiem parasti iesniedz **reģionālajās tiesās** (Kriminālprocesa kodeksa (*StPO*) 312. pants), kur apelācijas izskata tā dēvētā mazā krimināllietu kamera (*Kleine Strafkammer*). Tās sastāvā ir viens profesionāls tiesnesis un divi piesēdētāji. Ja apelācija attiecas uz spriedumu, ko pieņēmusi apgabaltiesas paplašinātā maģistrāta tiesa, piedalās vēl viens profesionāls tiesnesis. Turklāt (*StPO* 335. pants) pirmās instances apgabaltiesu spriedumus, par kuriem var lemt augstākā reģionālā tiesa, var pārsūdzēt, tieši vēršoties kasācijas instancē (*Sprungrevision*).

Pārsūdzību par tiesību piemērošanas jautājumiem (*Revision*) var iesniegt pret visiem pirmās instances tiesu spriedumiem — gan pret reģionālo tiesu, gan augstāko reģionālo tiesu spriedumiem (*StPO* 333. pants). **Federālā Tiesa** ir kasācijas instances tiesa (*Revisionsinstanz*), kurā var pārsūdzēt visus augstāko reģionālo tiesu un reģionālo tiesu lielo krimināllietu kameru lēmumus (*GVG* 135. panta 1. punkts). Federālās Augstākās tiesas senāti var izskatīt kasācijas sūdzības, piedaloties pieciem profesionāliem senāta locekļiem, ieskaitot prezidējošo tiesnesi. Citu reģionālo tiesu spriedumu pārsūdzības izskata augstākās reģionālās tiesas.

Saites

Federālā Tiesa

Lapa atjaunināta: 09/09/2016

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Parastās tiesas - Igaunija

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par Igaunijas vispārējās piekritības tiesu struktūru.

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Apriņķa tiesas ir pirmās instances vispārējās piekritības tiesas, kuras izskata visas civillietas, krimināllietas un pārkāpumu lietas un veic citas procesuālās darbības, kas saskaņā ar tiesību aktiem ir to jurisdikcijā. Tiesvedību apriņķa tiesās regulē šādi tiesību akti: Civilprocesa kodekss – civillietās, Kriminālprocesa kodekss – krimināllietās un Likumpārkāpumu procesa kodekss – pārkāpumu lietās.

Pie apriņķa tiesām darbojas arī zemesgrāmatu nodaļas un reģistrācijas nodaļas, kam ir administratīvas funkcijas. Zemesgrāmatu nodaļas uztur nekustamā īpašuma reģistru un laulāto mantisko attiecību reģistru. Reģistrācijas nodaļas uztur komercreģistru, bezpeļņas organizāciju un nodibinājumu reģistru, komercķīļu reģistru un kuģu reģistru. Pērnavas apriņķa tiesā ietilpst arī maksājuma rīkojumu nodaļa. Maksājuma rīkojumu nodaļa veic ar maksājuma rīkojumiem saistītās paātrinātās procedūras.

Apriņķa tiesu nolēmumus, pamatojoties uz to pārsūdzībām, kā otrās instances tiesas izskata **apgabaltiesas**. Tiesvedībai administratīvajās tiesās piemēro tos pašus tiesību aktus kā tiesvedībai pirmās instances tiesās.

Pirmās instances tiesas

Igaunijā ir četras apriņķa tiesas. Apriņķa tiesas iedala tiesu namos.

Apriņķa tiesas (*maakohud*):

Harju apriņķa tiesa (*Harju Maakohus*):

Līvalaias ielas (*Liivalaia*) tiesu nams;

Kentmanni ielas (*Kentmanni*) tiesu nams;

Tartu ceļa (*Tartu mnt*) tiesu nams.

Viru apriņķa tiesa (*Viru Maakohus*):

Jehvi (*Jõhvi*) tiesu nams;

Narvas (*Narva*) tiesu nams;

Rakveres (*Rakvere*) tiesu nams.

Pērnavas apriņķa tiesa (*Pärnu Maakohus*):

Pērnavas (*Pärnu*) tiesu nams;

Hāpsalas (*Haapsalu*) tiesu nams;

Kuresāres (*Kuressaare*) tiesu nams;

Raplas (*Rapla*) tiesu nams;

Paides (*Paide*) tiesu nams.

Tartu apriņķa tiesa (*Tartu Maakohus*):

Tartu (*Tartu*) tiesu nams;

Jegevas (*Jõgeva*) tiesu nams;

Viljandi (*Viljandi*) tiesu nams;

Valgas (*Valga*) tiesu nams;

Veru (*Võru*) tiesu nams;

Otrās instances tiesas

Igaunijā ir divas apgabaltiesas.

Apgabaltiesas (*ringkonnakohtud*):

Tallinas apgabaltiesa (*Tallinna Ringkonnakohtus*);

Tartu apgabaltiesa (*Tartu Ringkonnakohtus*).

Juridiskās datubāzes

Tiesu kontaktinformācija ir atrodamā tiesu [tīmekļa vietnē](#). Kontaktinformācija ir pieejama bez maksas.

Lapa atjaunināta: 03/08/2017

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Īrija

Šajā iedaļā ir sniegt informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Īrijā.

Vispārējās piekritības tiesas

Īrijas tiesu sistēmas veidošanās aizsākums ir 1922. gada Konstitūcija, kurā paredzēts izveidot jaunas tiesas, lai aizstātu tās, kas bija veidojušās britu valdības laikā. Jaunas tiesas tika izveidotas saskaņā ar 1924. gada Tiesu likumu (*Courts of Justice Act*), ar ko izveidoja tiesu sistēmas juridisko pamatu. Pašreizējās tiesas tika izveidotas ar 1961. gada Likumu par tiesām (izveide un sastāvs) saskaņā ar 1937. gadā Īrijas tautas pieņemtās Konstitūcijas 34. pantu.

Konstitūcijas 34. līdz 37. pantā ir noteikti tiesu spriešanas vispārīgie principi. Tās 34. panta 1. punktā noteikts, ka "tiesu spriež ar tiesību aktiem izveidotas tiesas". Konstitūcijā ir paredzēta tiesu sistēmas struktūra, ko veido pēdējā pārsūdzības tiesa – Augstākā tiesa, un pirmās instances tiesas ar pilnīgu jurisdikciju visās krimināllietās un civillietās, tai skaitā Augstā tiesa, un tiesas ar ierobežotu jurisdikciju – Iecirkņa tiesa un Apgabaltiesa, kas organizētas reģionālā līmenī.

Civiltiesas

Augstākā tiesa

[Augstākajai tiesai](#) ir apelācijas jurisdikcija attiecībā uz visiem Augstās tiesas pieņemtajiem nolēmumiem. Augstākās tiesas kompetencē ir arī Apelācijas krimināltiesas apelācijas izskatīšana, ja Apelācijas krimināltiesas vai ģenerālprokurors apliecinā, ka nolēmums ir saistīts ar sabiedrībai ārkārtīgi svarīgu tiesību jautājumu un ka vispārējās interesēs ir vēlams, ka apelācijas sūdzība tiek izskatīta Augstākajā tiesā. Tiesa var arī lemt par tiesību jautājumu, ko tai uzdevusi Iecirkņa tiesa. Augstākā tiesa ir tiesīga lemt, vai akts (vai jebkurš tā noteikums vai noteikumi), ko pieņēmušas abas *Oireachtas* (Parlamenta) palātas un kas pirms stāšanās spēkā ir iesniegts parakstīšanai Īrijas prezidentam, nav pretrunā Konstitūcijai attiecībā uz jautājumu, ko tiesai iesniedz prezidents. Ja rodas jautājums par prezidenta pastāvīgu rīcībnespēju, par to lemj Augstākā tiesa.

Apelācijas vai citus jautājumus izskata un izlemj pieci Augstākās tiesas tiesneši, ja vien Galvenais tiesnesis nenosaka, ka visus apelācijas vai citus jautājumus (izņemot jautājumus saistībā ar Konstitūciju) izskata un izlemj trīs tiesneši. Tiesa var vienlaicīgi darboties vairākās nodaļās.

Augstā tiesa

Saskaņā ar Konstitūciju⁷ **Augstajai tiesai** ir pilnīga sākotnējā jurisdikcija un pilnvaras lemt par visiem tiesību un faktiskā rakstura jautājumiem civillietās un krimināllietās. Augstajai tiesai ir ekskluzīva kompetence bērnu adopcijas lietās un attiecībā uz izdošanas pieprasījumiem. Augstās tiesas kompetencē ir arī jautājums par jebkura likuma spēkā esību saistībā ar Konstitūcijas noteikumiem (izņemot likumus, kurus Īrijas prezidents jau ir nosūtījis Augstākajai tiesai). Lielāko daļu lietu Augstajā tiesā izskata viens tiesnesis, lai gan tiesību aktos ir noteikts, ka dažas lietas, piemēram, saistībā ar apmelošanu, uzbrukumu vai nepamatotu brīvības atņemšanu, skata tiesnesis, piedaloties zvērinātajiem. Īpaši svarīgas lietas var izskatīt divi vai vairāk tiesneši, kas darbojas kā tiesas nodaļa.

Augstā tiesa darbojas kā apelācijas tiesa attiecībā uz lecirķņa tiesas pieņemtajiem nolēmumiem civillietās. Papildus apelācijas jurisdikcijai attiecībā uz lecirķņa tiesas pieņemtajiem nolēmumiem civillietās Augstā tiesa ir kompetenta pārskatīt arī visu zemākas instances tiesu nolēmumus, izdodot prerogatīvus rīkojumus minētajai tiesai pareizi pildīt savas pilnvaras (*mandamus*), nepārsniegt savas pilnvaras (*prohibition*) un iesniegt dokumentāciju par pārskatāmo lietu (*certiorari*). Šie rīkojumi neattiecas uz zemākas instances tiesu nolēmumu būtību, bet gan uz jautājumu par to, vai ir pārsniegta minētās tiesas kompetence.

Augstā tiesa var arī lemt par tiesību jautājumu, ko tai uzdevusi Apgabaltiesa. Tā arī skata pieteikumus atbrīvošanai pret galvojumu, ja persona ir apsūdzēta par slepkavību vai ja apsūdzētā persona vēlas, lai tiktu grozīti Apgabaltiesas piemērotie apstākļi un noteikumi.

Parasti Augstās tiesas sēdes, skatot sākotnējās prasības, notiek Dublinā. Tās sēdes notiek arī vairākās vietās ārpus galvaspilsētas, skatot sākotnējās prasības par kaitējuma atlīdzināšanu saistībā ar miesas bojājumu nodarīšanu, tostarp, ja to rezultātā iestājusies nāve. Augstā tiesa iecirknī (*High Court on Circuit*) skata apelācijas sūdzības par lecirķņa tiesas nolēmumiem vietās ārpus galvaspilsētas.

Iecirkņa tiesa

⁸ **Iecirkņa tiesas** piekritība civillietās ir ierobežota, ja vien visas lietas puses nevienojas citādi – tādā gadījumā piekritība ir neierobežota. Tiesai ir piekritība līgumattiecību, nomas ar izpirkuma tiesībām vai pirkuma uz nomaksu līgumu un ārpuslīgumiskās atbildības lietās, ja prasības summa nepārsniedz EUR 38 092,14.

Iecirkņa tiesa ir kompetenta skatīt ar mantošanu saistītas lietas un lietas saistībā ar nekustamā īpašuma īpašumtiesībām vai nomu, ja īpašuma tābrīža tirgus vērtība nepārsniedz EUR 253,95. Iecirkņa tiesa ir kompetenta skatīt ģimenes lietas, tostarp par laulāto atšķiršanu, laulības šķiršanu, laulības neesamību, un apelācijas sūdzības attiecībā uz Apgabaltiesas nolēmumiem.

Civillietas Iecirkņa tiesā skata tiesnesis, nepiedaloties zvērinātajiem. Tā darbojas kā apelācijas tiesa attiecībā uz Apgabaltiesas pieņemtiem nolēmumiem gan civillietās, gan krimināllietās. Apelācija notiek atkārtotas lietas izskatīšanas veidā, un Iecirkņa tiesas lēmums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Iecirkņa tiesa ir kompetenta skatīt arī visas lietas saistībā ar pieteikumiem jaunām licencēm alkoholisko dzērienu pārdošanai to lietošanai uz vietas, un tai ir apelācijas jurisdikcija attiecībā uz zemākas instances īpašo tiesu, piemēram, Līdztiesības jautājumu izmeklēšanas direktora, nolēmumiem.

Apgabaltiesa

⁹ **Apgabaltiesa** ir vietējas un ierobežotas piekritības tiesa. Ģimenes lietās tā ir kompetenta izdot rīkojumus attiecībā uz uzturliedzējiem, laulības spēkā neesamības atzīšanu, aizgādību, saskarsmes tiesībām un paternitāti.

Apgabaltiesa ir kompetenta skatīt civillietas, kam pamatā ir līgumattiecības, nomas ar izpirkuma tiesībām vai pirkuma uz nomaksu līgums, ārpuslīgumiskās saistības un īres maksas nemaksāšana vai preču nepamatota aizturēšana, ja prasības summa nepārsniedz EUR 6348,69. Tai ir arī kompetence attiecībā uz jebkuras tiesas sprieduma izpildi parāda piedziņas lietā, kompetence attiecībā uz daudziem licencēšanas noteikumiem, piemēram, saistībā ar alkoholisko dzērienu pārdošanu, un kompetence attiecībā uz prasībām saistībā ar tīšu kaitējumu, ja prasības summa nepārsniedz EUR 6348,69.

Apgabaltiesas sēdes notiek dažādās vietās valsts 24 apgabalos. Parasti tas, kur lieta tiek skatīta, ir atkarīgs no līguma noslēgšanas vietas vai no atbildētāja dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas, vai – licencēšanas lietās – licencēto telpu atrašanās vietas.

Krimināltiesas

Augstākā tiesa

¹⁰ **Augstākā tiesa** skata apelācijas par Apelācijas krimināltiesas nolēmumiem, ja tiek izvirzīts sabiedrībai īpaši svarīgs tiesību jautājums.

Apelācijas krimināltiesas

Apelācijas krimināltiesas skata apelācijas, ko iesniegušas personas, pret kurām pieņemts notiesājošs spriedums Iecirkņa tiesā, Centrālajā krimināltiesā vai Īpašajā krimināltiesā.

Īpašā krimināltiesas

¹¹ **Īpašā krimināltiesas** tika izveidota, lai iztiesātu noziedzīgus nodarījumus, ja konstatēts, ka vispārējās piekritības tiesas nav atbilstošas, lai garantētu efektīvu tiesas spriešanu, kā arī sabiedriskā miera un kārtības nodrošināšanu. Tiesas sēdes notiek trīs tiesnešu sastāvā, nepiedaloties zvērinātajiem.

Centrālā krimināltiesas

¹² **Centrālā krimināltiesas** ir Augstās tiesas krimināllietu nodaļa. Tā iztiesā smagus noziedzīgus nodarījumus, tai skaitā apsūdzības slepkavībā, izvarošanā, valsts nodevībā un pirātismā, kā arī īsteno krimināltiesvedību saskaņā ar 2002. gada Konkurences likumu (*Competition Act*). Tiesas sēdes notiek viena tiesneša sastāvā, piedaloties zvērinātajiem.

Iecirkņa krimināltiesas

Iecirkņa krimināltiesas iztiesā noziedzīgus nodarījumus, kurus nevar iztiesāt Centrālajā krimināltiesā Tiesas sēdes notiek viena tiesneša sastāvā, piedaloties zvērinātajiem. Tā izskata apelācijas sūdzības attiecībā uz Apgabaltiesas nolēmumiem.

Apgabaltiesas

¹³ **Apgabaltiesas** iztiesā likumpārkāpumus (galvenokārt ar normatīvo aktu pārkāpumu raksturu) un dažus noziedzīgus nodarījumus. Tiesas sēdes notiek tikai viena tiesneša sastāvā.

Lapa atjaunināta: 28/03/2017

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Grieķija

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Civiltiesas

Visi privāttiesiskie strīdi tiek izskatīti civiltiesās, tostarp likumā noteiktās lietas, kuru piekritību var izvēlēties.

Civiltiesu veidi:

Augstākā tiesa (*Αρειος Πάγος*);

apelācijas tiesas (*εφετεία*);

pirmās instances tiesas vairāku tiesnešu sastāvā (*πολυμελή πρωτοδικεία*);

pirmās instances tiesas viena locekļa sastāvā (*μονομελή πρωτοδικεία*);

apgabaltiesas (*ειρηνοδικεία*).

Krimināltiesas

Krimināltiesas izskata krimināllietas.

Krimināltiesu veidi:

Augstākā tiesa;

apelācijas tiesas piecu locekļu sastāvā (*πενταμελή εφετεία*);

jauktās zvērināto tiesas (*μεικτά ορκωτά δικαστήρια*);

jauktās zvērināto apelācijas tiesas (*μεικτά ορκωτά εφετεία*);

apelācijas tiesas trīs locekļu sastāvā (*τριμελή εφετεία*);;

miertiesas trīs locekļu sastāvā (*τριμελή πλημμελειοδικεία*);

miertiesas viena locekļa sastāvā (*μονομελή πλημμελειοδικεία*);

apgabalu krimināltiesas (*πταιματοδικεία*);

nepilngadīgo tiesas (*δικαστήρια ανηλίκων*).

Saskaņā ar speciālajiem likumiem krimināllietas izskata arī šādās bruņoto spēku tiesās:

sauszemes spēku tiesā (*στρατοδικεία*);

jūras spēku tiesā (*ναυτοδικεία*);

gaisa spēku tiesā (*αεροδικεία*).

Šīs ir speciālās krimināltiesas.

Tās izskata lietas par sauszemes karaspēka, jūras spēku vai gaisa spēku dienestā esošā militārā personāla pārkāpumiem.

Administratīvās tiesas

Administratīvajās tiesās izskata iedzīvotāju un valsts pārvaldes iestāžu administratīva rakstura strīdus.

Vispārējās piekritības administratīvās tiesas iedala administratīvajās pirmās instances tiesās (*διοικητικά πρωτοδικεία*) un administratīvajās apelācijas tiesās (*διοικητικά εφετεία*).

Administratīvās pirmās instances tiesas izskata lietas viena vai trīs locekļu sastāvā atkarībā no izskatāmā prasījuma apjoma. Šajās tiesās izskata ar nodokļiem saistītas lietas, strīdus starp iedzīvotājiem un sociālās apdrošināšanas iestādēm, kā arī administratīva rakstura strīdus starp iedzīvotājiem un valsts vai vietējo pārvaldi.

Administratīvās pirmās instances tiesas trīs locekļu sastāvā izskata arī apelācijas prasības par nolēmumiem, ko pieņēmušas administratīvās pirmās instances tiesas viena locekļa sastāvā.

Administratīvās apelācijas tiesas izskata apelācijas prasības par nolēmumiem, ko pieņēmušas administratīvās pirmās instances tiesas trīs locekļu sastāvā. Pirmajā instancē tās izskata arī iesniegtās sūdzības par tādu administratīvo aktu atcelšanu, kas ir saistīti ar civildienesta ierēdņu nodarbinātību (atļaišana, neiecelšana amatā vai nepaaugstināšana u. c.).

Vispārējās piekritības administratīvo tiesu sistēmā ietilpst **Galvenais valsts pārvaldes komisārs**. Šis komisārs ir atbildīgs par iepriekš minēto administratīvo tiesu pārvaldības uzraudzību un apelācijas sūdzību iesniegšanu par šo tiesu nolēmumiem.

Valsts padome (*Συμβούλιο της Επικρατείας*) izskata arī šādas lietas:

sūdzības par administratīvo aktu atcelšanu to prettiesiskuma dēļ, pilnvaru ļaunprātīgas izmantošanas, pilnvaru neesamības vai formālo prasību neizpildes gadījumā;

civildienesta ierēdņu, militārā personāla, valsts pārvaldes vai cita veida darbinieku apelācijas sūdzības par personāla padomju (*υπηρεσιακά συμβούλια*)

lēmumiem par paaugstināšanu amatā, atļaišanu no amata vai pazemināšanu amatā, utt.;

lūgumus pārskatīt administratīvo tiesu nolēmumus.

Juridiskās datubāzes

 Grieķijas Augstākās tiesas tīmekļa vietne. Piekļuve šai datubāzei ir **bezmaksas**.

 Sodāmības reģistra datubāze par Grieķijas pilsoņiem, kuru dzimšanas vieta nav zināma vai ir ārvalstīs, kā arī par citu valstu pilsoņiem.

Attiecīgās saites

 Augstākā tiesa

 Atēnu Pirmās instances tiesa

 Saloniku Pirmās instances tiesa

 Pirejas Pirmās instances tiesa

 Valsts padome

 Revīzijas palāta

 Apgabaltiesu tiesnešu prokuratūra

 Atēnu Pirmās instances administratīvā tiesa

Lapa atjaunināta: 25/06/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Spānija

Konstitūcijas 117. pants nosaka, ka tiesu organizācijas un darbības pamatā ir tiesu varas vienotības princips.

Šā principa rezultātā pastāv viena tiesu sistēma, ko veido vispārējās piekritības (parastas) tiesas.

Ir vairākas tiesas, kurām darbs tiek iedalīts saskaņā ar jurisdikcijas noteikšanas kritēriju — subjektu, apmēru, personu, darbību vai reģionu —, jo tiesu varas vienotība neizslēdz to, ka pastāv dažādas tiesas dažādās jurisdikcijas jomās.

Parastās tiesas. Ievads

Spānijas 1978. gada Konstitūcijā noteikts, ka Spānija ir sociāla un demokrātiska valsts, kurā augstākā vara ir likumam, kas aizstāv brīvību, taisnīgumu, vienlīdzību un politisko plurālismu kā tiesību sistēmas pamatvērtības.

Konstitūcijas VI nodaļa ir veltīta tiesu iekārtai, 117. pantā ir noteikts, ka tiesu organizācijas un darbības pamatā ir tiesu varas vienotības princips (*unidad jurisdiccional*).

Visi šie principi tiek piemēroti tiesu organizācijā Spānijā, veidojot vienotu tiesu varu, kas ietver parastās tiesas.

Ir vairākas tiesas, kas darbu sadala saskaņā ar jurisdikcijas noteikšanas kritēriju — pēc jomas, apmēra, personas, darbības vai reģiona —, jo tiesu varas vienotība pieļauj, ka pastāv dažādas tiesas ar jurisdikciju dažādās jomās.

Parastās tiesas ir tiesas, kuru darbību regulē Konstitūcijas likums par tiesu varu saskaņā ar 1978. gada Konstitūcijas 122. pantu.

Izšķir trīs galvenos aspektus:

teritoriālais aspekts,

vai tiesu spriež viens tiesnesis vai tiesnešu kolēģija,

jurisdikcija.

Teritoriālais aspekts

Saskaņā ar 1985. gada 1. jūlija Konstitūtivā likuma Nr. 6/1985 par tiesu varu paskaidrojuma rakstu tiesu darbības vajadzībām valsts ir **teritoriāli** sadalīta municipalitātēs, reģionos (*partidos*), provincēs un autonomajos apgabalos, kur, spriežot tiesu, jurisdikciju īsteno mīrtiesas (*Juzgados de Paz*), pirmās instances un pirmstiesas izmeklēšanas tiesas (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), administratīvās tiesas (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), darba tribunāli (*Juzgado de lo Social*), tiesas, kuras ir atbildīgas par ieslodzīto labklājību un uzraudzību, (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) un nepilngadīgo tiesas (*Juzgados de Menores*), provinču tiesas (*Audiencias Provinciales*) un autonomo apgabalu augstās tiesas (*Tribunales Superiores de Justicia*).

Valsts kriminālietu un administratīvajai tiesai (*Audiencia Nacional*), Augstākajai tiesai (*Tribunal Supremo*), pirmstiesas izmeklēšanas centrālajām tiesām (*Juzgados Centrales de Instrucción*) un centrālajām administratīvajām tiesām (*Juzgados Centrales de lo Contencioso-administrativo*) ir jurisdikcija visā valstī.

Viens tiesnesis vai tiesnešu kolēģija

Visās tiesās tiesu spriež viens tiesnesis, izņemot Augstāko tiesu, Valsts kriminālietu un administratīvo tiesu, autonomo apgabalu augstās tiesas un provinces tiesas.

Augstākās tiesas sastāvā ir tās priekšsēdētājs, departamentu priekšsēdētāji (*presidentes de sala*) un katrā departamentā saskaņā ar tiesību aktiem ieceltie tiesneši (*magistrados*). Ir pieci departamenti: civillietu, kriminālietu, administratīvo lietu, darba lietu un militāro lietu.

Valsts kriminālietu un administratīvās tiesas (*Audiencia Nacional*) sastāvā ir priekšsēdētājs, departamentu priekšsēdētāji un katrā departamentā (apelācijas, kriminālietu, administratīvo lietu un darba lietu) saskaņā ar tiesību aktiem ieceltie tiesneši.

Autonomo apgabalu **augstās tiesas** (*Tribunales Superiores de Justicia*) ietver četrus departamentus (civillietu, kriminālietu, administratīvo lietu un darba lietu). To sastāvā ir priekšsēdētājs, kurš ir arī civillietu un kriminālietu departamenta priekšsēdētājs, departamentu priekšsēdētāji un katrā departamentā saskaņā ar tiesību aktiem ieceltie tiesneši.

Provinču tiesu (*Audiencias Provinciales*) sastāvā ir viens priekšsēdētājs un divi vai vairāk tiesneši. Tie izskata civillietas un krimināllietas. Var būt arī nodaļas ar tādu pašu sastāvu.

Tiesu birojs (*Oficina Judicial*)

Konstitūtivais likums par tiesu varu definē Tiesu biroju (*Oficina Judicial*) kā administratīvu organizāciju, kas darbojas kā atbalsts tiesnešu un tiesas darbā.

Tas tika izveidots, lai uzlabotu tiesas procesu produktivitāti, efektivitāti un caurredzamību, racionalizētu lietu atrisināšanu un veicinātu dažādu administrāciju sadarbību un koordināciju. Tādējādi šā biroja darbība ir vērsta uz to, lai izpildītu saistības par tāda kvalitatīva sabiedriskā pakalpojuma nodrošināšanu, kas ir cilvēkiem pieejams, atbilst konstitucionālajām vērtībām un apmierina iedzīvotāju patiesās vajadzības.

Tas ir jauns organizatorisks modelis, ar kuru tiek ieviestas mūsdienīgas vadības metodes, balstoties uz dažādu administratīvo vienību apvienošanu, proti, apvienojot vienības, kas nodrošina tiešu atbalstu tiesas procesos līdzvērtīgi vecajiem tiesas namiem (*juzgados*) un atbalsta tiesnesi saistībā ar tiesas pienākumu veikšanu, un vispārējos procesuālos dienestus, tiesu sekretāru (*Secretarios Judiciales*) vadībā, kas veic uzdevumus, kuri nav izteikti tiesas uzdevumi, un pieņem ar tiem saistītus lēmumus, piemēram, pieņem dokumentus, izsniedz pavēstes, īsteno lēmumu izpildi, ārpustiesas procesus, pieņem tiesas lūgumrakstus, pušu paziņojumus, pieteikumus par procesuālo nepilnību novēršanu u. c.

Pastāv triju veidu vispārējie procesuālie dienesti:

Vispārējais galvenais dienests

Vispārējais lietu vadības dienests

Vispārējais tiesībsardzības dienests.

Jaunā organizatoriskā modeļa īstenošana tika uzsākta Burgosā un Mursijā 2010. gada novembrī. Kaseserā un Ciudad Reālā Tiesu birojs tika izveidots 2011. gada februārī, bet Leonā, Kuencā un Meridā — 2011. gada jūnijā. Savukārt 2013. gadā tas tiks izveidots arī Seūtā un Melijā. Šis modelis pastāv līdz ar iepriekšējo tiesas namu modeli (*juzgados* un *tribunals*), kas sastopams citur Spānijā.

Jurisdikcija

Papildus teritoriālajam aspektam jāņem vērā arī tas, ka tiesās iesniegtās lietas vai jautājumi var būt dažāda veida un tiek skatīti **četrās tiesu sistēmās**.

Civillietu tiesas risina strīdus, kas nav skaidri nozīmējami citai tiesas klasei. Tādējādi tās var raksturot kā parastās tiesas.

Kriminālietu tiesas. Krimināllietas un procesi ir jāizskata krimināltiesību sistēmā. Tomēr Spānijas tiesībās ir paredzēts, ka civilprasību, kas izriet no noziedzīga nodarījuma, var vienlaicīgi iesniegt kā prasību krimināllietā. Tādā gadījumā kriminālietu tiesa noteiks atbilstīgu kompensāciju, kas jāmaksā, lai atlīdzinātu zaudējumus, kas radušies noziedzīga nodarījuma vai kriminālpārkāpuma rezultātā.

Administratīvās tiesas izskata iestāžu rīcības likumību un pret tām iesniegtās finansiālās prasības.

Darba tribunāli izskata prasības, kas celtas saistībā ar darba tiesībām, — gan individuālos strīdus starp darbiniekiem un darba devējiem, kas izriet no darba līguma, gan saistībā ar koplīgumu —, kā arī prasības par sociālo nodrošinājumu un prasības pret valsti — gadījumos, kad tā ir atbildīga saskaņā ar darba likumdošanu.

Papildus šīm četrām tiesu sistēmām Spānijā vēl ir **militārās tiesas**.

Militārās tiesas ir izņēmums attiecībā uz tiesu varas vienotības principu.

 Konstitūcija nosaka principus, kas reglamentē tiesu darbību un paredz tiesu varas vienotību, saglabājot īpašu noteikumu attiecībā uz militārajām tiesām stingri reglamentētajā militārajā jomā un aplenkuma gadījumos, vienmēr ievērojot Konstitūcijas 117.5 pantā noteiktos konstitucionālos principus.

Miera laikā militāro tiesu jurisdikcija ir sašaurināta līdz stingri reglamentētajai militārajai jomai, proti, tiek izskatītas lietas saistībā ar uzvedību, kas Militārajā Kriminālkodeksā ir klasificēta kā noziedzīgs nodarījums, taču gadījumā, kad karaspēks ir izvietots ārvalstīs, tiesas kompetence paplašinās līdz jebkāda veida noziedzīgam nodarījumam. Konstitūtivais likums Nr. 4/1987 par militāro tiesu kompetenci un organizāciju pieļauj izmaiņas tiesas darbības jomā kara laikā, lai gan lēmums par to ir jāpieņem Parlamentam (*Cortes Generales*) vai valdībai, ja tai ir dotas šādas pilnvaras.

Militāro tiesu sastāvā ir profesionālais militārais personāls, bruģoto spēku locekļi un Aizsardzības ministrijas pārstāvji.

Militāro tiesu sistēmu veido reģionālās militārās tiesas (*Juzgados Togados Territoriales*), centrālās militārās tiesas (*Juzgados Togados Centrales*), augstākās reģionālās militārās tiesas (*Tribunales Militares Territoriales*) un Centrālā militārā tiesa (*Tribunal Militar Central*). Tomēr militāro tiesu sistēmas augšgalā ir Augstākās tiesas piektais departaments.

Militārā departamenta izveidošana Augstākajā tiesā, ievērojot tos pašus noteikumus kā citos departamentos attiecībā uz procedūru un tā locekļu statusu, nozīmē, ka divu tiesu varu veidojošo tiesas struktūru virsotnē pastāv vienotība.

Šajā departamentā ir iesaistīti locekļi ir gan no parastajām, gan militārajām tiesām, tādējādi garantējot līdztiesību tiesvedības visaugstākajā līmenī, — departaments parasti tiek aicināts izvērtēt apelācijas sūdzības par tiesiskiem apstākļiem un pārskatīšanu, lai gan, protams, tam var būt jurisdikcija arī īpašās lietās, kas saistītas ar personālu, kurš ieņem augstu militāro amatu.

Spānijā nepastāv ārkārtas tiesu sistēma, tomēr pieminēto tiesu sistēmu kontekstā ir radītas specializētas tiesas īpašos jautājumos, piemēram, tiesas, kas izskata vardarbības gadījumus pret sievietēm, tiesas, kas atbild par noziedznieku labklājību un uzraudzību, un nepilngadīgo tiesas. Šīs ir parastās tiesas, kas specializējušās noteiktā jomā. Papildu informāciju skatīt faktu lapā ar specializētajām tiesām Spānijā.

Turpmāk dotajā Spānijas četru tiesas sistēmu aprakstā tiks aplūkota dažādu iesaistīto tiesu kompetence.

Civiltiesiskā sistēma

Augstākās tiesas 1. departamentam (*Sala I del Tribunal Supremo*), autonomo apgabalu augsto tiesu civillietu un krimināllietu nodaļām (*la Sala de lo Civil y Penal del Tribunal Superior de Justicia*), provinču tiesu civillietu nodaļām (*las Secciones Civiles de las Audiencias Provinciales*), pirmās instances tiesām (*los Juzgados de Primera Instancia*), mirtiesu tiesnešiem (*los Juzgados de Paz*) un noteiktām īpašajām tiesām (ģimenes lietu tiesām (*Juzgados de Familia*), komercietu tiesām (*Juzgados Mercantiles*), kopienas preču zīmju tiesām (*Juzgados de Marca Comunitaria*), tiesām, kas izskata vardarbību pret sievietēm, (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*) — visām ir jurisdikcija civiltiesiskajā sistēmā.

Komerclietu tiesas, kopienas preču zīmju tiesas un tiesas, kas izskata vardarbības gadījumus pret sievietēm, sīkāk apskatītas faktu lapā par specializētajām tiesām Spānijā.

Krimināltiesiskā sistēma

Augstākās tiesas 2. departamentam (*la Sala 2ª del Tribunal del Supremo*), Nacionālās tiesas krimināltiesību departamentam (*la Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional*), autonomo apgabalu augsto tiesu civillietu un krimināllietu nodaļām (*la Sala Civil y Penal de los Tribunales Superiores de Justicia*), provinču tiesu krimināllietu nodaļām (*las Secciones Penales de la Audiencias Provinciales*), krimināllietu tiesām (*los Juzgados de lo Penal*), izmeklēšanas tiesām (*los Juzgados de Instrucción*), nepilngadīgo tiesām (*Juzgados de Menores*), tiesām, kas ir atbildīgas par ieslodzīto labklājību un uzraudzību (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*), tiesām, kas izskata vardarbības gadījumus pret sievietēm, (*Juzgados de Violencia contra la Mujer*) un mirtiesu tiesnešiem (*Juzgados de Paz*) — visiem ir jurisdikcija krimināltiesiskajā sistēmā.

Nepilngadīgo tiesas, tiesas, kas ir atbildīgas par ieslodzīto labklājību un uzraudzību, un tiesas, kas izskata vardarbības gadījumus pret sievietēm, sīkāk apskatītas faktu lapā par specializētajām tiesām Spānijā.

Administratīvi tiesiskā sistēma

Tiesa ar jurisdikciju administratīvi tiesiskajā sistēmā ir Augstākās tiesas 3. departaments (*Sala 3ª del Tribunal Supremo*), Nacionālās tiesas administratīvais departaments (*Sala Contencioso-Administrativa de la Audiencia Nacional*), autonomo apgabalu augsto tiesu administratīvā nodaļa (*la Sala Contencioso-Administrativa de los Tribunales Superiores de Justicia*) un administratīvās tiesas (*los Juzgados de lo Contencioso Administrativo*).

Darba tiesu sistēma

Darba tiesu sistēmu veido Augstākās tiesas 4. departaments (*la Sala 4ª del Tribunal Supremo*), Nacionālās augstās tiesas darba lietu departaments (*la Sala de lo Social de la Audiencia Nacional*), autonomo apgabalu augsto tiesu darba lietu nodaļa (*la Sala de lo Social de los Tribunales Superiores de Justicia*) un darba tribunāli.

Visu iepriekš minēto tiesu jurisdikciju nosaka [Konstitūtvais likums par tiesu varu](#).

Saistītās saites

[GALVENĀ TIELIETU PADOME SPĀNIJĀ](#)

[KONSTITUTĪVAIS LIKUMS PAR TIESU VARU](#)

Lapa atjaunināta: 12/03/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Francija

Šajā sadaļā jūs atradīsiet pārskatu par vispārējās piekritības tiesu iestādēm Francijā.

Tiesu sistēmas iestādes – ievads

Pirmās instances tiesas

Civillietu tiesu iestādes

1. Augstās instances tiesa (*Tribunal de grande instance*)

Augstās instances tiesa izskata strīdus starp privātpersonām (*civillietas*), kurās **prasības summa ir lielāka par EUR 10 000**.

Tomēr neatkarīgi no prasības summas, tās **kompetencē** ietilpst **šādas jomas**:

civilstāvoklis: laulība, paternitāte un maternitāte, adopcija, prombūtnes konstatēšana;

civilstāvokļa aktu labojumi;

mantojums;

naudas sodi, ko uzliek civilstāvokļa aktus reģistrējošas amatpersonas (*officiers d'état civil*);

prasības nekustamā īpašuma jomā;

biedrību izbeigšana;

tiesiskā aizsardzība, sanācija un likvidācija, ja parādnieks nav ne komersants, ne reģistrēts amatnieku reģistrā;

lauksaimniecības jomā strādājošu personu, kas nav darbinieki, negadījumu un arodslimību apdrošināšana;

reģistrācijas tiesības, maksa par izziņām no nekustamā īpašuma reģistriem, zīmogu nodevas, netiešas iemaksas un ar šīm tiesībām saistīti maksājumi, nodevas;

noma, izņemot prasījumi saistībā ar cenas noteikšanu pārskatītā vai pagarinātā nomas līgumā, noma profesionālām vajadzībām un uz noteiktu laiku slēgti nomas līgumi komercdarbības vajadzībām;

prasījumi saistībā ar publisku dokumentu viltojumiem (*inscription de faux contre les actes authentiques*);

civilprasības saistībā ar goda un cieņas aizskaršanu publiskā vai privātā veidā, mutiski vai rakstiski.

Krimināltiesā (*tribunal correctionnel*) ir augstās instances tiesas (*tribunal de grande instance*) sastāvs, kas izskata krimināllietas par **mazāk smagiem noziedzīgiem nodarījumiem (*délits*)** (sk. turpmāk).

Augstās instances tiesa sastāv no profesionāliem maģistrātiem: priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietniekiem, tiesnešiem, **republikas prokurora**, prokuroru vietniekiem, aizstājējiem.

Ir arī tādi **specializētie tiesneši** kā:

tiesnesis nepilngadīgo lietās (*judge des enfants*), kurš ir kompetents lemt par pasākumiem apdraudētu nepilngadīgo personu aizsardzībai un tiesāt nepilngadīgas personas, kuras izdarījušas sodāmus nodarījumus (pārkāpumus (*contraventions*) un mazāk smagus noziedzīgus nodarījumus). Krimināltiesību jomā, ja lieta tiek izskatīta slēgtā sēdē, viņš var piemērot tikai izglītojošus pasākumus; ja viņš vada bērnu lietu tiesas sēdī, viņš lietu izskata kopā ar diviem piesēdētājiem, kas nav profesionāli tiesneši, un šī tiesa var piemērot izglītojošas sankcijas un sodus;

spriedumu izpildes tiesnesis (*judge de l'application des peines*) nosaka kārtību, kādā tiek izciests brīvības atņemšanas sods; izskatot lietas, kuras saistītas ar brīvības atņemšanu, viņš var atvieglot piespriesto sodu (piemēram, pārvietošana uz vieglāka režīma ieslodzījumu vietu, daļēja atbrīvošana, nosacīta atbrīvošana, elektroniskās novērošanas piemērošana); izskatot lietas, kurās piespriests sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu, viņa uzdevums ir sekot un uzraudzīt notiešamo soda izciešanas laikā (piemēram, brīvības atņemšana nosacīti un pārbaudes laiks, sabiedriskie darbi, sociālo un tiesu iestāžu probācija u. c.);

izmeklēšanas tiesnesis (*judge d'instruction*) apelācijas tiesas izmeklēšanas palātas uzraudzībā veic visas patiesības noskaidrošanai nepieciešamās darbības; viņš lieta apkopo pierādījumus, kas var būt apsūdzoši vai attaisnojoši; ja tiesnesis uzskata, ka izmeklēšanu ir pabeidzis, viņš vai nu sagatavo rīkojumu par kriminālprocesa izbeigšanu (*ordonnance de nonlieu*), vai nosūta lietu iztiesāšanai asīzu tiesā (*cour d'assises*) vai krimināltiesā (*tribunal correctionnel*). Izmeklēšanas tiesnesis lietu nevar uzsākt pēc savas iniciatīvas. Viņš lietu uzsāk pēc republikas prokurora iesnieguma vai cietušās personas iesnieguma saistībā ar civilprasību.

Augstās instances tiesa (*tribunal de grande instance*) parasti atrodas **departamenta administratīvajā centrā**, tomēr tā var atrasties arī citās pašvaldībās. Francijā 2013. gada 1. janvārī pastāvēja 161 augstās instances tiesa.

2. **Instances tiesa** (*tribunal d'instance*)

Instances tiesa iztiesā strīdus starp privātpersonām (civillietas), **kuros prasības summa nepārsniedz EUR 10 000**.

Tai ir arī **piešķirta jurisdikcija noteiktos jautājumos** (piemēram, ieturējumi no darba samaksas, mūža pensijas, problēmas, kas saistītas ar vēlēšanām, dzīvojamo telpu īres līgumi) un kompetence **administratīvo tiesību jomā** (piemēram, tiesas kancelejas vadītāja kompetencē ir apliecinājumu par valstspiederību izsniegšana).

Tās sastāvs krimināllietās, proti, policijas tiesa (*tribunal de police*), iztiesā **piektās kategorijas sodāmus nodarījumus** (sk. turpmāk).

Turklāt instances tiesnesis veic **aizgādņības tiesneša** (*judge des tutelles*) funkcijas (**izņemot jautājumus saistībā ar aizgādību un aizbildnību pār nepilngadīgajiem, ko kopš 2009. gada 12. maija likuma pieņemšanas izskata ģimenes lietu tiesnesis augstās instances tiesā**): viņa pienākums ir aizsargāt neaizsargātas pilngadīgas personas, kontrolējot to mantas pārvaldību.

Instances tiesas sastāvā ir viens vai vairāki tiesneši, taču lietas iztiesā viens tiesnesis.

Instances tiesa parasti atrodas **apriņķa administratīvajā centrā**. Francijā 2013. gada 1. janvārī pastāvēja 307 instances tiesas.

3. **Vietējā tiesa** (*jurisdiction de proximité*)

Vietējie tiesneši iztiesā **civillietas** starp privātpersonām, kuras **prasības summa nepārsniedz EUR 4000**.

Viņu kompetencē ir arī **pirmo četru kategoriju sodāmu nodarījumu** iztiesāšana.

Prokuratūru pārstāv prokuratūras amatpersona.

4. **Komerctiesā** (*Tribunal de commerce*)

Komerctiesā iztiesā **strīdus**, kas radušies komersantu starpā, starp kredītiestādēm vai starp komersantiem un kredītiestādēm, un strīdus saistībā ar komercsabiedrībām vai saistībā ar jebkuras personas komercdarbību. Tāpat tā izskata lietas saistībā **grūtibās nonākušiem uzņēmumiem**.

Komerctiesu sastāvā ir neprofesionāli tiesneši, visi komersanti. Viņus uz 2 vai 4 gadiem ievēl vēlēšanu kolēģija, kas sastāv no praktizējošiem tiesnešiem, bijušajiem tiesnešiem, kā arī komersantu pārstāvjiem (attiecīgās komerctiesas apgabalā ievēlēti komersanti).

Francijā 2013. gada 1. janvārī darbojās **134 komerctiesas**.

5. **Darba strīdu tiesa** (*Conseil de prud'hommes*)

Darba strīdu tiesas kompetencē ietilpst risināt **individuāla rakstura strīdus starp darba devējiem un darba ņēmējiem**, ja starp viņiem ir noslēgts darba līgums vai mācekļa līgums.

Tā sastāv no vēlētiem tiesnešiem, kas vienādā skaitā pārstāv darba ņēmējus un darba devējus. Tiesa dalās 5 specializētās nodaļās (vadība, rūpniecība, tirdzniecība un tirdzniecības pakalpojumi, lauksaimniecība, dažāda veida darbības). Ja starp 4 darba strīdus tiesas tiesnešiem balsis dalās vienlīdzīgi, tad darba strīdu tiesas sēdī vada instances tiesas tiesnesis.

Katrā departamentā ir viena vai vairākas darba strīdu tiesas un vismaz viena darba strīdu tiesa augstās instances tiesas apgabalā.

Šobrīd darbojas 210 darba strīdu tiesas.

6. **Sociālās apdrošināšanas lietu tiesa** (*tribunal des affaires de la sécurité sociale*)

Sociālās apdrošināšanas lietu tiesa iztiesā **konfliktus, kas radušies starp sociālās apdrošināšanas iestādēm un to klientiem** (piemēram, problēmas saistībā ar apdrošināšanas līguma noslēgšanu, pakalpojumu sniegšanu vai apdrošināšanas summas izmaksu).

Tā sastāv no priekšsēdētāja (augstās instances tiesas tiesnesis) un neprofesionāliem piesēdētājiem, kurus uz 3 gadiem ieceļ apelācijas tiesas pirmais priekšsēdētājs no saraksta, kuru katrā tiesā sagatavo jaunatnes lietu, sporta un sociālās kohēzijas reģionālais direktors pēc visreprezentatīvāko profesionālo organizāciju priekšlikuma. Tāpat savu viedokli sniedz arī Sociālās apdrošināšanas lietu tiesas priekšsēdētājs.

Pašlaik pastāv 115 sociālās apdrošināšanas lietu tiesas.

7. **Darba nespējas strīdu tiesa** (*Tribunal du contentieux de l'incapacité*)

Darba nespējas strīdu tiesas kompetencē ietilpst izskatīt strīdus, kas saistīti ar sociāli apdrošinātās personas invaliditāti vai darba nespēju, tas ir, saistībā ar darba nespējas stāvokli vai pakāpi slimības vai darba traumas gadījumā vai invaliditātes stāvokli vai pakāpi slimības vai ar darbu nesaistīta negadījuma rezultātā.

Tā sastāv no priekšsēdētāja (goda tiesnesis vai kvalificēta persona), piesēdētāja, kas pārstāv darba ņēmējus, un piesēdētāja, kas pārstāv darba devējus vai pašnodarbinātos (abus piesēdētājus uz trim gadiem ieceļ tās apelācijas tiesas pirmais priekšsēdētājs, kuras apgabalā atrodas attiecīgā darba nespējas strīdu tiesa; piesēdētājus izvēlas no saraksta, ko sagatavo par jaunatnes lietām, sportu un sociālo kohēziju atbildīgais reģionālais direktors pēc reprezentatīvāko profesionālo organizāciju priekšlikuma).

Šobrīd pastāv 26 darba nespējas strīdu tiesas.

Darba nespējas un darba negadījumu apdrošināšanas tarifkācijas tiesa (*La cour nationale de l'incapacité et de la tarification de l'assurance des accidents du travail*) ir šo tiesu apelācijas instance, taču tā pirmajā un vienīgajā instancē izskata arī strīdus par darba negadījumu apdrošināšanas tarifkāciju.

8. **Lauku tpašumu nomas līgumu paritārā tiesa** (*Tribunal paritaire des baux ruraux*)

Lauku īpašumu nomas līgumu paritārā tiesa ir kompetenta izskatīt strīdus starp **lauku īpašumu nomniekiem un iznomātājiem**, kas saistīti ar vairākiem Francijas tiesībās pastāvošiem tiesisko darījumu veidiem: *fermage, métayage, baux à cheptel, baux à domaine congéable, baux à complants, baux emphytéotiques* vai *contrats d'exploitation de terres à vocation pastorale*.

Lauku īpašumu nomas līgumu paritāro tiesu vada instances tiesas tiesnesis. Viņam palīdz četri vēlēti neprofesionāli piesēdētāji: 2 iznomātāji un 2 nomnieki, kurus uz 6 gadiem ievēl attiecīgi iznomātāji un nomnieki no sarakstiem, ko pēc sagatavošanas komisijas priekšlikuma sagatavo prefekts.

Tiesu iestādes, kas izskata krimināllietās

1. Asīzu tiesa (*Cour d'Assises*)

Asīzu tiesas kompetencē ietilpst **iztiesāt smagus noziedzīgus nodarījumus (*crimes*)** jeb **vissmagākos pārkāpumus**, par kuriem var piespriest brīvības atņemšanas sodu, kas ilgāks par 10 gadiem, vai mūža ieslodzījumu.

Šīs ir **departamentu līmeņa tiesu iestādes**, kuras nav pastāvīgas. To sēžu datumi tiek noteikti katru reizi, kad tas ir nepieciešams. Tomēr lielākajos departamentos tās darbojas gandrīz bez pārtraukumiem.

Tās sastāvā ietilpst 3 profesionāli tiesneši: priekšsēdētājs (palātas priekšsēdētājs vai apelācijas tiesas padomnieks), 2 profesionāli piesēdētāji (apelācijas tiesas padomnieki vai departamentu, kurā sasaukta asīzu tiesa, augstās instances tiesas maģistrāti), zvērinātie (izlozes kārtībā izvēlēti 6 pilsoņi). Pieaicinot zvērinātos, to sasauc arī kā asīzu tiesu nepilngadīgo lietās, ja jāiztiesā lietas par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, ko izdarījušas nepilngadīgas personas. Šajā gadījumā profesionālie piesēdētāji ir tiesneši nepilngadīgo lietās.

Atsevišķus smagus noziedzīgus nodarījumus, kas saistīti ar terorismu, militāro jomu vai narkotiku nelegālu apriti iztiesā asīzu tiesa, kuras sastāvā ir vienīgi profesionāli maģistrāti.

Prokuratūru pārstāv ģenerālvokāts.

2. Krimināltiesā (*Tribunal correctionnel*)

Tās kompetencē ietilpst **iztiesāt kriminālpārkāpumus (*délits*)**, t. i., **sodāmus nodarījumus**, par kuriem var piemērot brīvības atņemšanas sodu uz laiku līdz 10 gadiem vai naudas sodu, kas lielāks vai vienāds ar EUR 3750. Tā ir piesaistīta augstās instances tiesai. Principā tās sastāvā ietilpst 3 profesionāli tiesneši, izņemot gadījumu, ja tiesību akti pieļauj noziedzīgo nodarījumu iztiesāt vienam tiesnesim.

Prokuratūru pārstāv republikas prokurors vai kāds no tā aizstājējiem.

3. Policijas tiesā (*Tribunal de police*)

Tās kompetencē ietilpst iztiesāt piektās kategorijas **pārkāpumus**. Tās mītne atrodas instances tiesā. To vada instances tiesas tiesnesis, kurš lietu iztiesā vienpersoniski.

Prokuratūru pārstāv republikas prokurors vai kāds no tā aizstājējiem.

4. Vietējā tiesā (*La juridiction de proximité*)

Vietējā tiesā iztiesā pirmās līdz ceturtais kategorijas **pārkāpumus**. Tā darbojas pie attiecīgās instances tiesas. To vada vietējais tiesnesis un lietas tiek izskatītas viena tiesneša sastāvā.

Prokuratūras funkcijas parasti pilda policijas komisārs.

5. Specializētas tiesu iestādes

Noteiktus sodāmus nodarījumus izskata specializētas tiesu iestādes, piemēram, jūrniecības lietu komercietas (*tribunaux maritimes commerciaux*); pašlaik pastāv 14 šādas tiesas, un tās ir kompetentas iztiesāt noteiktus nodarījumus jūrniecības jomā.

Otrās instances tiesu iestādes

Apelācijas tiesa kā otrā instance izskata pirmā līmeņa tiesu **iztiesātas lietas**, kurās iesniegta pārsūdzība saistībā ar faktiskiem vai tiesiskiem jautājumiem. Tās sastāvā ietilpst vienīgi profesionāli maģistrāti: pirmais priekšsēdētājs, palātas priekšsēdētāji un padomnieki (izņēmums attiecas vienīgi uz apelācijas asīzu tiesu, sk. turpmāk).

Katrā tiesā ir **specializētas palātas** (civillietās, sociālo tiesību lietās, komercietās un krimināllietās), un katras sastāvā ir trīs profesionāli maģistrāti: palātas priekšsēdētājs un divi padomnieki.

Asīzu tiesas nolēmumus apelācijas kārtībā iztiesā cita Asīzu tiesa, kuru nozīmē Kasācijas tiesas Krimināllietu palāta. **Apelācijas asīzu tiesas** sastāvā ir 9 zvērinātie.

Darba nespējas un darba negadījumu apdrošināšanas tarifikācijas tiesa ir darba nespējas strīdu tiesu pārsūdzības instance.

Prokuratūru pārstāv ģenerālprokurors vai viens no tā ģenerālvokātiem vai galvenajiem aizstājējiem.

Kasācijas tiesā (*Cour de cassation*)

Kasācijas tiesa **tiesu sistēmā** ir **augstākā tiesu iestāde**. Tā atrodas Parīzē. Tās uzdevumos ietilpst pārbaudīt tiesu **nolēmumu atbilstību** tiesību aktiem, neveicot atkārtotu faktu izvērtēšanu. Tā nav trešā instances tiesu iestāde, bet, **uzraugot tiesību aktu ievērošanu un taisnīgu tiesu**, tā nodrošina vienveidīgu judikatūru.

Lietu tā saņem ar "**kasācijas pārsūdzību**" no personas, attiecībā uz kuru pieņemts nolēmums, vai no prokuratūras.

Ja tiesa uzskata, ka pārsūdzētais nolēmums ir pieņemts pretrunā ar tiesību aktiem, **tā nolēmumu atceļ**. Pēc tam lietu nosūta tiesu iestādei atkārtotai iztiesāšanai.

Pretējā gadījumā tā **pārsūdzību noraida**, līdz ar to tas nozīmē, ka apstrīdētais nolēmums ir galīgs.

Izņēmuma gadījumā tā nolēmumu **var atcelt, lietu nepārsūtīt tiesu iestādei**, ja Kasācijas tiesa nepieprasa no jauna lemt par lietas būtību. Atceļot nolēmumu un lietu nepārsūtīt tiesu iestādei, tā var izbeigt strīdu, piemērojot atbilstošāko tiesību normu, ja vien to pieļauj lietas apstākļi, kurus lietā konstatējuši un izvērtējuši tiesneši.

Tā ir sadalīta palātās (trīs civillietu palātas, viena komercietu palāta, viena krimināllietu palāta); katras palātas sastāvā ir profesionāli maģistrāti, priekšsēdētājs un padomnieki. Atkarībā no lietas rakstura par to var lemt palātu (vismaz trīs palātas) jauktās sēdēs vai plenārsēdē (pirmais priekšsēdētājs, palātas priekšsēdētāji un padomnieki).

Prokuratūru pārstāv **ģenerālprokurors** un ģenerālvokāti.

Juridiskās datubāzes

Juridiskās datubāzes Francijā ir publiski pieejamas tīmekļa vietnē. **Legifrance** tīmekļa vietnē tiek uzkrātas arī Kasācijas tiesas un apelācijas tiesu spriedumi:

datubāzē *CASS* – publicētie Kasācijas tiesas spriedumi,

datubāzē *INCA* – nepublicētie spriedumi un

datubāzē *CAPP* – apelācijas tiesu spriedumi.

Vai piekļuve datubāzei bez maksas?

Jā, piekļuve datubāzei ir **bez maksas**.

Īss satura apraksts

Spriedumi pieejami franču valodā, bet **atsevišķi spriedumi** ir arī tulkti **angļu, arābu un tradicionālajā ķīniešu (mandarīnu) valodā.**

Datubāzē *CASS* ir 120 000 nolēmumi, un ik gadu tiek pievienoti 2100 nolēmumi.

Datubāzē *INCA* ir 246 000 nolēmumi, un ik gadu tiek pievienoti 10 000 nolēmumi.

Datubāzē *CAPP* ir 19 000 nolēmumi, un ik gadu tiek pievienoti 20 000 nolēmumi.

Saites

[Tiesu kompetence – Francija](#)

Lapa atjaunināta: 19/09/2013

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Itālija

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Itālijā.

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Vispārējā kompetence ir sadalīta šādi:

Civiltiesiskā jurisdikcija – tiesību juridiskā aizsardzība attiecībās starp privātpersonām vai starp privātpersonām un valsts pārvaldi – apstākļos, kad pārvalde, pildot savus pienākumus, pārkāpj personas subjektīvās tiesības.

Krimināltiesiskā jurisdikcija – tiesnešus uzaicina izlemt, vai prokurora uzsāktā krimināltiesvedība pret konkrēto personu ir pamatota.

Civiltiesvedību un krimināltiesvedību regulē divu atšķirīgu procesuālu noteikumu krājumi — **Civilprocesa kodekss un Kriminālprocesa kodekss.**

Krimināltiesvedību uzsāk vispārējās piekritības tiesas darbinieks, kas pilda prokurora amatu (skat. Konstitūcijas 107. panta pēdējo daļu).

Civillietas izskatīšanu pret otru subjektu (ko sauc par **atbildētāju**), pret kuru ceļ prasību, var uzsākt jebkura valsts vai privāta vienība (ko sauc par **prasītāju**).

Civiltiesiskā jurisdikcija

Miertiesneši (*giudici di pace*) ir goda tiesneši (*giudici onorari*), kas ir kompetenti **mazāk svarīgos jautājumos.**

Zemākās instances tiesas (*tribunali*) darbojas kā **pirmās instances tiesas** visos citos strīdos un kā **apelācijas tiesas**, kurās pārskata miertiesnešu nolēmumus.

Nepilngadīgo tiesas un apelācijas tiesu nepilngadīgo lietu nodaļas (*Tribunali per i Minorenni e Sezione per i Minorenni delle Corti di Appello*) ir kompetentas jautājumos saistībā ar nepilngadīgajiem, kuros nav kompetentas vispārējās piekritības tiesas.

Tiesas nodaļas un apelācijas tiesas, kas specializējas ar nodarbinātību saistītos jautājumos (*Sezione dei Tribunali e delle Corti di Appello specializzata per le controversie in materia di lavoro*).

Apelācijas tiesas (*Corti di Appello*) ir **otrās instances tiesas.**

Kasācijas tiesa (*Corte di Cassazione* jeb *Corte Suprema di Cassazione*), kas atrodas Romā, ir tiesu sistēmas augstākās instances tiesa, kura ir kompetenta vērtēt, vai citu tiesu nolēmumi ir tiesiski.

Krimināltiesiskā jurisdikcija

Miertiesneši (*Giudici di Pace*) ir goda tiesneši, kas ir kompetenti mazāk smagos pārkāpumos.

Tribunāli (*Tribunali*) ir pirmās instances tiesas visās krimināllietās, kas ir ārpus miertiesu vai zvērināto tiesu kompetences, kā arī ir apelācijas tiesas pret miertiesnešu spriedumiem.

Tiesas un apelācijas tiesu nepilngadīgo lietu nodaļas (*Tribunali per i Minorenni e Sezione per i Minorenni delle Corti di Appello*) ir pirmās un otrās instances tiesas pārkāpumos, ko veikušas nepilngadīgas personas.

Zvērināto tiesas (*Corti di Assise*) ir pirmās instances tiesas, kas ir kompetentas izskatīt vissmagākos noziegumus.

Apelācijas tiesas (*Corti di Appello*) ir otrās instances tiesas.

Zvērināto tiesu apelācijas tiesas (*Corti di Assise di Appello*) ir otrās instances tiesas apelācijai pret zvērināto tiesu spriedumiem.

Uzraudzības tiesas un birojs (*Tribunale di Sorveglianza e Ufficio di Sorveglianza*) regulē **brīvības atņemšanas sodu un naudas sodu** izpildi, kā arī tiesību ievērošanu kriminālsodu izpildē.

Kasācijas tiesa (*Corte di Cassazione*) ir Itālijas tiesa, kas nodarbojas ar tiesību pārkāpumu jautājumiem. Tās kompetencē ir izskatīt iebildumu pret jebkuras tiesas lēmumu bez apelācijas otrās instances tiesā – gan civillietās, gan krimināllietās – vai pret personiskās brīvības ierobežojumiem.

Corte Suprema di Cassazione ir tiesu sistēmas augstākā tiesa. Saskaņā ar galveno 1941. gada 30. janvāra Tiesu likumu Nr. 12 (65. pantu) viena no šīs tiesas galvenajām funkcijām ir pienākums „nodrošināt tiesību normu pareizu piemērošanu un to vienveidīgu interpretāciju, kā arī vienotību ar valsts objektīvajām tiesībām un dažādu jurisdikciju robežu ievērošanu”. Tādejādi viena no svarīgākām šīs tiesas lomām iezīmēm ir tiesību vienveidošana – t. i., tā tiecas nodrošināt skaidrību tiesību interpretācijā.

Attiecībā uz lietu izskatīšanu trešajā instancē spēkā esošie noteikumi Augstākajai tiesai ļauj veikt lietas apstākļu izmeklēšanu tikai tad, ja tie jau ir izskatīti iepriekšējā tiesvedībā un tikai ja nepieciešams izvērtēt likumā pieļauto pamatojumu lūguma iesniegšanai Augstākajā tiesā.

Lapa atjaunināta: 18/06/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējušies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Kīpra

Kīpras Republikā ir tikai divu instanču tiesas — Augstākā tiesa (*Ανώτατο Δικαστήριο*), kas pieņem lēmumus par visām apelācijām pret pirmās instances tiesu spriedumiem, un šādas pirmās instances tiesas:

apgabaltiesas (*Επαρχιακά Δικαστήρια*),

asīzes tiesas (*Κακούργιοδικεία*),

ģimenes tiesas (*Οικογενειακό Δικαστήριο*),

nomas pārraudzības tiesas (*Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων*),

darba strīdu tiesas (*Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών*),

militārā tiesa (*Στρατοδικείο*).

Vispārējās piekritības tiesas — ievads

Augstākā tiesa

Augstākajā tiesā ir trīspadsmit tiesneši, no kuriem viens ir priekšsēdētājs. Augstākajai tiesai ir jurisdikcija turpmāk aprakstītajās jomās.

Apelācijas tiesas jurisdikcija

Augstākā tiesa izskata visas apelācijas pret zemāku instanču tiesu spriedumiem civillietās un krimināllietās. Parasti apelācijas sūdzības izskata kolēģija trīs tiesnešu sastāvā. Apelācijas izskata, pamatojoties uz zemākās instances tiesas sēžu protokoliem (Augstākā tiesa uzklausā liecības tikai ārkārtas apstākļos un retos izņēmuma gadījumos). Īstenojot apelācijas tiesas jurisdikciju, Augstākā tiesa var apstiprināt, grozīt un atcelt pārsūdzēto lēmumu vai noteikt, ka lieta jāizskata atkārtoti.

Uzraudzības jurisdikcija

Augstākajai tiesai ir ekskluzīva jurisdikcija attiecībā uz sūdzībām pret jebkuras personas vai iestādes lēmumiem, darbību vai bezdarbību, ja šī persona vai iestāde īsteno administratīvās pilnvaras. Augstākā tiesa var atcelt jebkuru izpildvaras pieņemtu administratīvu aktu, ja ar to ir pārsniegtas vai ļaunprātīgi izmantotas pilnvaras vai tas ir pretrunā likumam vai Konstitūcijai.

Prerogatīvo rīkojumu jurisdikcija

Augstākajai tiesai ir ekskluzīva jurisdikcija attiecībā uz prerogatīvajiem rīkojumiem — *habeas corpus*, *mandamus*, *certiorari*, *quo warranto* un aizlieguma rīkojumiem.

Jūras tiesas jurisdikcija

Augstākajai tiesai ir pirmās instances un apelācijas tiesas jurisdikcija jūras lietās. Pirmajā instancē lietas izskata tiesnesis vienpersoniski, bet apelācijas instancē — tiesas kolēģija pilnā sastāvā.

Vēlēšanu tiesas jurisdikcija

Kā vēlēšanu tiesai Augstākajai tiesai ir ekskluzīva jurisdikcija attiecībā uz iesniegumiem par vēlēšanu likumu interpretāciju un piemērošanu.

Konstitucionālās tiesas jurisdikcija

Augstākā tiesa īsteno likumu konstitucionālo uzraudzību un risina valsts iestāžu konfliktus par pilnvarām un kompetenci. Augstākā tiesa pieņem lēmumus arī par to likumu atbilstību Konstitūcijai, kurus Kīpras prezidents (*Πρόεδρος της Δημοκρατίας*) nosūta Augstākajai tiesai, īstenojot savas konstitucionālās tiesības.

Apgabaltiesas

Apgabaltiesām ir pirmās instances tiesu jurisdikcija visās civillietās (izņemot jūras lietas) un krimināllietās par likumpārkāpumiem, par kuriem soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem. Apgabaltiesa ir katrā Kīpras administratīvajā apgabalā. Lietas izskata tiesnesis vienpersoniski bez zvērinātajiem.

Asīzes tiesas

Asīzes tiesas izskata tikai krimināllietas. Parasti asīzes tiesas izskata tikai smagākos likumpārkāpumus, par kuriem soda ar brīvības atņemšanu uz laiku, kas pārsniedz piecus gadus. Asīzes tiesā lietas izskata kolēģija trīs tiesnešu sastāvā. Lēmumus pieņem ar balsu vairākumu. Zvērinātie nepiedalās.

Juridiskās datubāzes

Oficiāla juridiskā datubāze vēl nav izveidota. Ir vairākas privātas juridiskās datubāzes, no kurām dažas piedāvā pakalpojumus reģistrētiem lietotājiem, bet citas ir brīvi pieejamas.

Šajās datubāzēs ir iekļauta informācija par tiesu spriedumiem un primārajiem tiesību aktiem.

Saites

Kipras Augstākā tiesa

Lapa atjaunināta: 25/06/2013

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Latvija

Šajā sadaļā sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Latvijā.

Vispārējās piekritības tiesas — ievads

Tiesu vara Latvijā Republikā pieder **rajonu (pilsētu) tiesām, apgabaltiesām un Augstākajai tiesai.**

Civillietas un krimināllietas Latvijā izskata 40 tiesās, kas sadalītas **trīs līmeņos** — 34 rajonu (pilsētu) tiesas, piecas apgabaltiesas un Augstākā tiesa.

Latvijā ir šādas rajonu (pilsētu) tiesas un apgabaltiesas:

Nr. p. k.	Rajona (pilsētas) tiesa	Apgabaltiesas darbības teritorija
1.	1.1. Kuldīgas rajona tiesa	Kurzemes apgabaltiesa
	1.2. Liepājas tiesa	
	1.3. Saldus rajona tiesa	
	1.4. Talsu rajona tiesa	
	1.5. Ventspils tiesa	
2.	2.1. Daugavpils tiesa	Latgales apgabaltiesa
	2.2. Rēzeknes tiesa	
3.	3.1. Ogres rajona tiesa	Rīgas apgabaltiesa
	3.2. Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa	
	3.3. Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa	
	3.4. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa	
	3.5. Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa	
	3.6. Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa	
	3.7. Rīgas rajona tiesa 1	
	4.1. Alūksnes rajona tiesa	Vidzemes apgabaltiesa 2
	4.2. Cēsu rajona tiesa	
	4.3. Gulbenes rajona tiesa	

4.	4.4. Limbažu rajona tiesa	
	4.5. Madonas rajona tiesa	
	4.6. Valkas rajona tiesa	
	4.7. Valmieras rajona tiesa	
5.	5.1. Aizkraukles rajona tiesa	Zemgales apgabaltiesa 3
	5.2. Bauskas rajona tiesa	
	5.3. Dobeles rajona tiesa	
	5.4. Jelgavas tiesa	
	5.5. Jēkabpils rajona tiesa	
	5.6. Tukuma rajona tiesa	
6.	6.1. Administratīvā rajona tiesa	Administratīvā apgabaltiesa

1 Rīgas rajona tiesai ir tiesu nams Jūrmalā, un tā darbības teritorija atbilst Rīgas rajona tiesas darbības teritorijai.

2 Vidzemes apgabaltiesai ir tiesu nams Madonā, un tā darbības teritorija atbilst Alūksnes, Gulbenes un Madonas rajona tiesas darbības teritorijai.

3 Zemgales apgabaltiesai ir tiesu nams Aizkrauklē, un tā darbības teritorija atbilst Bauskas, Aizkraukles un Jēkabpils rajona tiesas darbības teritorijai.

Administratīvās lietas tiesās izskata:

Administratīvā rajona tiesa,

Administratīvā apgabaltiesa,

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments.

Administratīvās apgabaltiesas un **Administratīvās rajona tiesas** darbības teritorija ir visa Latvijas administratīvā teritorija. Administratīvajai rajona tiesai ir pieci tiesu nami (katram tiesu apgabalam viens) - Rīgā, Jelgavā, Rēzeknē, Valmierā un Liepājā.

Tiesu darbības teritoriju noteic [Noteikumi par rajona \(pilsētas\) tiesām, apgabaltiesām un šo tiesu darbības teritoriju](#).

Lietu piekritība tiesām

Saskaņā ar [Kriminālprocesa likumu](#) rajona (pilsētas) tiesa izskata visas krimināllietas kā pirmās instances tiesa. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai kā pirmās instances tiesai ir piekritīgas krimināllietas, kuru materiālos iekļauti valsts noslēpumu saturoši objekti. Apelācijas kārtībā pārsūdzētu rajona (pilsētas) tiesas nolēmumu izskata apgabaltiesa kā apelācijas instances tiesa. Kasācijas kārtībā pārsūdzētu jebkuras tiesas nolēmumu izskata Augstākās tiesas Krimināllietu departaments kā kasācijas instances tiesa. Rajona (pilsētas) tiesā krimināllietas izskata tiesnesis vienpersoniski. Ja krimināllieta ir sevišķi sarežģīta, pirmās instances tiesas priekšsēdētājs var noteikt tās koleģiālu iztiesāšanu – triju pirmās instances tiesas tiesnešu sastāvā. Apelācijas un kasācijas instances tiesā krimināllietu iztiesā koleģiāli.

Saskaņā ar [Civilprocesa likumu](#) tiesai pakļautās lietas pirmajā instancē izskata rajona (pilsētas) tiesa, izņemot tās lietas, kuras saskaņā ar likumu izskata apgabaltiesa. Rajona (pilsētas) tiesas zemesgrāmatu nodaļa izskata pieteikumus par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu un saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa izskata šādas lietas:

lietas, kurās ir strīds par īpašuma tiesībām uz nekustamo īpašumu, izņemot laulāto mantas dalīšanu;

lietas par patenttiesību, preču zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību;

lietas par kredītiestāžu maksātnespēju un likvidāciju.

Saskaņā ar Civilprocesa likumu, ja lietā savienoti vairāki prasījumi, no kuriem vieni piekrit rajona (pilsētas) tiesas izskatīšanai, bet citi – apgabaltiesas izskatīšanai, vai arī rajona (pilsētas) tiesā pieņemta pretprasība, kas piekrit izskatīšanai apgabaltiesā, lietu izskata apgabaltiesā. Rīgas apgabaltiesai kā pirmās instances tiesai ir piekritīgas civillietas, kuru materiālos ir iekļauts valsts noslēpuma objekts. Pirmās instances tiesā civillietu izskata tiesnesis vienpersoniski, apelācijas un kasācijas instances tiesā – koleģiāli.

Administratīvo pārkāpumu lietas tiesās izskata rajonu (pilsētu) tiesas un apgabaltiesas, kam piekrit civillietas un krimināllietas. Atbilstoši [Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksam](#) augstākās iestādes pieņemtu lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā. Rajona (pilsētas) tiesneša nolēmumu var pārsūdzēt, ja tas tieši noteikts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, apgabaltiesā. Apelācijas instances nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Saskaņā ar [Administratīvā procesa likumu](#) administratīvo lietu pirmajā instancē izskata Administratīvās rajona tiesas tiesu namā, ja likumā nav noteikts citādi. Ja lietu kā pirmās instances tiesa izskata Administratīvā rajona tiesa un tai ir nepieciešams pārbaudīt informāciju, kas ir valsts noslēpuma objekts, šādu lietu izskata Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā. Ja likums noteic, ka administratīvo lietu kā pirmā instances tiesa izskata nevis Administratīvā rajona tiesa, bet gan Administratīvā apgabaltiesa vai Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, pieteikumu tiesai iesniedz attiecīgi Administratīvajā apgabaltiesā vai Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā. Par pirmās instances tiesas spriedumu un papildspriedumu administratīvā procesa dalībnieks var iesniegt apelācijas sūdzību, izņemot gadījumu, kad likumā paredzēts, ka spriedums nav pārsūdzams vai ir pārsūdzams, iesniedzot kasācijas sūdzību. Tādu Administratīvās rajona tiesas spriedumu, kas nav stājies spēkā, var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā. Apelācijas instances tiesas spriedumu un papildspriedumu administratīvā procesa dalībnieks var pārsūdzēt kasācijas kārtībā, ja tiesa pārkāpusi materiālo vai procesuālo tiesību normas vai, izskatot lietu, pārsniegusi savas kompetences robežas. Pirmās instances tiesā administratīvo lietu izskata tiesnesis vienpersoniski vai koleģiāli, apelācijas un kasācijas instances tiesā – koleģiāli.

Saskaņā ar [Patentu likumu](#) Rīgas apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa civilprocesuālā kārtībā izskata šādas ar izgudrojumu tiesisko aizsardzību saistītas lietas:

par tiesību atjaunošanu uz patentu;

par patenta atzīšanu par spēkā neesošu;

par iepriekšlietošanas tiesībām;

par patenta nelikumīgu izmantošanu (patenta pārkāpumu);

par patenta pārkāpuma neesamības fakta konstatēšanu;

par licences piešķiršanu, licences līguma noteikumiem vai to izpildi;

par tiesībām uz kompensāciju sakarā ar neiespējamību atklāti izmantot izgudrojumu.

Saskaņā ar [Dizainparaugu likumu](#) Rīgas apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa izskata šādus strīdus, kas saistīti ar dizainparaugu tiesisko aizsardzību:

par tiesību atzīšanu uz dizainparaugu;

par dizainparauga reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu;

par dizainparauga nelikumīgu izmantošanu (dizainparauga pārkāpumu);
par licences piešķiršanu, licences līguma noteikumiem vai to izpildi.

Augstākās tiesas sastāvā ir Civillietu departaments, Krimināllietu departaments, Administratīvo lietu departaments un Civillietu tiesu palāta. Tiesu palāta ir apelācijas instance lietās, kuras izskatījušas apgabaltiesas kā pirmās instances tiesas. Augstākās tiesas Civillietu departaments, Krimināllietu departaments un Administratīvo lietu departaments ir kasācijas instance visās lietās, kuras izskatījušas rajonu (pilsētu) tiesas un apgabaltiesas, kā arī ir pirmā instance lietās par Valsts kontroles padomes lēmumiem, kas pieņemti Valsts kontroles likuma 55.panta kārtībā. Tiesas palāta lietas izskata koleģiāli trīs tiesnešu sastāvā, Augstākās tiesas departaments – trīs tiesnešu sastāvā vai likumā noteiktajos gadījumos – paplašinātā tiesnešu sastāvā.

Zemesgrāmatu nodaļu tiesneši zemesgrāmatās ieraksta nekustamos īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības un izskata pieteikumus par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu un saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Zemesgrāmatu nodaļu tiesnešiem ir rajona (pilsētas) tiesnešiem noteiktais tiesiskais statuss. Saskaņā ar [Zemesgrāmatu likumu](#) Zemesgrāmatu nodaļu **darbības rajoni** atbilst rajonu (pilsētu) tiesu darbības teritorijām, izņemot Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas darbības rajonu, kurš atbilst Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas, Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas, Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas un Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas darbības teritorijai, bet Rīgas rajona zemesgrāmatu nodaļas darbības rajons atbilst Rīgas rajona tiesas un Siguldas tiesas darbības teritorijai.

Juridiskās datubāzes

Datubāzes nosaukums un URL

[Latvijas Tiesu portāls](#)

[eTiesas - Latvijas Tiesu e-pakalpojumu portāls](#)

[Augstākā tiesa](#)

Vai piekļuve datubāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve ir **bez maksas**.

Datubāzes saturs īsumā

Latvijas Tiesu portālā pieejama vispārējā aktuālā informācija par tiesām Latvijā.

Latvijas Tiesu e-pakalpojumu portālā iespējams piekļūt anonimizēto tiesu nolēmumu datu bāzei, elektroniski sekot līdzi tiesvedības gaitai, iesniegt tiesā e-iesniegumu, aprēķināt ar tiesvedību un maksas pakalpojumiem saistītās izmaksas nodevu kalkulatorā, saņemt un aizpildīt e-veidlapas, kā arī piekļūt citiem tiesu e-pakalpojumiem.

Augstākās tiesas portālā pieejams Judikatūras nolēmumu arhīvs, kurā ievietoti aktuāli Augstākās tiesas nolēmumi, kā arī tiesu prakses apkopojumi. Informāciju skatīt Judikatūras sadaļā.

Papildu informācija

Latvijas Tiesu portālā publicēta informācija, kā arī Augstākās tiesas portālā publicētie Augstākās tiesas nolēmumi un tiesu prakses apkopojumi šobrīd pieejama vienīgi latviešu valodā.

Lapa atjaunināta: 28/10/2016

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Lietuva

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekrišanas tiesu organizāciju Lietuvā.

Vispārējās piekrišanas tiesas – ievads

Lietuvā ir 56 **vispārējās piekrišanas** tiesas:

Lietuvas Augstākā tiesa (*Lietuvos Aukščiausioji Teismas*);

Lietuvas Apelācijas tiesa (*Lietuvos apeliacinis teismas*);

5 reģionālās tiesas (*apygardos teismai*);

49 apgabaltiesas (*apylinkės teismai*).

Lietuvas Augstākā tiesa

Lietuvas Augstākā tiesa ir vienīgā **kasācijas** (pēdējās instances) tiesa, kas pārskata spēkā esošus vispārējās piekrišanas tiesu spriedumus, lēmumus, nolēmumus un pavēles.

Tiesa ir izstrādājusi vienotu tiesas praksi likumu un citu tiesību aktu interpretēšanai un piemērošanai.

Plašāka informācija ir pieejama Augstākās tiesas tīmekļa vietnē.

Lietuvas Apelācijas tiesa

Apelācijas tiesā var pārsūdzēt reģionālo tiesu (kā pirmās instances tiesu) spriedumus. Tiesa arī izskata prasības par ārvalstu vai starptautisku tiesu lēmumu un ārvalstu vai starptautisku šķīrējtiesu lēmumu atzīšanu un izpildi Lietuvas Republikā, kā arī veic citus pienākumus, kuri ietilpst tās jurisdikcijā saskaņā ar likumu.

Apelācijas tiesas **priekšsēdētājs** likumā noteiktajā kārtībā organizē un pārrauga apgabaltiesu un to tiesnešu administratīvo darbu.

Plašāka informācija ir pieejama Apelācijas tiesas tīmekļa vietnē.

Reģionālās tiesas

Reģionālā tiesa ir pirmās instances tiesa krimināllietām un civillietām, kas ietilpst tās jurisdikcijā saskaņā ar likumu. Tiesa arī izskata apelācijas sūdzības, kas iesniegtas pret apgabaltiesas spriedumiem, lēmumiem, nolēmumiem un pavēlēm.

Reģionālās tiesas **priekšsēdētājs** likumā noteiktajā kārtībā organizē un pārrauga apgabaltiesu un to tiesnešu administratīvo darbu tiesas jurisdikcijā.

Apgabaltiesas

Apgabaltiesa ir pirmās instances tiesa šādām lietām:

krimināllietām;

civillietām;

lietām, kas saistītas ar administratīviem pārkāpumiem (kuri ietilpst tās jurisdikcijā saskaņā ar likumu);

lietām, kas ietilpst zemesgrāmatu tiesnešu jurisdikcijā;

lietām, kas saistītas ar nolēmumu un spriedumu izpildi.

Apgabaltiesas tiesnesis veic arī pirmstiesas tiesneša un izpildes uzraudzības tiešsaistes funkcijas, kā arī pilda citus pienākumus, kas apgabaltiesai jāveic saskaņā ar likumu.

Lapa atjaunināta: 18/02/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Luksemburga

Šajā sadaļā pieejams pārskats par Luksemburgas vispārējās piekrišanas tiesu darbību.

Vispārējās piekrišanas tiesas - ievads

Tiesām un tribunāliem saskaņā ar Konstitūciju ir uzticēts īstenot tiesu varu un piemērot vispārējus un vietēja mēroga noteikumus un rīkojumus atbilstoši likuma normām.

Vispārējās piekrišanas tiesas

Augstākā tiesa

Uz tiesu sistēmas hierarhiski augstākā pakāpiena atrodas Augstākā tiesa (*Cour supérieure de justice*), kurā ietilpst **Kasācijas tiesa** (*Cour de cassation*),

Apelācijas tiesa (*Cour d'appel*), kā arī **Ģenerālprokuratūra** (*Parquet général*).

Kasācijas tiesā ir viena palāta, kuras sastāvā ir pieci tiesneši. Šajā tiesā galvenokārt izskata **kasācijas sūdzības vai prasības par atcelšanu** attiecībā uz Apelācijas tiesas palātu spriedumiem un spriedumiem, kas pieņemti pēdējā instancē. Pilntiesīga pārstāvja (*ministère d'avoué*) īstenota pārstāvība ir obligāta.

Apelācijas tiesā ir desmit palātas, kuru sastāvā ir trīs tiesneši. Tās kompetencē ietilpst civillietas, komerclietas, krimināllietas, kā arī tās lietas, ko pirmajā instancē izskata darba lietu tribunāli (*tribunaux du travail*) abos valsts tiesu apgabalos. Pilntiesīga pārstāvja (*ministère d'avoué*) īstenota pārstāvība ir obligāta visās lietās, izņemot krimināllietas un pagaidu noregulējuma lietas. Apelācijas tiesas Krimināllietu palāta izskata apelācijas sūdzības par Apgabala tribunāla (*tribunal d'arrondissement*) Krimināllietu palātas spriedumiem. Apelācijas tiesas Krimināllietu palātas sastāvā ir pieci tiesneši.

Apgabala tribunāli

Luksemburgā ir **divi tiesu apgabali**, katrā no tiem darbojas viens apgabala tribunāls. Viens atrodas Luksemburgā, otrs – Dīkiršā.

Abi apgabala tribunāli sastāv no nodaļām, kuru sastāvā ir trīs tiesneši. Pie katra apgabala tribunāla ir arī **prokuratūras nodaļa** (*parquet*), kas sastāv no valsts prokurora un viņa vietniekiem. **Izmeklēšanas tiesneši**, kuri strādā apgabala tribunālos, vada noziegumu un – attiecīgā gadījumā – kriminālpārkāpumu izmeklēšanu.

Attiecībā uz civillietām apgabala tribunāls pilda **vispārējās piekrišanas tiesas funkcijas** un izskata visas lietas, kuras, ņemot vērā lietas būtību vai prasības summu, nav nepārprotami piekrišanas citai tiesai.

Tā kompetencē ir lietas, kuru **prasības summa** ir lielāka par EUR 10 000.

Likumā ir noteiktas lietas, kuras, ņemot vērā to būtību, ir **ekskluzīvi piekrišanas** tieši šai tiesu iestādei. Likumā ir noteikts, ka vienīgi apgabala tribunālam ir piekrišanas prasības par ārvalstu tiesu spriedumu un ārvalstu amatpersonu pieņemtu tiesību aktu izpildi. Apgabala tribunāli izskata arī bezstrīdus lietas, piemēram, par adopciju, aizbildnību, personas atzīšanu par pilngadīgu utt.

Apgabala tribunāls ir arī **apelācijas** instances tiesa lietām, kuras pirmajā instancē izskatītas mirtiesā (*justice de paix*), kas atrodas attiecīgā tribunāla apgabalā.

Procesu apgabala tribunālā parasti sāk ar tiesas pavēsti, ko atbildētājam piegādā tiesu izpildītājs.

Apgabala tribunālu priekšsēdētāji vai tiesneši, kuri ir iecelti par to aizvietotājiem, izskata pagaidu noregulējuma jautājumus (*la juridiction des référés*) civillietās un komerclietās – tas nozīmē, ka viņi ir tiesīgi pieņemt lēmumus par pagaidu noregulējumu steidzamās lietās.

Tāpat apgabala tribunāli kā **krimināllietu tribunāli** (*tribunaux correctionnels et criminels*) īsteno arī jurisdikciju krimināllietās. Tie izskata lietas par kriminālpārkāpumiem (*délits*), proti, sodāmiem nodarījumiem, par kuriem likumā paredzēts kriminālsods, kā arī lietas par nodarījumiem, kas saskaņā ar likumu ir noziegumi, un kuras tiem nodod Apspriežu palāta (*Chambre du conseil*) vai Apelācijas tiesas Apspriežu palāta (*Chambre du conseil de la Cour d'appel*). Apsūdzētajam jāstājas tiesas priekšā personīgi, izņemot gadījumus, kad par attiecīgo nodarījumu var piemērot tikai naudas sodu. Šajā gadījumā apsūdzētā pārstāvību var uzticēt advokātam.

Parasti apgabala tribunālā ir obligāti nepieciešama pilntiesīga pārstāvja (*ministère d'avoué*) īstenota pārstāvība, izņemot likumā paredzētos gadījumus, piemēram, ja apgabala tribunāls izskata komerclietu vai pagaidu noregulējuma lietu, tad puses pašas var sevi pārstāvēt.

Mirtiesas

Valstī darbojas **trīs mirtiesas** (*justices de paix*): viena Luksemburgas pilsētā, viena Ešā pie Alzetes (Luksemburgas tiesu apgabals) un viena Dīkiršā (Dīkiršas tiesu apgabals).

Civiltiesību un komerciesību jomā mirtiesai ir piekrišanas visas lietas, kas ir tās kompetencē saskaņā ar jauno Civilprocesa kodeksu vai citiem normatīvajiem aktiem. Civillietās ar prasības summu līdz EUR 2000 mirtiesas **spriedums ir galīgs**, bet civillietās ar prasības summu līdz EUR 10 000 mirtiesas spriedumu **var pārsūdzēt**.

Mirtiesas izskata dažādas civillietas, piemēram, tādas, kas ir saistītas ar darba algas, pensijas vai citu ienākumu apķīlāšanu, kā arī lietas par apķīlātās summas sadali, neatkarīgi no prasījuma apmēra.

Parasti lietu mirtiesā uzsāk ar tiesu izpildītāja aktu, ko sauc par pavēsti (*citation*). Atsevišķas lietas uzsāk, iesniedzot prasību tiesas kancelejā. Lietas izskatīšanā mirtiesā puses piedalās personīgi vai tās pārstāv pārstāvji. Pārstāvis var būt advokāts, dzīvesbiedrs, radnieks vai persona svainības attiecībās taisnā līnijā, radnieks vai persona svainības attiecībās sānu līnijā līdz trešajai pakāpei (ieskaitot), kā arī persona, kas ir kādas personas dienestā vai šīs personas uzņēmuma darbinieks.

Īstenojot sodošo funkciju, mirtiesas darbojas kā **policijas tribunāls**. Veicot šo funkciju, mirtiesas izskata lietas par nodarījumiem vai administratīviem pārkāpumiem (*contraventions*), par kuru izdarīšanu soda ar naudas sodu no EUR 25 līdz 250, kā arī par tādiem nodarījumiem, kas likumā kvalificēti kā kriminālpārkāpumi, ko apspriežu palāta nosūta izskatīšanai kādā no policijas tribunāliem.

Tie izskata arī lietas par sodāmiem nodarījumiem, par kuru izdarīšanu paredzētais sods ir smagāks nekā administratīvais sods, ja šāda kompetence tiem ir piešķirta ar likumu. Policijas tribunāla spriedumus vienmēr ir iespējams pārsūdzēt apelācijas kārtībā. **Apelācijas** sūdzību var iesniegt 40 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas vai aizmuguriska sprieduma gadījumā – skaitot no dienas, kad spriedums paziņots personai vai tas ir paziņots personas dzīvesvietā. Apelācijas sūdzību iesniedz krimināllietu tribunālā.

Katrā mirtiesā darbojas darba strīdu tiesa, kuras kompetencē ir izskatīt civilprasības par darba līgumiem vai apmācības līgumiem. Apelācijas sūdzība par darba strīdu tiesas spriedumu iesniedzama Augstākajā tiesā.

Juridiskās datubāzes

Vai piekļuve datu bāzēm ir bezmaksas?

Jā, piekļuve datu bāzēm ir **bez maksas**.

Īss satura apraksts

Skatīt [Tieslietu portālu](#).

Skatīt [Administratīvo tiesu iestāžu tīmekļa vietni](#).

Saites

[Luksemburgas Tieslietu ministrija](#)

Lapa atjaunināta: 20/12/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Ungārija

Šajā nodaļā sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Ungārijā.

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Civilās tiesvedības sistēma

Pirmās instances tiesas

Rajonu tiesas un vispārējās tiesas

Rajonu tiesas (*Jársbírószágok*) izskata visas lietas, kas saskaņā ar tiesību aktiem nav vispārējo tiesu kompetencē.

Vispārējās tiesas (*törvénytáblák*) pirmajā instancē izskata šādas lietas:

prasības par īpašumtiesībām, kurās prasības summa pārsniedz 30 miljonus Ungārijas forintu (aptuveni EUR 106 000), izņemot, ja prasība ir iesniegta kopā ar laulības šķiršanas pieteikumu;

lietas par autortiesībām un saistītām tiesībām, kā arī rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzību;

prasības par tāda kaitējuma atlīdzināšanu, kurus nodarījušas personas, kuras rīkojas oficiālā statusā saskaņā ar valsts pārvaldes pilnvarām;

prasības, kas saistītas ar preču starptautiskajiem pārvadājumiem vai pārvadājuma līgumiem;

prasības izpildīt civiltiesību prasības, kas rodas personisku tiesību aizskārumu rezultātā, tostarp prasības par kompensāciju par šādu aizskārumu, ja tas nodarīts ar šādu prasību vai tās laikā;

ar vērtspapīriem saistītas prasības;

prasības par neslavas celšanu;

noteiktus tiesību aktos norādītus komerciesību strīdus;

prasības par lēmuma atcelšanu, ar ko reģistrēts uzņēmums;

prasības noteikt, ka dibināšanas līgums vai biedrības statūti nav spēkā, vai novērst to spēkā stāšanos;

prasības pārskatīt uzņēmumu asociāciju lēmumus;

prasības saistībā ar dalību asociācijās – starp dalībniekiem (bijušajiem dalībniekiem) un uzņēmumu asociācijām, kā arī starp dalībniekiem (bijušajiem dalībniekiem);

prasības par būtiskas līdzdalības iegūšanu;

prasības saistībā ar izmaiņām noteikumos par ierobežotas atbildības akciju turētāju atbildību;

noteiktas prasības saistībā ar reģistrētām organizācijām, kas nav kvalificējas kā uzņēmumu apvienības;

prasības, ko pret šīm organizācijām ceļ par to tiesisko uzraudzību atbildīgās iestādes;

prasības saistībā ar dalību organizācijās – starp dalībniekiem (bijušajiem dalībniekiem) un uzņēmumu apvienībām, kā arī starp dalībniekiem (bijušajiem dalībniekiem);

prasības par finansēšanas līgumiem, kas noslēgti ar veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem;

prasības par faktu atzīšanu lietās, kurās prasības priekšmeta vērtība pārsniedz iepriekš minēto apmēru;

prasības par negodīgiem līgumu noteikumiem;

prasības atlīdzināt kaitējumu, kas radīts saistībā ar pušu tiesībām uz taisnīgu un savlaicīgu lietas izskatīšanu tiesā;

prasības, kas ar tiesību aktiem nodotas vispārējo tiesu kompetencē;

ja viens no prasītājiem ir vispārējās tiesas kompetencē, lietu izskata vispārējā tiesā.

Otrās instances tiesas

Vispārējās tiesas (*törvénytáblák*) izskata rajonu tiesu pirmās instances kompetencē ietilpstošas lietas, kā arī administratīvo un darba tiesu izskatītās lietas.

Reģionālās apelācijas tiesas (*ítélőtáblák*) izskata vispārējo tiesu pirmās instances kompetencē ietilpstošas lietas.

Kūrija (*Kúria*): izskata lietas, ko tai nodod reģionālās apelācijas tiesas. Izskata arī lietas, kurās nolēmumu pirmajā instancē ir pieņēmusi vispārējā tiesa un kurās iesaistītās puses un to likumīgie pārstāvji kopīgi pieprasa lietas izskatīšanu Kūrijā – gadījumos, kad apelācija pamatota ar materiālo tiesību pārkāpumu. Prasības par īpašumtiesībām Kūrija var izskatīt tikai gadījumos, kad prasījuma apmērs pārsniedz HUF 5 000 000 (aptuveni EUR 1840).

Kūrija turklāt pieņem nolēmumus par ierosinājumiem veikt pārbaudi (*felülvizsgálati kérelem*).

Tiesu sastāvs

Pirmās instances tiesas sastāvā parasti ir **viens tiesnesis**, bet tiesību aktos paredzētu lietu izskatīšanai tiesas sastāvā ir **viens profesionāls tiesnesis un divi piesēdētāji**, kas veido **trīs locekļu kolēģiju**. Piesēdētājiem procesā ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā profesionālajam tiesnesim. Tomēr tikai profesionālie tiesneši ir tiesīgi izskatīt lietas viena tiesneša sastāvā un darboties kā kolēģiju priekšsēdētāji.

Otrās instances tiesu (vispārējo tiesu un reģionālo apelācijas tiesu) sastāvā ir **trīs profesionāli tiesneši**.

Kūrija lietas **pārsūdzības** kārtībā izskata **trīs** (bet noteiktos gadījumos, kad tas pamatots ar lietas sarežģīto raksturu, **piecu**) **profesionālu tiesnešu** sastāvā.

Tiesas piekritība

Vispārējā piekritība: Ja lieta nav ekskluzīvi piekritīga nevienai citai tiesai, lietu izskata tiesa, kurai tā ir piekritīga pēc atbildētāja pastāvīgās dzīvesvietas.

Tiesību aktos ir noteikti papildu noteikumi par piekritību (piem., ja nav pastāvīgas adreses, piekritību nosaka pēc atbildētāja dzīvesvietas).

Papildus vispārējiem piekritības noteikumiem tiesību aktos turklāt ir paredzēti īpaši piekritības pamati (alternatīvā piekritība, ekskluzīvā piekritība).

Pēc **alternatīvās piekritības** gadījumos, kad nav norādīta ekskluzīva piekritība, prasības pieteicējs var pēc savas izvēles sākt tiesvedību tiesību aktos

norādītā citā tiesā, nevis vispārējās piekritības tiesā (piem., prasības par bērna aizgādības tiesībām var celt arī tiesā, kurai ir piekritība pēc bērna pastāvīgās dzīvesvietas, un prasības par kaitējuma atlīdzību var celt arī tiesā, kurai ir piekritība pēc vietas vai apgabala, kur tika radīts kaitējums u.t.t.).

Pēc **ekskluzīvās piekritības** lietu var izskatīt tikai konkrētā tiesā.

Kriminālietu tiesvedības sistēma

Pirmās instances tiesas

Kriminālprocess parasti ir **rajonu tiesu** kompetencē.

Tomēr **vispārējās tiesas** ir tiesīgas izskatīt šādas lietas:

- noziedzīgi nodarījumi, par kuriem piemēro cietumsodu līdz 15 gadiem vai mūža ieslodzījumu;
- noziedzīgi nodarījumi pret valsti (Kriminālkodeksa X sadaļa);
- noziegumi pret cilvēci (Kriminālkodeksa XI sadaļa);
- sazvērestība, lai izdarītu slepkavību, nonāvēšana (Kriminālkodeksa 166. panta 3. un 4. daļa), slepkavība, kas izdarīta stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī (Kriminālkodeksa 167. pants), smagi miesas bojājumi, kas bīstami dzīvībai vai izraisa nāvi (Kriminālkodeksa 170. panta 6. daļa un 7. daļas trešais teikums), nolaupīšana (Kriminālkodeksa 175.A pants), cilvēku tirdzniecība (Kriminālkodeksa 175.B pants), noziedzīgi nodarījumi, ar ko pārkāpj medicīniskās ierakstāšanās un pētniecības noteikumus un tiesības uz medicīnisko pašnoteikšanos (Kriminālkodeksa XII sadaļas II nodaļa);
- noziedzīgi nodarījumi pret vēlēšanu, referendumu, tautas iniciatīvu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu norises kārtību (Kriminālkodeksa 211. pants), klasificētu datu ļaunprātīga izmantošana (Kriminālkodeksa XV sadaļas III nodaļa), amatnoziegumi (Kriminālkodeksa XV sadaļas IV nodaļa), vardarbība pret personu, kas ir starptautiski aizsargāta (Kriminālkodeksa 232. pants), ieslodzīto dumpji (Kriminālkodeksa 246. pants), starptautiskas tiesas darbības traucēšana (Kriminālkodeksa 294.B pants), noziegumi pret (starptautisko) tiesu varu (Kriminālkodeksa XV sadaļas VII un VIII nodaļa);
- terorisms (Kriminālkodeksa 261. pants), starptautisko ekonomisko ierobežojumu pārkāpšana (Kriminālkodeksa 261./A pants), gaisa, dzelzceļa, jūras vai sauszemes transportlīdzekļu vai liela preču apjoma pārvadāšanai piemērotu transportlīdzekļu sagrābšana (Kriminālkodeksa 262. pants), līdzdalība noziedzīgā organizācijā (Kriminālkodeksa 263./C pants);
- militāro preču un pakalpojumu, kā arī divējāda lietojuma preču ļaunprātīga izmantošana (Kriminālkodeksa 263./B pants), iekšējās informācijas izmantošana (Kriminālkodeksa 299./A pants), krāpšanās ar kapitāla ieguldījumiem (Kriminālkodeksa 299./B pants), finanšu piramīdu organizēšana (Kriminālkodeksa 299./C pants), noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšana (Kriminālkodeksa 303. pants);
- publiska apdraudējuma izraisīšana, radot ievērojamus vai nopietnus finanšu zaudējumus (Kriminālkodeksa 259. panta 2. daļas b) punkts); komunālo pakalpojumu darbības traucēšana, radot ievērojamus vai ārkārtējus finanšu zaudējumus (Kriminālkodeksa 260. panta 3. un 4. daļa); noziedzīgi nodarījumi, izmantojot dator sistēmas un to datus un radot ievērojamus vai nopietnus zaudējumus (Kriminālkodeksa 300./C panta 4. daļas b) un c) punkti); nodokļu krāpšana un uzraudzības vai revīzijas pienākumu neizpilde saistībā ar nodokļu krāpšanu, atraujot ieņēmumus ievērojamus vai nopietnos apmēros (Kriminālkodeksa 310. panta 4. daļas a) punkts, 5. daļas a) punkts un 6. daļa, kā arī 310./A pants), skaidras naudas aizvietojošu līdzekļu ļaunprātīga izmantošana, radot ievērojamus vai ļoti lielus zaudējumus (Kriminālkodeksa 313./C panta 5. daļas a) punkts un 6. daļa), liela apmēra vai ārkārtēji augstvērtīgas mantas zādzība (Kriminālkodeksa 316. panta 6. daļas a) punkts un 316. panta 7. daļa) un piesavināšanās (Kriminālkodeksa 317. panta 6. daļas a) punkts un 317. panta 7. daļa); krāpšana, radot ievērojamus vai ārkārtējus zaudējumus (Kriminālkodeksa 318. panta 6. daļas a) punkts un 318. panta 7. daļa); finanšu līdzekļu nelikumīga piesavināšanās, radot ievērojamus vai ārkārtējus zaudējumus (Kriminālkodeksa 319. panta 3. daļas c) un d) punkti); nolaidība finanšu līdzekļu pārvaldībā, radot lielus vai nopietnus zaudējumus (Kriminālkodeksa 320. panta 2. daļa), laupīšana (Kriminālkodeksa 321. panta 4. daļa b) punkts) un liela mēroga vai augstas vērtības izlaušanās (Kriminālkodeksa 322. panta 3. daļas a) punkts); vandālisms, radot lielus vai ārkārtējus zaudējumus (Kriminālkodeksa 324. panta 5. daļa un 6. daļa); liela apmēra vai ārkārtēji vērtīgas zagtas mantas pieņemšana (Kriminālkodeksa 326. panta 5. daļas a) punkts un 326. panta 6. daļa); autortiesību un ar to saistīto tiesību pārkāpumi, radot lielus vai ārkārtējus finansiālus zaudējumus (Kriminālkodeksa 329./A panta 3. daļa) un ar rūpniecības patentu likumu aizsargātu tiesību pārkāpumi (Kriminālkodeksa 329./D panta 3. daļa);
- militārajos tiesību aktos noteiktie noziedzīgie nodarījumi.;
- komunistiskie noziegumi un noziegumi, kam nepiemēro noilgumu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, kā noteikts tiesību aktos par kriminālatbildību par noziegumiem pret cilvēci un par saukšanu pie atbildības par noteiktiem komunistiskās diktatūras laikā izdarītiem noziegumiem un noilguma nepiemērošanu šādiem noziegumiem.

Tiesu **piekritību** princīpā nosaka pēc **noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas** vietas.

Ja apsūdzētais izdarījis noziedzīgus nodarījumus, kas ir piekritīgi citām tiesām, lietu izskata **vispārējā tiesa**.

Otrās instances tiesas

Vispārējās tiesas: izskata rajonu tiesu pirmās instances kompetencē ietilpstošas lietas.

Reģionālās apelācijas tiesas: izskata vispārējo tiesu pirmās instances kompetencē ietilpstošas lietas.

Kūrija: izskata reģionālo apelācijas tiesu kompetencē ietilpstošas lietas, ja nolēmums ir pārsūdzams.

Trešās instances tiesas

Reģionālās apelācijas tiesas: izskata vispārējo tiesu otrajā instancē izskatītās lietas.

Kūrija: izskata reģionālo apelācijas tiesu otrajā instancē izskatītās lietas.

Tiesu sastāvs

Gadījumos, kad par noziedzīgu nodarījumu ir paredzēts cietumsods uz astoņiem vai vairāk gadiem, **rajonu tiesas lietas izskata koleģiāli viena profesionāla tiesneša un divu piesēdētāju sastāvā**. Pārējos gadījumos lietas izskata viena tiesneša sastāvā.

Vispārējās tiesas arī pirmajā instancē lietas izskata **koleģiāli viena profesionāla tiesneša un divu piesēdētāju sastāvā**.

Lietas **otrajā vai trešajā instancē tiesas izskata koleģiāli trīs profesionālu tiesnešu sastāvā**. Kūrija lietas izskata **koleģiāli trīs vai piecu profesionālu tiesnešu sastāvā**.

Attiecīgās saites

 [Oficiālā Ungārijas tiesu tīmekļa vietne](#)

Lapa atjaunināta: 04/07/2016

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Malta

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Maltā.

Vispārējās piekritības tiesas - ievads

Tabulās zemāk varat atrast informāciju par Maltas civiltiesām un krimināltiesām.

Civiltiesas

Apelācijas tiesa	Otrā instance	i) sastāv no trim tiesnešiem
------------------	---------------	------------------------------

	Pārsūdzības	Apelācijas tiesa izskata sūdzības par civiltiesu nolēmumiem, ko tās pieņēmušas, īstenojot gan augstākā, gan zemākā līmeņa jurisdikciju: i) šī tiesa izskata sūdzības par Civiltiesas pirmās palātas un Civiltiesas (Ģimenes lietu nodaļas) nolēmumiem; ii) šī tiesa izskata arī sūdzības par Mazo prasību tribunāla nolēmumiem, administratīvo tiesu nolēmumiem un civiltiesību jomā pieņemtajiem Miertiesas nolēmumiem.	ii) sastāv no viena tiesneša
Civiltiesā Civiltiesas pirmā palāta	Pirmā instance	Civiltiesas pirmā palāta izskata strīdus civiltiesību un /vai komerciesību jomā , kas nav Miertiesas jurisdikcijā. Konstitucionālo tiesību jurisdikcijas ietvaros tā arī izskata lietas par to civēktiesību un pamatbrīvību pārkāpumiem, kuras nostiprinātas Maltas konsitūcijā un Eiropas cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā. Civiltiesā (Brīvprātīgas jurisdikcijas nodaļa) ir brīvprātīgas jurisdikcijas tiesa, kas atbild par aizlieguma piemērošanu vai tiesību atņemšanu garīgi slimām personām , par aizgādņu iecelšanu šīm personām, testamentu atvēršanu un testamentā izpildītāju apstiprināšanu. Tā ir arī slepeno testamentu glabātuve. Šī tiesa izskata visas ar ģimeni saistītās lietas , piemēram, par laulības atzīšanu par spēkā neesošu vai šķiršanu, laulāto atšķiršanu, bērnu uzturīdzekļiem un aizgādību.	Vada tiesnesis Vada tiesnesis Vada tiesnesis
Civiltiesā (Brīvprātīgas jurisdikcijas nodaļa)			
Civiltiesā (Ģimenes lietu nodaļa)			
Miertiesā	Pirmā instance	Civillietu jomā miertiesām ir tikai zemākā pirmās instances jurisdikcija, pamatā šo tiesu jurisdikcijā ir prasības, kas nepārsniedz € 15 000 .	Vada miertiesnesis
Gozo miertiesā	Pirmā instance	Gozo miertiesai civillietās ir divējāda jurisdikcija : zemākā līmeņa jurisdikcija, kas līdzīga tā paša līmeņa Maltas tiesu jurisdikcijai, un augstākā līmeņa jurisdikcija, kas ir līdzvērtīga Civiltiesas pirmās palātas jurisdikcijai (izņemot konstitucionālo jurisdikciju), un Civiltiesas (Brīvprātīgās jurisdikcijas nodaļas) jurisdikcijai.	Vada miertiesnesis
Mazo prasību tribunāls	Pirmā instance	Šis tribunāls, balstoties uz taisnīguma un likumības principiem, paātrinātā procedūrā izskata prasības, kuru summa ir mazāka nekā €5 000 .	Vada iztiesātājs

Krimināltiesas

Krimināllietu apelācijas tiesa	Otrā instance	Šī tiesa augstākā līmeņa jurisdikcijā izskata Krimināltiesā notiesāto personu apelācijas sūdzības. Šī tiesa zemākā līmeņa jurisdikcijā izskata apelācijas sūdzības attiecībā uz lietām, kuras izskatījusi Miertiesas krimināltiesas jurisdikcijas ietvaros.	Sastāv no trim tiesnešiem Sastāv no viena tiesneša
Krimināltiesā	Pirmā instance	Šī tiesa darbojas kā krimināltiesā un izskata krimināllietas , kas pārsniedz Miertiesas kompetenci.	Vada tiesnesis, kas lietas izskata kopā ar deviņiem zvērinātajiem.
Miertiesā	Pirmā instance	Krimināltiesību jomā šai tiesai ir divējāda jurisdikcija: attiecībā uz krimināllietām, kas ir tās jurisdikcijā, tā darbojas kā krimināltiesā, un attiecībā uz nodarījumiem, kuri ir krimināltiesas jurisdikcijā, tā darbojas kā izmeklēšanas tiesā; i) kā krimināltiesā šī tiesa izskata visas lietas, kas attiecas uz noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem maksimālais piemērojamais sods nav lielāks par brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem; ii) kā izmeklēšanas tiesā šī tiesa veic iepriekšējo izmeklēšanu attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem un nosūta attiecīgos dokumentus ģenerālvokātam. Ja apsūdzētais neiebildst, lietas, kurās maksimālais piemērojamais sods nav lielāks par brīvības atņemšanu uz desmit gadiem, ģenerālvokāts var nosūtīt atpakaļ izskatīšanai un sprieduma taisīšanai Miertiesā.	Vada miertiesnesis

Gozo mirtiesā	Pirmā instānce	Krimināltiesību jomā Gozo mirtiesai ir tādas pašas pilnvaras kā Mirtiesai, kad tā darbojas krimināltiesas jurisdikcijas un izmeklēšanas tiesas jurisdikcijas ietvaros.	Vada mirtiesnesis
Nepilngadīgo tiesa	Pirmā instānce	Nepilngadīgo tiesa izskata lietas, kas vērstas pret vai attiecas uz nepilngadīgajiem , kas jaunāki par sešpadsmit gadiem, un tā var lemt arī par aizbildniecību.	Vada mirtiesnesis un divi locekļi

Juridiskās datu bāzes

Lūdzu, skatiet vietni "**Tiesu sistēmas organizācija dalībvalstīs – Malta**", kur atradīsiet sīkāku informāciju par attiecīgajām datu bāzēm un saites uz tām.

Saites

- [Tieslietu, kultūras un pašvaldību lietu ministrija](#)
- [Tiesu pakalpojumi](#)
- [Tiesu pakalpojumi – Spriedumi tiešsaistē](#)
- [Tiesu pakalpojumi – Tiesvedības](#)
- [Tiesu pakalpojumi – Tiesas sēžu grafiks](#)
- [Tiesu pakalpojumi - Statistika](#)
- [Tiesu pakalpojumi - Tiesu izsoles](#)
- [Tiesu pakalpojumi - Civilprocesa veidlapas \(maltiešu valodā\)](#)
- [Tiesu eksperti](#)
- [Juridiskie pakalpojumi \(Malta normatīvie akti\)](#)

Lapa atjaunināta: 22/12/2016

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Nīderlande

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekrišanas tiesu organizāciju Nīderlandē.

Vispārējās piekrišanas tiesas

Šādi ir Nīderlandes tiesu nosaukumi:

Apgabaltiesa (*Rechtbank*): pirmās instances tiesa civillietās un krimināllietās

Apelācijas tiesa (*Gerechtshof*): apelācija visās civillietās un krimināllietās

Augstākā tiesa (*Hoge Raad*): augstākā tiesa visās civillietās un krimināllietās

Juridiskās datubāzes

Informāciju var atrast tīmekļa vietnē, kas paredzēta [tiesu iestāžu sistēmai Nīderlandē](#).

Vai piekļuve datubāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve ir **bez maksas**.

Saites

- [Nīderlandes tiesu iestādes un Nīderlandes Augstākā tiesa](#)

Lapa atjaunināta: 29/11/2012

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Parastās tiesas - Austrija

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekrišanas tiesām civillietās un krimināllietās Austrijā.

Vispārējās piekrišanas tiesas – ievads

Vispārējās piekrišanas tiesas ir organizētas 4 līmeņos. Pašlaik (2014. gada novembrī) par **lietu izskatīšanu tiesā** ir atbildīgas šādas tiesas:

116 iecirkņa tiesa (*Bezirksgerichte*),

20 zemju tiesas (*Landesgerichte*),

4 augstās zemju tiesas (*Oberlandesgerichte*) un

Augstākā tiesa (*Oberster Gerichtshof*).

Kopš 2013. gada sākuma notika iecirkņa tiesu apvienošana Augšaustrijas, Lejasaustrijas un Štīrijas zemēs, tādējādi pakāpeniski samazinot iecirkņa tiesu skaitu līdz 116 tiesām (kopš 2014. gada 1. jūlija). 2016. gada 1. jūlijā ir paredzēta vēl viena apvienošana, tāpēc sākot ar minēto datumu pastāvēs tikai 115 iecirkņa tiesas.

Sabiedrības intereses krimināllietās aizstāv šādas prokuratūras:

16 prokuratūras (*Staatsanwaltschaften*),

Centrālā prokuratūra kriminālvajāšanai par noziedzīgiem tautsaimniecībā un korupciju (*Zentrale Staatsanwaltschaft zur Verfolgung von Wirtschaftsstrafsachen und Korruption*),

4 valsts virsprokuratūras (*Oberstaatsanwaltschaften*) un

Ģenerālprokuratūra (*Generalprokuratur*).

Par **brīvības atņemšanas soda izpildi** atbild 27 ieslodzījuma vietas.

A. Tiesu sistēmas organizācija: civillietas un krimināllietas

Strīdu izskatīšana pirmajā instancē ir piekrišīga vai nu iecirkņa tiesām vai zemju tiesām. Piekrišana civilīetās parasti tiek noteikta pēc lietas veida - patstāvīgā piekrišana (*Eigenzuständigkeit*), visās citās jomās - pēc strīda priekšmeta vērtības - vērtības piekrišana (*Wertzuständigkeit*). Patstāvīgai piekrišanai ir priekšroka pār vērtības piekrišanu.

Krimināllietās piekrišanu nosaka pēc soda, kas paredzēts par izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Iecirkņa tiesas (pirmais organizācijas līmenis)

Iecirkņa tiesas ir pirmās instances tiesas. Tās izskata:

civillietas, kurās **prasības summa nepārsniedz EUR 15 000**, (vērtības piekrišana),

noteikta veida lietas (neatkarīgi no prasības summas lieluma), jo īpaši strīdus **ģimenes tiesību, Tres tiesību vai izpildes tiesību jomā** (patstāvīgā piekrišana), **krimināllietas** par nodarījumiem, kur piemērojamais sods ir tikai naudas sods, naudas sods un brīvības atņemšana uz laiku līdz 1 gadam vai tikai brīvības atņemšana uz laiku līdz 1 gadam (piem., miesas bojājumu nodarīšana aiz neuzmanības, zādzība).

Zemju tiesas, respektīvi, Pirmās instances tiesām (civillietās)

Zemju tiesām (**krimināllietās**) **jeb Pirmās instances tiesām (civillietās)** ir piekrišīgas šādas lietas:

pirmajā instancē – visas lietas, kas nav piekrišīgas iecirkņa tiesām, Turklāt tām ir patstāvīgi piekrišīgas lietas saskaņā ar Atomatbildības likumu, Amatatbildības likumu, Datu aizsardzības likumu un lietas konkurences un intelektuālā īpašuma tiesību jomā;

otrajā instancē – iecirkņa tiesu nolēmumu pārsūdzības.

Augstās zemju tiesas, respektīvi, Otrās instances tiesas, (trešais organizācijas līmenis)

Šīs tiesas ir izveidotas trešajā organizācijas līmenī. Tās atrodas Vīnē (aptverot Vīni, Lejasaustriju un Burgenlandi), Grācā (aptverot Štīriju un Karintiju), Lincā (aptverot Augš austriju un Zalcburgu), kā arī Insbrukā (aptverot Tiroli un Forarlbergu).

Šīs tiesas **civillietās un krimināllietās izskata tikai pārsūdzības** (otrajā instancē).

Turklāt šīm tiesām ir īpaša loma **tiesu sistēmas pārvaldē**. Augsto zemju tiesu (attiecīgi otrās instances tiesu) priekšsēdētāji ir arī atbildīgās personas par visu attiecīgajā tiesu iecirknī esošo tiesu pārvaldi; pildot šo uzdevumu, viņš ir tieši pakļauts vienīgi federālajam tieslietu ministram.

Augstākā tiesa (ceturtais organizācijas līmenis)

Augstākā tiesa Vīnē ir **augstākās instances tiesa civillietās un krimināllietās**. Kopā ar Konstitucionālo tiesu, Augstāko administratīvo tiesu un Patvēruma lietu tiesu to sauc par Augstāko tiesu palātu. Tas nozīmē, ka pret šīs tiesas nolēmumiem nav iespējami nekādi turpmāki (valsts līmeņa) tiesiskās aizsardzības līdzekļi.

Augstākās tiesas nolēmumiem ir būtiska loma, lai nodrošinātu **tiesību aktu vienotu piemērošanu** visā valsts teritorijā.

Lai gan zemākas instances tiesām, pieņemot nolēmumus, nav juridiska pienākuma vadīties no Augstākās tiesas judikatūras, praksē tās parasti to dara.

B. Civilā tiesvedība

Civilā tiesvedība iedalās vispārīgajā civilprocesā, darba strīdu procesā, komercprocesā un bezstrīdus procesā.

Vispārīgo civilprocesu piemēro, izskatot visus privāto tiesību jautājumus, kuri nav piekrišīgi Komerctiesām vai Darba tiesām, vai kuru izskatīšanai nav paredzēts bezstrīdus process.

C. Pārsūdzības kārtība

C.1. Pārsūdzības kārtība civillietās

Parastajā civilprocesā ir divas dažādas pārsūdzības kārtības un katra no tām var būt trīspakāpju. Strīdu izskatīšana pirmajā instancē ir piekrišīga vai nu iecirkņa tiesām vai zemju tiesām.

Ja pirmajā instancē lietu izskata iecirkņa tiesa, tās nolēmumu var pārsūdzēt Pirmās instances tiesā (zemes tiesā). Par pārsūdzību šeit lemj Apelācijas lietu senāts.

Ja Pirmās instances tiesa (Zemes tiesa) izskata lietu pirmajā instancē, tās nolēmumu var pārsūdzēt Otrās instances tiesā (Augstajā zemes tiesā), kur par sūdzību lemj otrās instances Apelācijas lietu senāts.

Otrās instances tiesas tikai pārbauda pirmajā instancē pieņemto nolēmumu. Tāpēc tās izskata lietu, pamatojoties tikai uz pieteikumiem, kas bija iesniegti pirmās instances tiesā līdz procesa mutiskās daļas beigām, un līdz minētajam brīdim zināmajiem un iesniegtajiem faktiem. Otrās instances tiesas var izlemt lietu pēc būtības (apstiprinot vai grozot nolēmumu). Šajā nolūkā tās var - pirmajā instancē iesniegto pieteikumu un faktu robežās - pilnībā vai daļēji atkārtot lietas izskatīšanu vai to papildināt, tās var arī atcelt pirmās instances tiesas nolēmumu un uzdot tai lietu izskatīt no jauna, vai arī noraidīt sūdzību.

Lietās, kurās izšķirams tiesiski nozīmīgs jautājums, ir iespējams iesniegt pārsūdzību arī Augstākajā tiesā.

Augstākā tiesa lemj tikai par tiesību jautājumiem un, pieņemot nolēmumu, tai ir saistoši iepriekš konstatētie fakti. Tādējādi tā novērtē tikai uz minētā pamata pieņemto nolēmumu pareizību vai konstatē iepriekš notikušā procesa spēkā neesamību un ierobežotā apjomā arī procesā pieļautās kļūdas. Augstākā tiesa nav tikai kasācijas instance; tā var lietu izskatīt arī pēc būtības (apstiprinot vai grozot nolēmumu), atcelt iepriekš pieņemtos nolēmumus un uzdot pirmās vai otrās instances tiesai izskatīt lietu no jauna, vai noraidīt sūdzību.

Pirmajā instance lietas vairumā gadījumu izskata tiesnesis vienpersoniski (un tikai lietas, kur prasījuma summa pārsniedz EUR 100 000, pēc vienas puses pieprasījuma izskata koleģiāli trīs tiesneši). Otrajā instance lietas izskata koleģiāli trīs tiesneši, Augstākajā tiesā lietas izskata koleģiāli pieci tiesneši. Ja jāizskata tiesību jautājums, kam ir īpaša nozīme (piemēram, pastāvošas tiesu prakses izmaiņas), to Augstākajā tiesā izskata tā sauktais papildinātais senāts, kas sastāv no vienpadsmit tiesnešiem.

C.2. Pārsūdzības kārtība krimināllietās

Kriminālprocesā lietu var izskatīt divās instancēs.

Ja pirmajā instancē nolēmumu pieņem iecirkņa tiesa, var iesniegt:

sūdzību par nolēmuma spēkā neesamību,

pārsūdzību par vainu un piemēroto sodu.

Attiecīgā Zemes tiesa par pārsūdzību lemj triju tiesnešu sastāvā.

Ja Zemes tiesa viena tiesneša sastāvā lemj kā pirmās instances tiesa (par visiem kriminālpārkāpumiem un noziegumiem, par kuriem maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz laiku līdz 5 gadiem, piemēram, apzināti nepatiesas liecības sniegšana tiesā), var iesniegt:

sūdzību par nolēmuma spēkā neesamību,

pārsūdzību par vainu un piemēroto sodu.

Attiecīgā Augstā zemes tiesa par pārsūdzību lemj triju tiesnešu sastāvā.

Ja Zemes tiesa pieņem nolēmumu pirmajā instancē, piedaloties tiesas piesēdētājiem vai zvērētājiem, sūdzība par nolēmuma atcelšanu jāsniedz

Augstākajā tiesā. Ja pārsūdzība attiecas tikai uz piemēroto sodu, to izskatīs attiecīgā Augstā zemes tiesa.

D. Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

Parastajā civilprocesā pirmajā instancē pieņemtos nolēmumus var apstrīdēt, kā tiesiskās aizsardzības līdzekli izmantojot apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzību var iesniegt visās lietās, pamatojoties uz tiesiskā novērtējuma spēkā neesamību vai nepareizību, un atsevišķās jomās vai lietās, kur prasības summa pārsniedz EUR 2 700, arī pamatojoties uz procesa kļūdām vai faktu nepareizu konstatēšanu.

Otrajā instancē pieņemtos nolēmumus var apstrīdēt, kā tiesiskās aizsardzības līdzekli izmantojot kasācijas sūdzību. Taču šis tiesiskās aizsardzības līdzeklis Augstākajā tiesā (atkarībā no jomas) ir pakļauts dažādiem ierobežojumiem. Parasti Augstākā tiesa izskata tiesību jautājumus, kam ir īpaša nozīme; tāpēc šāda tiesību jautājuma pastāvēšana ir priekšnoteikums, lai Augstākā tiesa pieņemtu kasācijas sūdzību. Turklāt atsevišķās jomās Otrās instances tiesas nolēmumi lietās, kurās prasības summa nepārsniedz EUR 5 000, nav pārsūdzami, vai Otrās instances tiesai ir jāsniedz piekrišana kasācijas sūdzības iesniegšanai Augstākajā tiesā (tieši vai iesniedzot jaunu pieteikumu), ja prasības summa nepārsniedz EUR 30 000.

E. Juridiskās datubāzes

Austrijas Tieslietu ministrijas (<http://www.justiz.gv.at/>) tīmekļa vietnē ir sniegta vispārējā informācija par Austrijas tiesu sistēmu.

Vai piekļuve juridiskajai datubāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve Austrijas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnei ir bez maksas.

Saites

[Lietu piekritība tiesām – Austrija](#)

Lapa atjaunināta: 18/12/2015

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Polija

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Polijā.

Vispārējās piekritības tiesas

Polijas vispārējo tiesu sistēma ietver **apelācijas tiesas** (*sądy apelacyjne*), **apgabaltiesas** (*sądy okręgowe*) un **rajonu tiesas** (*sądy rejonowe*). Šīs tiesas cita starpā iztiesā lietas saistībā ar krimināltiesībām, civiltiesībām, ģimenes un nepilngadīgo tiesībām, komercietībām, darba un sociālās apdrošināšanas tiesībām, izņemot lietas, kas ir specializēto tiesu, piemēram, kara tiesu, piekritībā.

Vispārējās tiesas uztur **zemes un hipotēku reģistrus**, kā arī komercķīlu **reģistru**, **valsts tiesu reģistru un valsts sodāmības reģistru**.

Piekritība civillietās

Katrā **apelācijas, apgabala un rajona** tiesā ir civillietu struktūrvienība (*wydział cywilny*).

Piekritība krimināllietās

Katrā **apelācijas, apgabala un rajona** tiesā ir krimināllietu struktūrvienība (*wydział karny*).

Juridiskās datubāzes

[Polijas valdības](#) tīmekļa vietnē ir visu publicēto aktu saraksts kopš 1918. gada.

Pieeja datubāzei ir **bez maksas**.

Lapa atjaunināta: 10/12/2012

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Portugāle

Šajā nodaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Portugālē.

Vispārējās piekritības tiesu organizācija

Papildus Konstitucionālajai tiesai, kuras kompetencē ir juridisku konstitucionāla rakstura jautājumu izskatīšana, Portugālē pastāv šādu kategoriju tiesas:

- Augstākā tiesa un pirmās un otrās instances vispārējās piekritības tiesas;
- Augstākā administratīvā tiesa un citas administratīvās un nodokļu tiesas;
- Revīzijas palāta.

Var pastāvēt arī jūrlietu tiesas, šķīrējtiesas un mirtiesas.

Tiesību aktos ir noteikti gadījumi, kuros iepriekš minētās tiesas atsevišķi vai kopīgi var izveidot tiesību aktos paredzētus sastāvus, kas darbojas kā piekritības tiesa (*Tribunal dos Conflitos* – tiesa, kas izlemj strīdus par piekritību).

Tiesas ar ekskluzīvu kompetenci izskatīt noteiktus noziedzīgu nodarījumu veidus ir aizliegtas, neskarot noteikumus par militārajām tiesām (*tribunais militares*), ko iespējams izveidot kara laikā.

Vispārējās piekritības tiesas

Augstākā tiesa (Supremo Tribunal de Justiça)

Augstākā tiesa ir augstākā iestāde vispārējās piekritības tiesu hierarhijā, neskarot Konstitucionālās tiesas kompetenci. Tajā ir civillietu, krimināllietu un sociālo lietu palātas.

Augstākā tiesa atrodas ir Lisabonā, un tās jurisdikcijā ietilpst visa Portugāles teritorija.

Augstākā tiesa darbojas priekšsēdētāja (prezidējošā tiesneša) vadībā un izskata lietas plēnumā (to veido visu palātu tiesneši), pilnā specializētās palātas sastāvā un atsevišķās palātās.

Augstākā tiesa, izņemot tiesību aktos paredzētus gadījumus, izskata tikai lietu juridiskos aspektus.

Apelācijas tiesas (tribunais da relação)

Apelācijas tiesas parasti ir otrās instances tiesas.

Pašlaik apelācijas tiesas darbojas Lisabonā, Portu, Koimbrā, Evorā un Gimaraišā. Tās vada priekšsēdētājs (prezidējošais tiesnesis), un tās izskata lietas plēnumā vai palātās.

Apelācijas tiesās ir civillietu, krimināllietu un sociālo lietu palātas.

Pirmās instances tiesas (tribunais judicial de primeira instância)

Vispārējās piekritības pirmās instances tiesas parasti ir rajonu tiesas (*tribunais de comarca*).

Šīm tiesām parasti ir jurisdikcija attiecīgā rajona teritorijā, bet var pastāvēt arī tiesas, kuru jurisdikcijā ir viens vai vairāki tiesību aktos noteikti rajoni vai teritorijas.

Rajonu tiesām ir vispārēja kompetence civillietās un krimināllietās, un tās var spriest tiesu arī visās lietās, kuras nav citu tiesu jurisdikcijā.

Pirmajā instancē var darboties tiesas ar specializētu piekritību (tās izskata specializētas lietas, ko nosaka pēc piemērojamā procesa) un specializētas tiesas, kas izskata īpaši noteiktas lietas (neatkarīgi no piemērojamā procesa).

Rajonu tiesas var būt iedalītas palātās ar vispārēju, specializētu vai īpaši noteiktu piekritību vai nodaļās ar īpašu kompetenci, kad tas ir nepieciešams lietu skaita vai sarežģītības dēļ

Katrā tiesā, palātā vai nodaļā lietas izskata viena vai vairāku tiesnešu sastāvā.

Administratīvās un nodokļu tiesas

Administratīvās un nodokļu tiesas izskata prasības un apelācijas sūdzības par strīdiem, kas izriet no administratīvi tiesiskajām attiecībām vai tiesiskajām attiecībām nodokļu jomā.

Augstākā administratīvā tiesa

Augstākā administratīvā tiesa ir augstākā tiesu iestāde administratīvo un nodokļu tiesu hierarhijā, neskarot Konstitucionālās tiesas kompetenci.

Tā atrodas Lisabonā, un tās jurisdikcijā ietilpst visa Portugāles teritorija.

Augstākajā administratīvajā tiesā ir administratīvo strīdu palāta un nodokļu strīdu palāta. Tās kompetencē pamatā ir izskatīt apelācijas sūdzības par centrālo administratīvo tiesu nolēmumiem.

Augstāko administratīvo tiesu vada tās priekšsēdētājs (prezidējošais tiesnesis), kam palīdz trīs priekšsēdētāja vietnieki.

Atkarībā no prasības priekšmeta šī tiesa lietas izskata plēnumā, pilnā palātas sastāvā vai atsevišķās palātās. Tiesību jautājumus izskata tikai plēnumā vai pilnā palātas sastāvā.

Centrālās administratīvās tiesas

Centrālās administratīvās tiesas parasti ir otrās instances tiesas. Pašlaik pastāv divas centrālās administratīvās tiesas (Ziemeļu un Dienvidu).

To galvenais uzdevums ir izskatīt apelācijas sūdzības par iecirkņu administratīvo tiesu (*tribunais de círculo*) un nodokļu tiesu nolēmumiem.

Katrā centrālajā administratīvajā tiesā ir administratīvo strīdu palāta un nodokļu strīdu palāta.

Centrālās administratīvās tiesas vada to priekšsēdētāji (prezidējošie tiesneši), kam palīdz trīs priekšsēdētāja vietnieki.

Centrālās administratīvās tiesas izskata gan lietu faktiskos apstākļus, gan tiesību jautājumus.

Rajonu administratīvās tiesas un nodokļu tiesas

Šīs tiesas ir pirmās instances tiesas, kuru galvenais uzdevums ir izskatīt strīdus par administratīvi tiesiskiem jautājumiem un nodokļu jautājumiem. Tās var darboties autonomi - rajona administratīvās tiesas un nodokļu tiesas (*tribunal tributário*) statusā - vai kopīgi - administratīvās un nodokļu tiesas (*tribunal administrativo e fiscal*) statusā.

Tās vada priekšsēdētāji, ko uz piecu gadu pilnvaru termiņu amatā ieceļ Nodokļu un administratīvo tiesu augstākā padome (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*).

Parasti šīs tiesas izskata lietas viena tiesneša sastāvā, bet tiesību aktos ir paredzēti noteikti gadījumi, kuros šīs tiesas var izskatīt lietas citos sastāvos.

Miertiesas (*Julgados de Paz*)

Miertiesas nav vispārējās piekritības tiesas. Tām ir īpaša darbības kārtība, organizācija un patstāvīgs mediācijas dienests. To kompetencē ir izskatīt lietas, kas ir piekritīgas vispārējās piekritības pirmās instances tiesām.

Lapa atjaunināta: 18/11/2013

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Rumānija

Šajā vietnē ir sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesām Rumānijā.

Rumānijas tiesu sistēma – ievads

Rumānijas tiesu sistēma ir veidota šādi:

Tiesas un prokuratūras

1. līmenis

Pirmās instances (rajonu) tiesas (176)

Prokuratūras

2. līmenis

Tribunāli (42)

Specializētie tribunāli (3)

Bērnu un ģimenes lietu tribunāls (1)

Prokuratūras

3. līmenis

Apelācijas tiesas (15)

Prokuratūras

4. līmenis

Augstākā kasācijas tiesa

Ģenerālprokuratūra

Rumānijas tiesu sistēmā ietilpst Augstākā kasācijas tiesa un citas vispārējās jurisdikcijas tiesas.

Tiesas

Augstākā kasācijas tiesa

Kā augstākā tiesa Rumānijā tā ir vienīgā tiesu iestāde ar pilnvarām nodrošināt likumu konsekventu interpretāciju un piemērošanu citās tiesās. Galvenā procedūra šim nolūkam ir "prasība tiesiskuma interesēs".

Augstākajā kasācijas tiesā ir četras nodaļas ar dažādu kompetenci:

I Civillietu nodaļa;

II Civillietu nodaļa;

Krimināllietu nodaļa;

Administratīvo un nodokļu lietu nodaļa.

Augstākajā tiesā ir arī citas nodaļas ar īpašu kompetenci – četras kolēģijas piecu tiesnešu sastāvā, apvienotās nodaļas, kolēģija nolēmumu pārskatīšanai tiesiskuma interesēs un kolēģija noteiktu juridisku jautājumu risināšanai.

Augstākajā kasācijas tiesā ietilpstošā **I Civillietu nodaļa, II Civillietu nodaļa un Administratīvo un nodokļu lietu nodaļa** izskata pieteikumus par apelācijas tiesu un atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajam – arī citu tiesu nolēmumu pārskatīšanu un pieteikumus par spēkā nestājušos nolēmumu vai cita rakstura tiesu dokumentu pārskatīšanu, kurus nav iespējams pārsūdzēt citā veidā un attiecībā uz kuriem ir apturēta tiesvedība apelācijas tiesā. Kriminālietu nodaļa kā pirmās instances tiesa izskata lietas un pieteikumus, kas ir Augstākās kasācijas tiesas kompetencē atbilstoši normatīvajiem aktiem.

Augstākās kasācijas tiesas Kriminālietu nodaļa izskata šādas lietas:

kā pirmās instances tiesa:

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši senatori, deputāti vai Eiropas Parlamenta deputāti;

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši valdības locekļi;

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši Konstitucionālās tiesas tiesneši;

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši Augstākās kasācijas tiesas tiesneši vai pie šīs tiesas darbojošās Ģenerālprokuratūras prokurori;

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši maršali, admirāļi, ģenerāļi un kvestori;

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši maršali, admirāļi, ģenerāļi un kvestori;

citas lietas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros;

kā **augstākās instances tiesa:**

pieteikumus pārskatīt nolēmumus krimināllietās, ko pirmajā instancē taisījušas apelācijas tiesas vai Militārā apelācijas tiesa;

pieteikumus pārskatīt nolēmumus krimināllietās, ko apelācijas instancē taisījušas apelācijas tiesas vai Militārā apelācijas tiesa;

pieteikumus pārskatīt nolēmumus krimināllietās, ko pirmajā instancē taisījusi Augstākās kasācijas tiesas Kriminālietu nodaļa, kā arī citas likumā paredzētas lietas.

Deviņu tiesnešu kolēģija

Saskaņā ar Likumu Nr. 202/2010 par noteiktiem pasākumiem tiesvedības paātrināšanai Deviņu tiesnešu kolēģijas pilnvaras tika nodotas Piecu tiesnešu kolēģijām.

Deviņu tiesnešu kolēģijas izskatīšanā esošās lietas turpinās izskatīt Piecu tiesnešu kolēģijas.

Piecu tiesnešu kolēģijas

Saskaņā ar 24. pantu Likumā Nr. 304/2004, kas atkārtoti publicēts redakcijā ar grozījumiem, Piecu tiesnešu kolēģijas izskata pieteikumus par nolēmumu pārskatīšanu un citus pieteikumus attiecībā uz lietām, kuras kā pirmās instances tiesa izskatījusi Augstākās kasācijas tiesas Kriminālietu nodaļa, kā arī citas lietas, kas ir tās kompetencē atbilstoši normatīvajiem aktiem. Šīs kolēģijas turklāt izskata disciplinārlietas.

Saskaņā ar 51. panta 3. punktu Likumā Nr. 317/2004, kas publicēts atkārtoti, Piecu tiesnešu kolēģijas izskata pieteikumus pārskatīt nolēmumus, ko disciplinārlietās taisījusi Augstākās kasācijas tiesas padome.

Augstākā kasācijas tiesa rīko **Apvienoto nodaļu sēdes**, lai:

izskatītu pieteikumus par Augstākās kasācijas tiesas judikatūras rozījumiem;

konsultētos ar Konstitucionālo tiesu, lai pārbaudītu likumu atbilstību Konstitūcijai pirms to izsludināšanas.

Apelācijas tiesas

Rumānijas apelācijas tiesas vada to priekšsēdētāji, kam var palīdzēt viens vai divi priekšsēdētāja vietnieki.

Apelācijas tiesās pastāv specializētas nodaļas vai kolēģijas darbam ar dažādām lietu kategorijām:

civillietas;

krimināllietas;

bērnu un ģimenes tiesību lietas;

administratīvās un nodokļu lietas;

ar nodarbinātības un sociālās apdrošināšanas strīdiem, komercsabiedrībām, komercreģistru, maksātnešpēju, negodīgu konkurenci saistītas lietas un citas lietas;

lietas jūras un iekšējo ūdeņu jautājumos.

Visas 15 apelācijas tiesas ir juridiskas personas, un katras tiesas jurisdikcijā ir vairāki tribunāli (apmēram trīs).

Civiltiesību jautājumos apelācijas tiesas izskata šādas lietas:

kā **pirmās instances tiesa** – administratīvo un nodokļu strīdu lietas, ievērojot speciālās tiesību normas;

kā **apelācijas instances tiesa** – apelācijas sūdzības pret nolēmumiem, ko pirmajā instancē taisījuši tribunāli;

kā **augstākās instances tiesa** – normatīvajos aktos īpaši paredzētas lietas.

Krimināltiesību jautājumos apelācijas tiesas izskata šādas lietas:

kā pirmās instances tiesa:

noziedzīgus nodarījumus, kas paredzēti Kriminālkodeksa 155.-173. pantā (t.i., valsts nodevība, spiegošana, sazvērestība, valsts varas vai valsts

tautsaimniecības graušana), un noziedzīgus nodarījumus, kas apdraud valsts drošību, kā noteikts speciālajos normatīvajos aktos;

noziedzīgus nodarījumus, kas paredzēti Kriminālkodeksa 253.1 pantā interešu konflikts), dzelzceļa negadījumos – 273.-276. pantā (noteikti noziedzīgi

nodarījumi pret dzelzceļa satiksmes drošību) – un 356.-361. pantā (noziedzīgi nodarījumi pret mieru un cilvēci);

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši rajona tiesu vai tribunālu tiesneši, pie šīm tiesām darbojošos prokuratūru prokurori, kā arī advokāti, notāri, tiesu izpildītāji un Revīzijas palātas darbinieki;

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši saskaņā ar normatīvo aktu prasībām organizētu reliģisku konfesiju vadītāji un citas reliģisko organizāciju augsta līmeņa amatpersonas, kam ir vismaz bīskapa vai līdzvērtīgs rangs;

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši Augstākās kasācijas tiesas tiesnešu palīgi, apelācijas tiesu vai Militārās apelācijas tiesas tiesneši vai pie šīm tiesām darbojošos prokuratūru prokurori;

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši Revīzijas palātas locekļi, Likumdošanas padomes priekšsēdētājs vai ombuds;

citus noziedzīgus nodarījumus, kas ir šo tiesu kompetencē saskaņā ar speciālajiem normatīvajiem aktiem;

kā **apelācijas tiesa** – apelācijas sūdzības par nolēmumiem, ko krimināllietās pirmajā instancē pieņēmuši tribunāli;

kā **augstākās instances tiesa** – apelācijas sūdzības par nolēmumiem, ko krimināllietās pirmajā instancē pieņēmušas rajonu tiesas, izņemot lietas, kas ir tribunālu kompetencē, un citas lietas, kas īpaši paredzētas normatīvajos aktos.

Apelācijas tiesas risina arī **lietu piekrišanas strīdus** starp vairākiem tribunāliem vai starp rajonu tiesām un tribunāliem to pārziņā esošajā teritorijā, vai starp rajonu tiesām citu tribunālu jurisdikcijā, taču apelācijas tiesas pārziņā esošajā teritorijā.

Apelācijas tiesas lemj arī par notiesāto personu **izdošanu** vai nodošanu ārvalstīm.

Tribunāli

Pastāv **42 tribunāli**, tie ir juridiskas personas un darbojas reģionālā līmenī. Katra tribunāla jurisdikcijā ietilpst visas rajonu jeb pirmās instances tiesas reģionā, kurā atrodas tribunāls.

Tribunālu atsevišķas specializētas nodaļas vai kolēģijas izskata:

civillietas;

krimināllietas;

bērnu un ģimenes tiesību lietas;

administratīvās un nodokļu lietas;

ar nodarbinātības un sociālās apdrošināšanas strīdiem, komercsabiedrībām, komercreģistru, maksātnešpēju, negodīgu konkurenci saistītas lietas un citas lietas;

lietas jūras un iekšējo ūdeņu jautājumos.

Civiltiesību jautājumos tribunāli izskata šādas lietas:

kā **pirmās instances tiesa** – visus pieteikumus, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav citu tiesu kompetencē;

kā **apelācijas tiesa** – apelācijas sūdzības pret rajonu tiesu pirmajā instancē taisītiem nolēmumiem;

kā **augstākās instances tiesa** – lietas, kas īpaši paredzētas normatīvajos aktos.

Krimināltiesību jautājumos tribunāli izskata šādas lietas:

kā **pirmās instances tiesa:**

noziedzīgus nodarījumus pret dzīvību, veselību vai personas brīvību, seksuālus noziegumus, noziedzīgus nodarījumus pret īpašumu, noziedzīgus nodarījumus, kas izdarīti darbavietā vai saistībā ar to, noziedzīgus nodarījumus, kas kavē tiesvedību, noziedzīgus nodarījumus pret normatīvajos aktos regulētu noteiktu darbību veikšanas kārtību, noziedzīgus nodarījumus pret sabiedrības veselību, kā arī kontrabandu (kad tā saistīta ar ieročiem, municiju vai sprāgstošām vai radioaktīvām vielām);

tīšus noziedzīgus nodarījumus, kuru rezultātā iestājusies nāve vai izdarīta pašnāvība;

noziedzīgus nodarījumus saistībā ar narkotiku kontrabandu un nesankcionētu lietošanu;

noziedzīgus nodarījumus saistībā ar noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas;

ļauņprārtīgu uzņēmuma novešanu līdz bankrotam, ja nodarījums ir saistīts ar banku sistēmu;

citus noziedzīgus nodarījumus, kas ir tribunālu kompetencē;

kā **augstākās instances tiesa** – pieteikumus pārskatīt nolēmumus, ko taisījušas rajonu tiesas attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem tiesvedība ierosināta pēc cietušā prasības, un pieteikumus pārskatīt nolēmumus krimināllietās, ko pirmās instances (rajonu) tiesas taisījušas saistībā ar pirmstiesas drošības līdzekļiem, pagaidu atbrīvošanu vai aizsardzības pasākumiem kriminālprocesā, un nolēmumus saistībā ar krimināllietās taisītu nolēmumu izpildi vai rehabilitāciju, kā arī citas lietas, kas īpaši paredzētas normatīvajos aktos

Tribunāli risina arī **lietu piekritības** strīdus starp rajonu tiesām attiecīgā tribunāla pārziņā esošajā teritorijā, kā arī citus normatīvajos aktos paredzētus jautājumus.

Pirmās instances tiesas (Judecătorie)

Pirmās instances jeb rajonu tiesas nav juridiskas personas, un tās darbojas reģionu ietvaros un Bukarestē.

Civiltiesību jautājumos pirmās instances (rajonu) tiesas galvenokārt izskata šādas lietas:

pieteikumus, kuri saskaņā ar Civilt kodeksu ir bāriņtiesas kompetencē, izņemot gadījumus, kad normatīvajos aktos skaidri norādīts citādi;

pieteikumus saistībā ar civiltāvokļa aktu reģistrāciju, atbilstoši normatīvajiem aktiem;

pieteikumus par vairāku personu atsevišķā īpašumā esošu daudzstāvu namu, dzīvokļu vai telpu pārvaldīšanu vai par dzīvojamo telpu īpašnieku apvienību tiesiskajām attiecībām ar citām fiziskām un juridiskām personām;

pieteikumus par izlikšanu no dzīvojamām telpām;

pieteikumus par koplietojamiem mūriem vai grāvjiem, attālumu starp ēkām vai apstādījumiem, ceļa servitūtu un citiem īpašumtiesību apgrūtinājumiem vai ierobežojumiem, kas paredzēti normatīvajos aktos, par ko vienojušās puses vai ko noteikusi tiesa;

pieteikumus par robežu grozīšanu vai noteikšanu;

pieteikumus par mantas aizsardzību;

pieteikumus saistībā ar pienākumu veikt noteiktas darbības, kas nav izsakāmas mantiskā izteiksmē, vai no tām atturēties, neatkarīgi no tā, vai šīs darbības paredzētas līgumā, izņemot gadījumus, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir citu tiesu kompetencē;

pieteikumus par mantas sadali tiesas ceļā neatkarīgi no tās vērtības;

visus citus mantiskus prasījumus, kuru vērtība nepārsniedz RON 200 000, neatkarīgi no tā, vai puses ir komersanti.

Rajonu tiesas izskata arī apelācijas sūdzības par vietējo pārvaldes iestāžu lēmumiem un normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos – par citu struktūru lēmumiem, kurām ir kompetence vietējā līmenī.

Krimināltiesību jautājumos pirmās instances (rajonu) tiesas galvenokārt izskata šādas lietas:

parasti visu veidu noziedzīgus nodarījumus, izņemot tos, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem pirmajā instancē ir jāizskata tribunāliem, apelācijas tiesām vai Augstākajai kasācijas tiesai.

Sīkāka informācija par šīm tiesām ir pieejama [Rumānijas Tieslietu Ministrijas uzturētajā Tiesu portālā](#).

Juridiskās datubāzes

Internetā ir pieejamas šādas juridiskās datu bāzes:

[Augstākās kasācijas tiesas](#) praksi publicē tās [tīmekļa vietnē](#);

Tiesu nolēmumu kopsavilkumus publicē Tiesu portālā. Piemēram, skatiet [Bukarestes Apelācijas tiesas nolēmumu kopsavilkumus](#);

Juridiskā datu bāze, kas pieder Rumānijas Likumdošanas padomei, kas to arī uztur: [Tiesu piekritība - Rumānija](#).

Lapa atjaunināta: 03/02/2014

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Slovēnija

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Slovēnijā.

Vispārējās piekritības tiesas

Saskaņā ar Likuma par tiesām 98. pantu Slovēnijā ir šādas vispārējās piekritības tiesas:

vietējās tiesas (*Okrajno sodišče*),

apgabaltiesas (*Okrožno sodišče*),

augstās tiesas (*Višje sodišče*),

Slovēnijas Republikas Augstākā tiesa (*Vrhovno sodišče*) (turpmāk tekstā Augstākā tiesa).

Specializētajām tiesām, kas izveidotas ar īpašu likumu, ja likumā nav norādīts citādi, ir jābūt:

apgabaltiesas statusam: pirmās instances tiesas, kuru lēmumus var pārsūdzēt specializētajā augstajā tiesā,

augstās tiesas statusam: otrās instances tiesas, kas lemj par apelācijām attiecībā uz specializēto pirmās instances tiesu lēmumiem,

augstās tiesas statusam: pirmās instances tiesas, kuru lēmumus var pārsūdzēt Augstākajā tiesā.

Vietējo tiesu jurisdikcija

Saskaņā ar Likuma par tiesām 99. pantu Slovēnijas vietējo tiesu jurisdikcijā ir šādas lietas.

Krimināllietas

Izskatīt pirmajā instancē kriminālpārkāpumus, kur piemērojams soda mērs ir naudas sods vai brīvības atņemšana uz laiku līdz trīs gadiem, ja vien šis kriminālpārkāpums neattiecas uz goda vai cieņas aizskaršanu, ko izdarījis prese, izmantojot radio, televīziju vai citus sabiedriskās informēšanas līdzekļus. Izmeklēt iepriekš aprakstītos kriminālpārkāpumus.

Izskatīt citus likumā paredzētus jautājumus.

Civillietas

Izskatīt vai izlemt pirmajā instancē:

civillietas saskaņā ar Civilprocesa likumu;

testamentus un citas ārpustiesas lietas, kā arī lietas, kas saistītas ar zemesgrāmatu;

parāda piedziņas un prasījuma nodrošināšanas lietas, ja vien likumā nav noteikts citādi.

Citi jautājumi

Izskatīt vai lemt par citiem likumā paredzētiem jautājumiem.

Juridiskā palīdzība

Sniegt juridisko palīdzību jautājumos, kur citām tiesām ar likumu nav noteikta piekritība.

Apgabaltiesu jurisdikcija

Saskaņā ar Likuma par tiesām 101. pantu Slovēnijas apgabaltiesu jurisdikcijā ir šādas lietas.

Krimināllietas

Izskatīt pirmajā instancē kriminālpārkāpumus, kas neietilpst vietējo tiesu piekritībā.

Veikt izmeklēšanu vai izmeklēšanas darbības attiecībā uz kriminālpārkāpumiem (kā aprakstīts iepriekš 1. punktā).

Veikt iepriekšēju tiesvedību un izskatīt pirmajā instancē nepilngadīgu personu izdarītus kriminālpārkāpumus.

Pirmajā instancē lemt par ārvalsts tiesas izdota sprieduma krimināllietā izpildīšanu.

Izpildīt spriedumus krimināllietās (kas izriet no iepriekšminētā 1., 3. un 4. punkta) un izpildīt vietējo tiesu spriedumus krimināllietās.

Lemt par pieļaujamo cilvēktiesību un pamatbrīvību aizskaršanu.

Pieņemt lēmumu pirmstiesas izmeklēšanas sastāvā (arī krimināllietās, kas ietilpst vietējo tiesu piekritībā).

Izskatīt citus likumā paredzētos jautājumus.

Veikt uzraudzību attiecībā uz likumīgu un pareizu izturēšanos pret notiesātajiem un veikt aizturēto uzraudzību.

Specializēti apgabaltiesu departamenti ir atbildīgi par 1., 2., 3., 6., 7. un 8. punktā minēto pienākumu veikšanu sarežģītās lietās saistībā ar organizēto noziedzību un ekonomiskiem noziegumiem, terorismu, korupciju un citām tamlīdzīgām noziedzīgām darbībām.

Civillietas

Izskatīt vai lemt pirmajā instancē:

par civillietām saskaņā ar Civilprocesa likumu;

par ārvalstu tiesu lēmumu atzīšanu;

lietās par piespiedu izlīgumu, bankrotu un likvidāciju, ja tas ir tiesas piekritībā, un saistītiem strīdiem;

par strīdiem attiecībā uz intelektuālo īpašumu;

par priekšlikumiem par pagaidu pasākumu piemērošanu, kas iesniegti pirms strīda uzsākšanas, par kuru tiesai jālemt atbilstīgi saimniecisko strīdu noteikumiem, vai par lietām, kuras ir nolemts izskatīt šķīrējtiesas piekritībā;

ārpustiesas lietas, kur puses ir komercvienības, komercvienību partneri vai akcionāri un struktūrvienību dalībnieki, un kurās ir nepieciešams piemērot likumu par uzņēmumiem..

Apgabaltiesas atbild arī par:

komercreģistra uzturēšanu,

citu jautājumu izskatīšanu vai izlemšanu, ja tas noteikts ar likumu,

juridisko palīdzību lietās, kas minētas iepriekšminētajā 1., 2., 3. un 4. punktā,

starptautisko juridisko palīdzību.

Augstās tiesas

Saskaņā ar Likuma par tiesām 104. pantu augstajām tiesām ir jurisdikcija šādās jomās.

kā otrās instances tiesai izlemt un izskatīt apelācijas pret to teritorijā esošo vietējo un apgabaltiesu lēmumiem;

pieņemt lēmumus par tās teritorijā esošo vietējo vai apgabaltiesu piekritību strīdu gadījumā un piekritības nodošanu citai tās teritorijā esošai vietējai vai rajona tiesai;

izskatīt citus likumā paredzētos jautājumus..

izskatīt citus likumā paredzētos jautājumus..

Juridiskās datubāzes

Datubāzes nosaukums un URL

 [Slovēnijas Republikas tiesu sistēma](#)

Vai piekļuve datubāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve datubāzei ir **bez maksas**.

Īss satura apraksts

 [Slovēnijas Republikas tiesu sistēma](#) nodrošina piekļuvi vairākām datubāzēm, piemēram:

Slovēnijas Republikas tiesu sistēma

Tiesu administrācija

Valsts reģistri (zemesgrāmata, tiesu reģistrs).

Noderīgas saites

[Tiesu iestādes](#)

Lapa atjaunināta: 02/11/2016

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Parastās tiesas - Slovākija

Šajā vietnē ir sniegta informācija par Slovākijas vispārējās piekritības tiesām.

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Rajona tiesas (*okresné súdy*) pirmajā instancē izskata **civillietas un krimināllietas**, ja noteikumos, kas attiecas uz tiesu procesiem, nav paredzēta cita kārtība. Tās izskata arī ar vēlēšanu tiesībām saistītas lietas īpašajos likumos noteiktajos gadījumos.

Reģionālās tiesas (*krajské súdy*) otrajā instancē izskata civillietas un krimināllietas, ko rajona tiesas izskatījušas pirmajā instancē. Reģionālās tiesas ir pirmās instances tiesas administratīvajās lietās, ja likumā nav noteikts citādi. Reģionālās tiesas izskata arī citas lietas, ja tas ir paredzēts īpašos likumos (piemēram, Likumā par aizsardzību pret saziņas pārtveršanu).

Slovākijas Republikas Augstākā tiesa (*Najvyšší súd Slovenskej republiky*) likumā noteiktajos gadījumos izskata **parastā kārtībā iesniegtas sūdzības** par reģionālo tiesu un Specializētās krimināltiesas nolēmumiem.

Slovākijas Republikas Augstākā tiesa likumā noteiktajos gadījumos izskata arī ārkārtas sūdzības par rajona tiesu, reģionālo tiesu, Speciālās krimināltiesas un Augstākās tiesas pieņemtajiem nolēmumiem. Slovākijas Republikas Augstākā tiesa izšķir arī strīdus par jurisdikciju *in rem* starp tiesām un publiskās pārvaldes iestādēm.

[Slovākijas Republikas Augstākā tiesa](#) var arī nodot lietu citai tiesai, kas nav kompetentā tiesa, gadījumos, kas noteikti likumā un tiesu procesiem piemērojamos noteikumos.

Juridiskās datubāzes

Papildinformāciju var iegūt [Slovākijas Tieslietu ministrijas](#) tīmekļa vietnē.

Vispārējās piekritības tiesu organizācija

Slovākijas tiesu iestādes

Slovākijas tiesu iestādes ietver:

rajona tiesas;

reģionālās tiesas;

Speciālo krimināltiesu;

Slovākijas Republikas Augstāko tiesu.

Tiesu jurisdikcija

Rajona tiesas

Rajona tiesas pirmajā instancē izskata civillietas un krimināllietas, ja noteikumos, kas attiecas uz tiesu procesiem, nav paredzēta cita kārtība.

Rajona tiesas izskata arī ar vēlēšanu tiesībām saistītas lietas īpašajos likumos noteiktajos gadījumos.

Reģionālās tiesas

Reģionālās tiesas otrajā instancē izskata rajona tiesu pirmajā instancē izskatītās civillietas un krimināllietas.

Noteikumi par tiesas procesiem nosaka civillietu un krimināllietu veidus, kurās reģionālās tiesas izskata lietas pirmajā instancē.

Reģionālās tiesas ir pirmās instances tiesas administratīvajās lietās, ja īpašā likumā nav noteikts citādi.

Reģionālās tiesas izskata arī citas lietas, ja tas noteikts īpašā likumā (Likumā Nr. 166/2003 par privātuma aizsardzību pret nelikumīgu informācijas tehnoloģiju izmantošanu un ar ko groza noteiktus likumus).

Speciālā krimināltiesā

Speciālā krimināltiesā izskata krimināllietas un citas lietas, kas paredzētas tiesu procesiem piemērojamos noteikumos.

Augstākā tiesa

Augstākā tiesa izskata un lemj par:

sūdzībām parastā kārtībā par reģionālo tiesu un Speciālās krimināltiesas nolēmumiem, ja tas paredzēts tiesu procesiem piemērojamos noteikumos;

sūdzībām ārkārtas kārtībā par rajona tiesu, reģionālo tiesu un Speciālās krimināltiesas un Augstākās tiesas nolēmumiem, ja tas paredzēts tiesu procesiem piemērojamos noteikumos;

strīdiem par jurisdikciju *in rem* starp tiesām un publiskās pārvaldes iestādēm;

lietas nodošanu tiesai, kas nav kompetentā tiesa, ja tas paredzēts tiesu procesiem piemērojamos noteikumos;

citām lietām, kas paredzētas likumā vai starptautiskā līgumā.

Augstākā tiesa lemj par **lietu izskatīšanu no jauna** tiesību normu pārkāpumu dēļ lietās, kurās jau ir pieņemts galīgais nolēmums.

Augstākā tiesa veicina **likumu un citu vispārējo aktu noteikumu vienotu interpretāciju un konsekventu piemērošanu**:

ar saviem nolēmumiem;

pieņemot atzinumus, kuru mērķis ir vienādot likumu un citu vispārējo aktu interpretāciju;

publicējot nozīmīgās lietās pieņemtus nolēmumus "Slovākijas Republikas Augstākās tiesas atzinumu un tiesu nolēmumu apkopojumā".

Saites

[Tieslietu ministrija](#)

Lapa atjaunināta: 18/03/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstīs. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējis.

Parastās tiesas - Somija

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesu organizāciju Somijā.

Vispārējās piekritības tiesas – ievads

Somijas tiesas var iedalīt civillietu un krimināllietu **vispārējās piekritības tiesās, administratīvās tiesās** administratīvo lietu iztiesāšanai un **specializētajās tiesās**

Termins "**vispārējās piekritības tiesas**" attiecas uz tiesām, kuru jurisdikcija ir vispārēja. Citiem vārdiem sakot, tās izskata tiesiskus strīdus, kuri nav kādas citas tiesas atbildības jomā. Vispārējās piekritības tiesas ir:

Apgabaltiesas (*käräjäoikeus/tingsrätt*) (pašlaik 51, 2010. gadā samazināsies līdz 27)

Apelācijas tiesas (*hovioikeus, hovrätt*, 6)

Augstākā tiesa (*Korkein oikeus/ Högsta domstolen*)

Vispārējās administratīvās tiesas ir administratīvās tiesas (*hallinto-oikeus/förvaltningsdomstol*, 8). Valsts augstākā administratīvā tiesa ir **Augstākā administratīvā tiesa** (*Korkein hallinto-oikeus/Högsta förvaltningsdomstolen*).

Apgabaltiesas

Vietējās jeb apgabaltiesas darbojas kā pirmās instances vispārējās piekritības tiesas. Tās izskata civillietas un krimināllietas, kā arī lietas, kas saistītas ar parādnieka īpašuma apķīlājumtiesībām (īpašuma nodokļiem) un nekustamā īpašuma īpašumtiesībām (hipotēku un īpašumtiesību reģistrāciju). Pašlaik Somijā ir 51 šāda tiesa. Tās ievērojami atšķiras pēc ranga un lieluma. Vislielākajā ir aptuveni 80 tiesneši, un to kopējais darbinieku skaits ir aptuveni 250 cilvēki, ieskaitot kancelejas sekretārus, tiesu izpildītājus un jaunos juristus, kuri tiesā stažējas. Vismazākajām tiesām ir divi pastāvīgie tiesneši un aptuveni desmit citi valsts civildienesta ierēdņi.

Noteikumus, kas regulē šo tiesu darbību un administrāciju, var atrast **Likumā par apgabaltiesām** (*District Courts Act*) un to papildinošā dekrētā, attiecīgos reglamentos un konkrētākos noteikumus un norādījumus, kas izriet no statūtiem. Saskaņā ar tiesību aktiem pirmās instances tiesas galvenais tiesnesis ir arī šīs iestādes administratīvais vadītājs.

Apgabaltiesai ir arī tiesu piesēdētāji, kas piedalās galvenokārt krimināltiesvedībā. Tiesu piesēdētājus izvēlas pašvaldību padomes. Tieslietu ministrija apstiprina tiesu piesēdētāju skaitu, kas jāizvēlas pašvaldībām. Atlīdzību tiesu piesēdētājiem maksā no valsts budžeta.

Apgabaltiesu procedūra

Apgabaltiesā **civillietā** ir iedalīta divās stadijās: lietas **iepriekšēja sagatavošana** iztiesāšanai un **galvenais tiesas process**. Iepriekšējā izskatīšana sākas ar pušu rakstiskiem iesniegumiem. Daudzas lietas – tās, kuras saistītas ar parādu iekasēšanu, tiek atrisinātas jau šajā stadijā. Sagatavošanās notiek mutiski, ar vienu sēdē prezidējošu tiesnesi.

Ja lietu nevar atrisināt šajā stadijā, tiek ielānots atsevišķs galvenais tiesas process. Šajā procesā apgabaltiesas sastāvā ir viens vai trīs tiesneši, izņemot ģimenes tiesību lietās, kad tiesas sastāvā ir tikai viens tiesnesis. Process tiek organizēts tik nepārtraukts, cik vien iespējams.

Krimināllietās apgabaltiesas sastāvs atšķiras atkarībā no izskatāmā pārkāpuma. Lietas par nenozīmīgiem noziedzīgiem nodarījumiem izskata viena tiesneša sastāvā, bet smagākus noziedzīgus nodarījumus izskata palāta viena tiesneša sastāvā, piedaloties trīs tiesu piesēdētājiem.

Kriminālprocesā tiek ievēroti tie paši principi, kas civilprocesā. Tiesa var pieprasīt apsūdzētajam iesniegt oficiālu paziņojumu pirms galvenā tiesas procesa. Procedūra ir mutiska, un spriedums tiek balstīts uz faktiskajiem apstākļiem, kurus puses ir personīgi darījušas zināmus tiesai. Visi pierādījumi tiek saņemti galvenajā tiesas procesā. Arī šajā gadījumā process tiek organizēts tik nepārtraukts, cik vien iespējams. Tiesas sastāvu nevar mainīt galvenā tiesas procesa laikā.

Ja tiesa nepadara **vienprātīgu** spriedumu, par to tiek balsots. Katram paneļa loceklim ir viena balss. Ja civillietā ir vienāds balsu skaits, tiesnesis paziņo savu galīgo viedokli; krimināllietā pārsvaru gūst atbildētajam saudzīgākā alternatīva.

Apgabaltiesas spriedumā ir norādīts, kā lieta tiks atrisināta, kā arī sniegts sprieduma pamatojums. Vairumā gadījumos spriedums tiek pasludināts pusēm uzreiz pēc galvenā tiesas procesa beigām. Plašās vai citādi sarežģītās lietās spriedumu tomēr var atlikt uz ne vairāk kā divām nedēļām un pasludināt rakstveidā ar tiesas kancelejas starpniecību.

Apelācijas tiesas

Somijā ir sešas **apelācijas tiesas**. Tāpat kā augstākās tiesas, tās izskata apelācijas un iesniegumus par apgabaltiesu nolēmumu apstrīdēšanu. Dažos gadījumos apelācijas tiesas darbojas arī kā pirmās instances tiesas, piemēram, lietās par zemāka ranga tiesneša vai augstu amatu ieņemšana ierēdņa saukšanu pie atbildības.

Apelācijas tiesas ir atbildīgas arī par tiesību aktu piemērošanas uzraudzību apgabaltiesās, kā arī par noteiktiem jautājumiem, kas attiecas uz tiesu administrāciju. Viens administratīvais uzdevums, piemēram, ir sniegt atzinumu tiesu atlases komitejai par pretendentiem, kas piesakās uz apgabaltiesas vai apelācijas tiesas tiesneša amatu. Atzinumu sniedz apelācijas tiesas komiteja, kurai uzticēta šī atbildība. Apelācijas tiesas prezidents (galvenais tiesnesis) ir atbildīgs par tās darbību un efektivitāti.

Apelācijas tiesa ir sadalīta divās **nodaļās**, kuras vada galvenais tiesnesis, darbojoties kopā ar citiem tiesnešiem. Lietas parasti izskata apelācijas tiesas nodaļa, kas sastāv no trim tiesnešiem.

Apelācijas tiesas procedūra

Līdz 1998. gada aprīlim apelācijas tiesās procesi bija galvenokārt balstīti uz rakstveida materiāliem. Šādos procesos lietas tiek izskatītas un atrisinātas, vadoties pēc izklāsta, kas balstīts uz tiesā iesniegtiem rakstveida pierādījumiem. Apelācijas tiesu procesa reforma ir palielinājusi to lietu skaitu, kas tiek izskatītas mutiski. Tagad tās amatpersonas (referendārijs) funkciju, kas izklāsta lietas saturu, veic tiesu piesēdētāji un vecākie sekretāri.

Augstākā tiesa

Augstākā tiesa ir **visaugstākais apelācijas līmenis**. Tāpat kā apelācijas tiesa, Augstākā tiesa ir sadalīta divās nodaļās, kuras, lai būtu tiesiski kompetentas, sastāv no pieciem locekļiem.

Lai iesniegtu lietu izskatīšanai Augstākajā tiesā, ieinteresētajai vai iesaistītajai pusei ir jālūdz atļauja iesniegt apelāciju par tiesas spriedumu. Saņemot šo lūgumu, augstākā tiesa izvērtē, vai tā var piešķirt atļauju iesniegt apelāciju šajā noteiktajā lietā. Lietu izskata tiesas **palāta**, kas sastāv no divām vai trim personām. Atļauju iesniegt apelāciju var piešķirt tikai uz tiesību aktos noteikta pamatojuma.

Kopš 1980. gada Augstākā tiesa ir kļuvusi par institūciju, kas var radīt precedentu. Visiem nolūkiem un mērķiem lieta, ko ir iztiesājis Augstākā tiesa, nosaka tiesību normu, ko līdzīgās lietās jāievēro citām tiesām. Atļauja apelācijas iesniegšanai nav vajadzīga, ja apelācijas tiesa ir darbojusies kā pirmās instances tiesa.

Augstākās tiesas darbības prezidē tās **prezidents**. Augstākās tiesas locekļus sauc par Augstākās tiesas tiesnešiem. Tiesas galvenais sekretārs, galvenā sekretāra palīgi, jaunākie vai vecākie tiesas sekretāri var darboties kā amatpersonas, kas izklāsta lietas saturu (referendārijs).

Papildu likumā noteikto lietu izskatīšanai Augstākā tiesa uz gadu vai ilgāk iecel tiesnešus pagaidu amatos. Augstākā tiesa arī sniedz komentārus par ierosinātajiem tiesību aktiem un Somijas prezidentam nosūtītiem apžēlošanas lūgumiem.

Augstākās tiesas **procedūra** parasti ir **rakstveida**. Tomēr, ja nepieciešams, var tikt veikta arī **mutiska lietas izskatīšana**.

Juridiskās datubāzes

Datubāzes nosaukums un URL

[Somijas tiesu iestāžu tīmekļa vietne](#)

Vai piekļuve datubāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve ir **bez maksas**.

[Somijas tiesu iestāžu tīmekļa vietne](#) ietver informāciju par Somijas tiesu sistēmu. Tas ir vienas pieturas portāls tiem, kas meklē informāciju par tiesām, prokuroriem, tiesu izpildītājiem, juridiskās palīdzības birojiem un citām publiskām iestādēm, kas nodarbojas ar tiesvedību Somijā.

Tajā, piemēram, ir jaunākā judikatūra no apelācijas tiesām un administratīvajām tiesām.

Lapa atjaunināta: 08/02/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Zviedrija

Šajā sadaļā ir sniegta informācija par Zviedrijas vispārējās piekritības tiesu organizāciju.

Vispārējās piekritības tiesas — ievads

Vispārējās tiesas nodarbojas ar krimināllietām un civillietām. Vispārējās tiesas ir iedalītas **trīspakāpju sistēmā**:

apgabaltiesas ([Tingsrätt](#));

apelācijas tiesas ([Hovrätt](#));

[Augstākā tiesa](#) (*Högsta domstolen*).

Vispārējās administratīvās tiesas nodarbojas ar lietām, kas skar valsts pārvaldi. Tās ir iedalītas trīspakāpju sistēmā:

rajona administratīvās tiesas ([Förvaltningsrätt](#));

administratīvās apelācijas tiesas ([Kammarrätt](#));

[Augstākā administratīvā tiesa](#) (*Regeringsrätten*).

Turklāt ir izveidotas dažas īpašas tiesas un tribunāli īpaša veida lietu un jautājumu izskatīšanai, piemēram, [Darba tiesa](#) (*Arbetsdomstolen*) un [Tirgus tiesa](#) (*Marknadsdomstolen*).

Lapa atjaunināta: 22/10/2015

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [en](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Parastās tiesas - Anglija un Velsa

Šajā lapā ir sniegta informācija par Anglijas un Velsas vispārējās piekritības tiesām.

Vispārējās piekritības tiesas - ievads

Tālāk ir aprakstīta Anglijas un Velsas tiesu sistēma, ko veido dažādas tiesas. Plašāku informāciju varat atrast [Viņas Majestātes Tiesu un tribunālu dienesta](#) (*Her Majesty's Courts and Tribunals Service*), kas administrē un atbalsta visas tiesas, izņemot Augstāko tiesu, tīmekļa vietnē.

Augstākā tiesa

Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa 2009. gada 1. oktobrī pārņēma Lordu palātas Apelācijas komitejas piekritību. Tā pārņēma arī Slepēnās padomes Tieslietu komitejas (*Judicial Committee of the Privy Council*) (augstākā apelācijas tiesa vairākās neatkarīgās Sadraudzības valstīs, AK aizjūras teritorijās un Apvienotās Karalistes atkarīgajās teritorijās) decentralizētās funkcijas.

Augstākā tiesa gan krimināllietās, gan civillietās ir **pēdējās instances tiesa** Apvienotajā Karalistē, lai gan Skotijas krimināllietas nevar pārsūdzēt Augstākajā tiesā. Atļauju iesniegt apelācijas prasību Augstākajā tiesā parasti piešķir tikai tad, ja tajā ir iesaistīti sabiedrībai svarīgi tiesību jautājumi.

Apelācijas tiesa

Apelācijas tiesa ir iedalīta kriminālietu un civillietu departamentos, un parasti tā notur sēdes Londonā.

Kriminālietu departaments, kuru vada **Lords – priekšsēdētājs** (*Lord Chief Justice*), izskata Valsts tiesā notiesātu vai sodītu personu apelācijas prasības pret notiesāšanu un soda piespriešanu. Apelācijas tiesas kriminālietu departamentam ir tiesības atcelt vai apstiprināt notiesāšanu, noteikt lietas pārskatīšanu, un sprieduma pārsūdzēšanas gadījumā tā var mainīt piespriesto sodu (bet nevar to paaugstināt). Tomēr gadījumos, kad ģenerālprokurors iesniedz lietu Apelācijas tiesā, tiesa ir pilnvarota paaugstināt sodu, ja tā uzskata, ka tas ir neatbilstoši viegls.

Tiesai ir plašāka piekritība izskatīt speciālas apelācijas prasības, piemēram, apelācijas sūdzības par ziņošanas vai sabiedrības piekļuves ierobežošanu, apelācijas sūdzības pret tiesas lēmumiem, kas ir pretēji apsūdzības pieprasītajam, un dažādas apelācijas sūdzības saskaņā ar 2002. gada Likumu par Noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem. Turklāt, tiesa izskata apelācijas lietām ar karu saistītos jautājumos.

Apelācijas tiesas kriminālietu departamenta tiesas sastāvu parasti veido trīs tiesneši, bet kā tiesas nolēmums tiek izdots tikai viens spriedums (vairākuma viedoklis).

Apelācijas tiesas **Civillietu departamentu** vada **Apelācijas tiesas priekšsēdētājs** (*Master of the Rolls*). Tiesa galvenokārt izskata apelācijas sūdzības pret lēmumiem, kurus pieņēmusi Augstā tiesa (ieskaitot Valsts kases tiesas, Karalienes tiesas un Ģimenes lietu nodaļa) un Anglijas un Velsas apgabaltiesas, kā arī atsevišķi tribunāli. Parasti tiesas sastāvu veido trīs Lordi – priekšsēdētāji. Lēmuma pieņemšanas nolūkā tiesneši var izdot jebkādu nolēmumu, kāds pēc viņu uzskatiem būtu bijis jāpieņem tiesā, no kuras attiecīgā lieta tikusi nodota. Dažos gadījumos tiek nolemts veikt lietas otrreizēju izskatīšanu.

Apelācijas tiesā reti notiek liecinieku uzklausišana. Parasti tiesas lēmumi tiek pieņemti, pamatojoties uz dokumentiem, agrāku tiesas sēžu norakstiem un attiecīgo pušu advokātu argumentiem.

Augstā tiesa

Augstā tiesa atrodas Londonā, tomēr tā var izskatīt lietas citās Anglijas un Velsas daļās. Augstā tiesa var izskatīt gandrīz jebkuru civilprasību, tomēr praksē tā galvenokārt nodarbojas ar lielākām vai sarežģītākām lietām. Tiesu veido trīs nodaļas:

Karalienes tiesas nodaļa ir lielākā no trim nodaļām un nodarbojas ar plašu civillietu klāstu. Pie tām pieder prasības par zaudējumu atlīdzību, kas izriet no līguma laušanas, kaitējuma nodarīšanas vai apmelošanas, komercstrīdiem, un jūrlietām (ar kuģiem saistītas civilprasības, piemēram, par sadursmi, kravai nodarītu bojājumu, un kuģa vai kravas glābšanu).

Kancelejas nodaļa nodarbojas pārsvarā ar īpašuma lietām, ieskaitot par mirušu personu mantas pārvaldību, testamentu interpretēšanu, patentu un intelektuālā īpašuma jautājumiem, maksātnespēju, un strīdiem par uzņēmumiem un sabiedrībām.

Ģimenes lietu nodaļa nodarbojas ar daudzām sarežģītākām laulības šķiršanas lietām un ar tām saistītiem finanšu un laulības jautājumiem. Tā rūpīgi izskata lietas, kas attiecas uz bērniem (jo īpaši, aizbildniecību, adoptēšanu un bērnu nolaupīšanas jautājumus), Aizbildnības tiesas lietas un lietas, kas saistītas ar bērnu ārstēšanu, pēc tiesas attiecīgās piekrišanas.

Administratīvā tiesa

Administratīvās tiesas darbs ir daudzpusīgs, un to veido Anglijas un Velsas **administratīvo lietu izskatīšanas kompetence**, kā arī zemāka līmeņa tiesu un tribunālu **uzraudzības kompetence**.

Uzraudzības kompetence, kuru pārsvarā īsteno ar **tiesas kontroles** procedūras palīdzību, attiecas uz personām vai iestādēm, kuras pilda publisko tiesību funkciju. Tiesas kontroles nolūks ir nodrošināt to, lai šīs iestādes vai personas pieņemtu pareizus un likumīgus lēmumus un nepārsniegtu savas pilnvaras, kuras tām piešķīris Parlaments.

Pie citiem jautājumiem, ar kuriem nodarbojas Administratīvā tiesa, pieder vairākas **ar likumu noteiktas apelācijas sūdzības un pieteikumi**:

ar noteiktiem likumdošanas aktiem piešķirtās tiesības apstrīdēt ministru, vietējās pašvaldības un tribunālu lēmumus;

ieteikumi saskaņā ar 2002. gada Likumu par Tautības, imigrācijas un patvēruma jautājumiem (*Nationality, Immigration and Asylum Act 2002*);

sūdzības par noteiktiem mirtiesu un Kroņa tiesas lēmumiem;

ieteikumi par arestētās personas nogādāšanu tiesā (*habeas corpus*);

ieteikumi par apcietināšanu par necieņas izrādīšanu pret tiesu;

ieteikumi, kas ir saistīti ar prāvniekiem, kuri prāvojas kaitniecības nolūkā (*vexatious litigants*);

ieteikumi saskaņā ar 1988. gada Likumu par Kriminālmeklētājiem (*Coroners Act 1988*);

ieteikumi, kas sagatavoti saskaņā ar likumiem par Terorisma novēršanu, Noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem, Narkotiku kontrabandu un Tiesvedību krimināllietās.

2009. gadā Birmingemā, Kārdifā, Līdsā un Mančesterā tika atvērti Administratīvās tiesas reģionālie biroji, sniedzot iespēju prasītājiem un pieteikumu iesniedzējiem iesniegt noteikta veida pieteikumus sev tuvāk esošā birojā. 2012. gada novembrī tika atvērts vēl viens reģionālais birojs Bristolē.

Tiesas nodaļas

Noteiktas **apelācijas sūdzības no zemāku instanču tiesām** izskata Augstās tiesas nodaļās (t.i., tiesā, kurā piedalās vismaz divi tiesneši).

Apelācijas sūdzības no apgabaltiesām attiecībā uz Valsts kases un Karalienes tiesas piekriību izskata attiecīgo nodaļu tiesas.

Karalienes tiesas nodaļas tiesas citu lietu starpā izskata arī sūdzības par tiesību jautājumiem no mirtiesām un Kroņa tiesas (izņemot gadījumus, ja Kroņa tiesa nodarbojas ar jautājumu par apsūdzību).

Ģimenes lietu nodaļas tiesas izskata sūdzības pret mirtiesu lēmumiem ģimenes lietās.

Apgabaltiesas

Apgabaltiesas nodarbojas ar lielāko daļu **civillietu** Anglijā un Velsā. Proti, vienkāršākās civillietas izskata apgabaltiesās, bet sarežģītākās civillietas izskata Augstā tiesa. Visvairāk apgabaltiesu izskatīto lietu ir saistītas ar parādu piedziņu. Tomēr apgabaltiesās tiek izskatītas arī lietas par īpašuma atgūšanu (piem., ja ir izlaisti hipotēkas maksājumi), prasības par personai vai nolaidības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu un bankrotu.

Prasībās par parādu piedziņu vai zaudējumu atlīdzināšanu, kuru apjoms ir mazāks par £ 5000, parasti lēmumu pieņem **īpašā mazo prasību tiesvedībā**. Tā ir izstrādāta ar nolūku nodrošināt lētu un neformālu strīdu izšķiršanas veidu bez vajadzības izmantot advokāta pakalpojumus. Šādās lietās tiesnesis var uzņemties izmeklētāja lomu un palīdzēt gan prasītājam, gan atbildētājam izskaidrot viņu lietu. Apgabaltiesas arī piedāvā savus starpniecības pakalpojumus mazajām prasībām, savukārt, citām apstrīdētām prasībām ir pieejami ārēji starpniecības pakalpojumi.

Apgabaltiesas arī nodarbojas ar **jautājumiem, kas saistīti ar ģimenes lietām**, tostarp laulības šķiršanu, bērnu lietām, piemēram, dzīvesvietas un aprūpes, kā arī adopcijas jautājumiem. Daži ģimenes lietu gadījumi var būt sarežģīti, un ar tiem var nodarboties Augstā tiesa. Centrālajā Londonas birojā ar visiem ģimenes lietu jautājumiem nodarbojas Ģimenes lietu nodaļas Dzimtsarakstu departaments, nevis vietējās apgabaltiesas. Starpniecība ģimenes lietās ir pieejama, izmantojot Bērnu un ģimenes lietu tiesas konsultatīvā un atbalsta dienesta (*Children and Family Court Advisory and Support Service, CAFCASS*) pakalpojumus.

Kroņa tiesa

Kroņa tiesa ir valsts mēroga tiesa, kas notur sēdes dažādos Anglijas un Velsas reģionālajos centros. Tā nodarbojas ar visām **smagu noziedzumu krimināllietām**, kuras tai ir nodevušas mirtiesas. Iztiesājamo lietu izskata tiesnesis un 12 zvērinātie.

Dažreiz zvērinātie ir nepieciešami arī civillietās (piemēram, par apmelošanu), lai gan tas nenotiek bieži. Kad rodas šāda vajadzība, tiesvedība notiek Augstajā tiesā vai apgabaltiesā. Kroņa tiesa arī veic apelācijas tiesas funkcijas lietās, kuras mirtiesās izskata mirtiesneši.

Mirtiesas

Mirtiesas galvenokārt nodarbojas ar **krimināllietām**. Mirtiesās tiek izskatīta lielākā daļa kriminālpārkāpumu. Smagāko pārkāpumu iztiesāšanu nodod Kroņa tiesai. Mirtiesas arī izskata **dažas civillietas**, ieskaitot ģimenes tiesību jautājumus, dažu parādu veidu piedziņu, piemēram, par pašvaldības nodokli, un licenču izsniegšanas (piemēram, alkoholisko dzērienu pārdošanas atļaujas) jautājumus, licenču noteikumu vai tiesas rīkojumu pārkāpumus, kā arī derību un azartspēļu jautājumus.

Lielāko daļu lietas mirtiesās izskata **mirtiesneši** (tos dēvē arī par „*justices of the peace, JPs*”). Mirtiesnešiem nav juridiskas izglītības. Parasti kopā sanāk trīs tiesneši, bet par tiesību jautājumiem viņus konsultē juridiski kompetenti ierēdņi. Sarežģītākas lietas, kas tiek iesniegtas mirtiesās, izskata profesionāli tiesneši, kurus dēvē par apgabaltiesnešiem (mirtiesās) un kuri strādā pilnu slodzi. Apgabaltiesneša vietnieki (mirtiesās) strādā uz puslodzi.

Mirtiesai ir pilnvaras noteikt sodu un apcietināt (un ierobežotu laiku) personas, kuras ir notiesātas par noziedzumu, tādēļ dažas lietas tiek nodotas Kroņa tiesā sprieduma piespriešanai.

Noteiktas mirtiesas darbojas kā **jaunatnes tiesas** jeb ģimenes lietu tiesas. To sastāvā ir īpaši apmācīti mirtiesneši, un tās izskata apsūdzības pret bērniem un jauniešiem un ar tiem saistītus pieteikumus vai arī ģimenes lietas.

Saites

 [Viņas Majestātes Tiesu un tribunālu dienests](#)

Lapa atjaunināta: 12/06/2017

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Parastās tiesas - Ziemeļīrija

Šajā vietnē sniegts pārskats par dažādiem tiesu veidiem Ziemeļīrijā.

Vispārējās piekrišanas tiesas – ievads

Dažādās tiesas Ziemeļīrijā ir organizētas šādi.

Augstākā tiesa (*Supreme Court*)

2009. gadā jaunā **Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa** pārņēma Lordu palātas Apelācijas komitejas (*Appellate Committee of the House of Lords*) jurisdikciju. Tā pārņēma arī Slepēnās padomes Tiesu komitejas (*Judicial Committee of the Privy Council*) decentralizētās funkcijas; minētā institūcija ir augstākā pārsūdzības instances tiesa vairākās neatkarīgās sadraudzības valstīs, AK aizjūras teritorijās un Apvienotās Karalistes atkarīgajās teritorijās. Augstākā tiesa ir **pēdējās pārsūdzības instances** tiesa Apvienotajā Karalistē gan krimināllietās, gan civilīlētās (taču Skotijā iztiesātās krimināllietās nav tiesību iesniegt pārsūdzību Augstākajā tiesā). Atļauju iesniegt pārsūdzību Augstākajā tiesā parasti piešķir tikai tad, ja attiecīgā lieta ir saistīta ar kādu publiskas nozīmes tiesisku jautājumu.

Apelācijas tiesa (*Court of Appeal*)

Apelācijas tiesa Ziemeļīrijā atrodas *Royal Courts of Justice*, Belfāstā. Tā izskata sūdzības par kroņa tiesas (*Crown Court*) nolēmumiem krimināllietās un sūdzības par Augstās tiesas nolēmumiem civilīlētās.

Augstā tiesa (*High Court*)

Augstā tiesa Belfāstā izskata civilīlētās, pārsūdzības krimināllietās, un tai ir arī pilnvaras pārskatīt personu vai organizāciju darbības, lai pārliecinātos, ka tās ir rīkojušās likumīgi un taisnīgi. Augstā tiesa parasti izskata lietas, kurās prasības summa pārsniedz GBP 30 000. Dažos gadījumos lietu, kurā prasības summa pārsniedz GBP 30 000, no Augstās tiesas var nosūtīt grāfistes tiesai, un tieši tāpat, lietu, kurā prasības summa ir mazāka nekā GBP 30 000, var nosūtīt no grāfistes tiesas Augstajai tiesai.

Augstajā tiesā ir šādas trīs nodaļas:

Ģimenes lietu nodaļa. Ģimenes lietu nodaļa izskata sarežģītās laulības šķiršanas lietas, kurās otrs laulātais nepiekrīt laulības šķiršanai, lietas, kas saistītas ar adopciju, aizbildnību, vardarbību ģimenē u. c. Tā arī izskata sūdzības par mirtiesu un grāfistes tiesu nolēmumiem laulības lietās, kā arī izskata garīgi slimu cilvēku lietas un vienkāršas testamenta apstiprinājuma lietas;

Karalienes tiesas departamenta Tiesas nodaļa (*Queens Bench Division*). Karalienes tiesas departamenta Tiesas nodaļa nodarbojas ar liela apmēra un/vai sarežģītām kompensācijas prasībām. Tā izskata arī ierobežotu skaitu sūdzību par mirtiesu vai Kroņa tiesu nolēmumiem. Tā arī pārskata organizāciju darbības, lai pārbaudītu, vai tās ir rīkojušās likumīgi, un izskata lietas saistībā ar apmelošanu un neslavas celšanu;

Kancelejas nodaļa (*Chancery Division*). Kancelejas nodaļa nodarbojas ar lietām, kuras saistītas ar trastu, apstrīdētiem testamentiem, uzņēmumu darbības pārtraukšanu, bankrotiem, hipotēkām, labdarības organizācijām, apstrīdētiem ienākumiem (parasti ienākumu nodokļa) u. c.

Kroņa tiesa (*Crown Court*)

Kroņa tiesas izskata šāda veida lietas:

smagākus noziedzīgus nodarījumus; šādas lietas izskata tiesnesis, parasti piedaloties arī zvērinātajiem;

lietas, kurās mirtiesas ir pieņēmušas notiesājošu spriedumu un kuras nosūtītas kroņa tiesai, lai noteiktu soda apmēru.

Cietumsodi un naudas sodi kroņa tiesās ir bargāki nekā mirtiesās.

Grāfistes tiesa (*County Court*)

Grāfistes tiesas izskata civilīlētās; šajās tiesās lietas izskata tiesnesis vai apgabaltiesnesis. Grāfistes tiesa parasti izskata lietas, kurās prasības summa ir mazāka nekā GBP 30 000 (vai GBP 45 000 lietās par taisnīguma tiesībām (*equity*)). Lietas, kurās prasības summa ir lielāka, izskata Augstajā tiesā – skatīt iepriekš. Visas lietas, kas izriet no regulētiem kredīta līgumiem, neatkarīgi no to vērtības vispirms ir jāizskata grāfistes tiesā.

Tādu lietu piemēri, kuras izskata grāfistes tiesa.

Grāfistes tiesas var izskatīt dažādas lietas, taču visizplatītākās lietas ir šādas:

zemes īpašnieka un īrnieka strīdi, piemēram, valdījums (izlikšana), īres parādi, remonts;

strīdi, kuros iesaistīti patērētāji, piemēram, par nekvalitatīvām precēm vai pakalpojumiem;

prasības saistībā ar personisku aizskārums (aizskārums, kas izdarīts aiz neuzmanības): piemēram, ceļu satiksmes negadījumi, iekrišana nenosegtos padziļinājumos ietvēs, negadījumi darbavietā;

laulības šķiršanas lietas, kurās otrs laulātais nepiekrīt laulības šķiršanai (taču šīs lietas izskata tikai dažas grāfistes tiesas);

lietas, kas saistītas ar diskrimināciju uz rases vai dzimuma pamata;

ar parādiem saistīti strīdi, piemēram, kreditors, kas prasa maksājumu veikšanu;

ar nodarbinātību saistīti strīdi, piemēram, par neizmaksātu darba algu vai laika darba algu vai izmaksājamo atlaišanas pabalstu;

sūdzības par mirtiesu nolēmumiem, ko izskata tiesnesis (un vismaz divi mirtiesneši, kas nav profesionāli tiesneši, ja apsūdzētais ir nepilngadīga persona).

Maza apmēra prasību lietas

Arī maza apmēra prasību lietas izskata grāfistes tiesā. Vispārīgi runājot, maza apmēra prasība ir tāda prasība, kura summa nepārsniedz GBP 3000.

Mirtiesas (*Magistrates' Courts*)

Mirtiesas izskata krimināllietas un dažas civilīlētās. Lietas izskata apgabaltiesnesis (mirtiesas).

Krimināllietas mirtiesās

Mirtiesas izskata lietas par tādiem nodarījumiem, kurās apsūdzētajam nav tiesību uz zvērināto tiesu. Šādi nodarījumi tiek saukti par kriminālpārkāpumiem (*summary offences*). Maksimālais sods par kriminālpārkāpumu ir sešu mēnešu cietumsods un/vai naudas sods apmērā līdz GBP 5000.

Mirtiesas arī izskata lietas saistībā ar nodarījumiem, kurās apsūdzētais ir tiesīgs izvēlēties zvērināto tiesu, taču viņš ir izvēlēties, lai viņa lietu izskatītu mirtiesas. Ja apsūdzētais izvēlas zvērināto tiesu, lieta tiek nodota Kroņa tiesai.

Jauniešu tiesa (*Youth Court*)

Jauniešu tiesa izskata lietas, kurās noziedzīgus nodarījumus izdarījuši jaunieši (personas, kas ir vecumā no 10 līdz 17 gadiem). Jauniešu tiesa ietilpst mirtiesā, un lietas izskata apgabaltiesnesis (mirtiesas) un vēl divi īpaši apmācīti mirtiesneši. Ja nepilngadīgā persona tiek apsūdzēta ļoti smagā nodarījumā, par kuru pilngadīgai personai var piespriest 14 vai vairāk gadu cietumsodu, jauniešu tiesa lietu var nodot izskatīšanai Kroņa tiesā.

Civilīlētās mirtiesās

Mirtiesas izskata ierobežotu skaitu šādu civilīlētu:

atsevišķi parādi civilīlētās, piemēram, par ienākumu nodokļa parādiem, valsts apdrošināšanas iemaksām, PVN parādiem, likmēm;

licenču lietas, piemēram, par licenču piešķiršanu, atjaunošanu vai atņemšanu bērniem un klubiem;
atsevišķas laulības lietas, piemēram, par laulātā uzturliedzējiem un laulātā izlikšanu no laulāto dzīvesvietas;
ar bērnu labklājību saistītas lietas, piemēram, par vietējās pašvaldības īstenotu aprūpi vai uzraudzības rīkojumiem, adopciju un rīkojumiem par dzīvesvietu.

Izmeklēšanas tiesas (Coroners Courts)

Izmeklē pēkšņas, vardarbīgas vai nedabīgas nāves apstākļus.

Noderīgas saites

[Ziemeļīrijas Tiesu dienests](#)

Lapa atjaunināta: 16/01/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesēn tika atjaunināta oriģinālvalodas [en](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Parastās tiesas - Skotija

Šajā vietnē sniegts pārskats par vispārējās piekrišanas tiesām Apvienotajā Karalistē, kas ir Skotijas jurisdikcijā.

Vispārējās piekrišanas tiesas – ievads

Augstākās civillietu tiesas, Augstās tiesas, šerifu tiesu un mirtiesu administrāciju nodrošina [Skotijas Tiesu dienests \(STD\)](#) - neatkarīga aģentūra, kuru vada Lords-priekšsēdētājs, proti, Skotijas augstākais tiesnesis.

Skotijas augstākās tiesas

Augstākās tiesas Skotijā ir Augstākā civillietu tiesa (*Court of Session*) un Augstā Justīcijas tiesa (*High Court of Judiciary*).

Augstākā civillietu tiesa

Augstākā civillietu tiesa ir augstākā civillietu izskatīšanas instance Skotijā un atrodas parlamenta ēkā Edinburgā. Tā izskata lietas apelācijas kārtībā, kā arī civiltiesiskus strīdus lietās, kas ir saistītas ar parādu piedziņu, zaudējumiem, ģimenes lietām un komercietām.

Augstā Justīcijas tiesa

Augstā Justīcijas tiesa izskata apelācijas krimināllietās un sevišķi smagas krimināllietas. Lietas izskata tiesnesis un zvērinātie.

Apelācijas kārtībā lietas izskata Edinburgā. Cita veida tiesvedības nolūkos šai tiesai ir pastāvīgas telpas Edinburgā, Glāzgovā un Aberdīnā, bet tiesas sēdes notiek arī citās pilsētās visā Skotijā.

Šerifu tiesas

Tiesvedības nolūkos Skotija ir iedalīta sešos reģionos, kurus sauc par "šerifa apgabaliem". Katrā šerifa apgabalā ir viens galvenais šerifs, kura atbildībā ietilpst ne tikai civillietu izskatīšana apelācijas kārtībā, bet arī šerifu tiesu efektīvas darbības nodrošināšana.

Kopumā šajos šerifu apgabalos darbojas 49 šerifu tiesas, kuras atšķiras pēc lieluma un modeļa, taču visas kalpo vienam mērķim.

Lietas izskata tiesnesis, ko dēvē arī par šerifu. Šerifu tiesas darbojas trijos galvenajos virzienos – civillietās, krimināllietās un pilnvarotā lomā, savukārt administratīvās funkcijas veic vietējie šerifa ierēdņi un to personāls.

Civillietas

Vairums civillietu ir saistītas ar strīdiem starp fiziskām vai juridiskām personām. Šerifu tiesas izskata trīs veidu lietas:

vispārējās piekrišanas lietas, kas galvenokārt saistītas ar laulības šķiršanu, bērniem, īpašuma strīdiem, kā arī prasībām par parādiem/zaudējumiem vērtībā virs GBP 5 000,00;

paātrinātās procedūras tiesas sēdes, kas galvenokārt saistītas ar strīdiem par kavētiem īres/nomas maksājumiem, preču piegādēm un parādiem vērtībā no GBP 3 000,00 līdz GBP 5 000,00;

neliela apmēra prasības, kurās tāpat tiek piemērota vienkāršota procedūra, tikai bez vajadzības vērsties pie advokāta (*solicitor*), un kas ir saistītas ar nelielas vērtības strīdiem (galvenokārt parādiem, kuru vērtība ir mazāka par GBP 3 000,00).

Papildus šerifu tiesā izskata virkni citu civiltiesisku pieteikumu un procedūru, piemēram:

bērnu adopcija;

uzņēmumu likvidācija;

prasījumi par negadījumiem ar letālām sekām;

maksātspēja.

Krimināllietas

Krimināllietu izskatīšanai šerifa tiesā var piemērot smago nodarījumu vai paātrināto procedūru Atbilstošās procedūras izvēle konkrētā lietā ir prokurora pienākums.

Smago nodarījumu procedūru piemēro nopietnās lietās, kurās var piemērot sodu virs divpadsmit mēnešiem brīvības atņemšanas vai naudas sodu vērtībā virs GBP 10 000,00. Šādas lietas izskata šerifs kopā ar zvērinātajiem.

Paātrināto procedūru galvenokārt piemēro mazāk nopietnās lietās, kuras izskata šerifs bez zvērināto pieaicināšanas. Šerifs ir pilnvarots piespriest brīvības atņemšanas sodu līdz divpadsmit mēnešiem, tomēr noteiktos gadījumos šis sods var būt lielāks.

Pilnvarotā darbība

Pilnvarotā darbība galvenokārt saistīta ar mirušu personu īpašumu nodošanu. Tiesas piešķirtās tiesības testamenta izpildītājam saņemt un izsniegt mantojuma masu sauc par "apstiprinājumu". Šo apstiprinājumu piešķir tikai tad, kad tiesa ir pabeigusi mirušās personas īpašumu uzskaiti.

Ja mantojuma masas kopējā vērtība nepārsniedz GBP 36 000,00, tas tiek apzīmēts kā "neliels īpašums", un personai, kura vēlas saņemt apstiprinājumu, aizpildīt atbilstošo veidlapu palīdz vietējā šerifa palīga biroja darbinieki. Savukārt, ja mantojuma masas vērtība pārsniedz GBP 36 000,00, personai, kura vēlas saņemt apstiprinājumu, tiek ieteikts konsultēties ar advokātu (*solicitor*).

Mirtiesas

Mirtiesās lietas izskata neprofesionāli mirtiesneši, kuriem nav jurista kvalifikācijas, kopā ar sekretāru, kuram ir jurista kvalifikācija. Sekretārs sniedz padomu tiesnesim par tiesību un procesuāliem jautājumiem. Tiesa izskata galvenokārt mazāk smagas paātrinātās procedūras krimināllietas. Maksimālais sods, ko var piespriest mirtiesnesis, ir 60 dienu brīvības atņemšana vai naudas sods, kas nepārsniedz GBP 2500. Tikai Glāzgovā dažās tiesās ir priekšsēdētājs – algots mirtiesnesis, kam ir jurista kvalifikācija. Maksimālais sods, ko var piespriest šāds algots mirtiesnesis, ir 12 mēneši brīvības atņemšanas vai naudas sods, kas nepārsniedz GBP 10 000.

Šerifa palīgs šerifu tiesās un mirtiesās ir atbildīgs par administratīvajiem jautājumiem, piemēram:

soda naudu un kompensācijas rīkojumu piedziņa;

tiesas nolēmumu norakstu izsniegšana, piemēram, attiecībā uz probāciju, sabiedrisko darbu rīkojumiem; zvērināto zvērestu pieņemšana un viņu darba organizēšana.

Sīkāka informācija par Skotijas tiesām ir pieejama [Skotijas Tiesu dienesta](#) tīmekļa vietnē.

Saites

[Skotijas Tiesu dienests](#)

Lapa atjaunināta: 10/11/2014

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.